

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2016. április 6., szerda

Tartalomjegyzék

77/2016. (IV. 6.) Korm. rendelet	A kormányablakokról szóló 515/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet, valamint a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatalról szóló 177/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet módosításáról	4227
8/2016. (IV. 6.) MNB rendelet	A jövedelemarányos törlesztőrészlet és a hitelfedezeti arányok szabályozásáról szóló 32/2014. (IX. 10.) MNB rendelet módosításáról	4242
7/2016. (IV. 6.) AB határozat	Az Országgyűlés által a 2016. március 1-jei ülésnapján elfogadott, a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény módosításáról szóló ki nem hirdetett törvény 2. §-a alaptörvény-ellenessége hiányának megállapításáról	4244
8/2016. (IV. 6.) AB határozat	Az Országgyűlés 2016. március 1-jei ülésnapján elfogadott, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló ki nem hirdetett törvény 4. §-ának a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 162. § (4) és (7) bekezdéseit megállapító rendelkezései alaptörvény-ellenességének megállapításáról	4255
9/2016. (IV. 6.) AB határozat	A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 35.M.59/2015.3 számú és a 12.M.1642/2015/5. számú ítéletei alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	4270
111/2016. (IV. 6.) KE határozat	Magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövet kinevezéséhez való hozzájárulásról	4284
112/2016. (IV. 6.) KE határozat	Állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről	4284
113/2016. (IV. 6.) KE határozat	Állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről	4285
1166/2016. (IV. 6.) Korm. határozat	A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2016–2017. évre szóló intézkedési tervéről	4285
1167/2016. (IV. 6.) Korm. határozat	A szolnoki vasúti járműipar fejlesztéséről és a MÁV-START Zrt. IC+ vasúti személykocsi gyártásának támogatásáról	4295
1168/2016. (IV. 6.) Korm. határozat	Az Európai Bizottság ICT 2017 konferencia és kiállítás budapesti megrendezéséhez szükséges intézkedésekről	4295
1169/2016. (IV. 6.) Korm. határozat	A 2017-ben Budapesten és Balatonfüreden megrendezendő XVII. Úszó-, Vízilabda-, Műugró, Műúszó és Nyíltvízi Világbajnokság megrendezésével kapcsolatos összkormányzati feladatok koordinációjának ellátásáért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1726/2015. (X. 7.) Korm. határozat módosításáról	4296
1170/2016. (IV. 6.) Korm. határozat	Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményben Részes Feleinek 21. Konferenciáján létrehozott Párizsi Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról	4296

Tartalomjegyzék

1171/2016. (IV. 6.) Korm. határozat	A Magyarország Kormánya és a Ghánai Köztársaság Kormánya között a diplomata és szolgálati útlevelel rendelkező állampolgáraik vízummentességéről szóló megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról	4297
1172/2016. (IV. 6.) Korm. határozat	A Magyarország Kormánya és Montenegró Kormánya közötti oktatási, kulturális, sport- és ifjúsági együttműködési egyezmény szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról	4297
37/2016. (IV. 6.) ME határozat	A Magyarország Kormánya és az Egyesült Arab Emírségek Kormánya közötti oktatási, tudományos és kulturális egyezmény létrehozására adott felhatalmazásról	4297
38/2016. (IV. 6.) ME határozat	A Magyarország Kormánya és az Ománi Szultánság Kormánya közötti oktatási egyezmény létrehozására adott felhatalmazásról	4298
39/2016. (IV. 6.) ME határozat	A Magyarország és Ukrajna között a minősített adatok cseréjéről és kölcsönös védelméről szóló egyezmény létrehozására adott felhatalmazásról	4298
40/2016. (IV. 6.) ME határozat	Helyettes államtitkár kinevezéséről	4299
41/2016. (IV. 6.) ME határozat	Főiskolai tanár kinevezéséről	4299
42/2016. (IV. 6.) ME határozat	Állami felsőoktatási intézmény kancellárja megbízásának visszavonásáról	4300

III. Kormányrendeletek

A Kormány 77/2016. (IV. 6.) Korm. rendelete a kormányablakokról szóló 515/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet, valamint a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatalról szóló 177/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány

a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 174/A. § (3) és (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján,

a 2. alcím tekintetében az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A kormányablakokról szóló 515/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet módosítása

- 1. §** (1) A kormányablakokról szóló 515/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
(2) Az R. 4. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

2. A Közigazgatási és Igazságügyi Hivatalról szóló 177/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet módosítása

- 2. §** A Közigazgatási és Igazságügyi Hivatalról szóló 177/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet 8. § d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A Hivatal ellátja a miniszter által megjelölt, vagy jogszabály alapján kijelölt fejezeti kezelésű előirányzatok, programok pályázati és más úton történő felhasználásának előkészítésével, lebonyolításával és ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat, amelynek keretében)

„d) közreműködik az európai uniós forrásból támogatott fejlesztések tervezésében, előkészítésében, megvalósításában, elszámolásában és a fejlesztések lezárásában, különös tekintettel a közigazgatás fejlesztésével összefüggő Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztés Operatív Program 2014–2020 projektjeinek megvalósítására.”

3. Záró rendelkezések

- 3. §** Ez a rendelet 2016. április 8-án lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 77/2016. (IV. 6.) Korm. rendelethez

1. Az R. 3. melléklete a következő 334–614. ponttal egészül ki:
 - „334. A legfeljebb 300 m² összes hasznos alapterületű új lakóépület építésére vonatkozó egyszerű bejelentés
 335. Nem magyar állampolgár bejegyzett élettársi kapcsolatának létesítéséhez szükséges igazolás alóli felmentés iránti kérelem
 336. Nem magyar állampolgár házasságkötéséhez szükséges igazolás alóli felmentés iránti kérelem
 337. Mesterséges termékenyítő állomás üzemeltetésének engedélyezésére irányuló kérelem
 338. Spermatároló központ üzemeltetésének engedélyezésére irányuló kérelem
 339. Apaállat szaporítóanyag előállítására történő felhasználásának engedélyezése iránti kérelem
 340. Embrióátültető állomás üzemeltetésének engedélyezésére irányuló kérelem

341. Baromfi- és halkeltető állomás, valamint méhanyanevelő telep üzemeltetésének engedélyezésére irányuló kérelem
342. Sertés-jelölőkalapács használatának engedélyezésére irányuló kérelem
343. Export tenyésztőjás-jelölés kódszámának kiadása iránti kérelem
344. Teljesítményvizsgálati hely engedélyezésére, illetve megbízás kiadására irányuló kérelem
345. Vágás utáni minősítést végző minősítő szervezetek és minősítők engedélyezésére irányuló kérelem
346. Vágott test minősítő műszerek engedélyezésére irányuló kérelem
347. Tenyészet és tartási hely létrehozása iránti kérelem
348. Baromfi Információs Rendszer, Szarvasmarha Információs Rendszer, Országos Lótenyésztési Információs Rendszer bizonylat kiállítása iránti kérelem
349. Tenyésztő szervezeti elismerés kiadására irányuló kérelem
350. Tenyésztérbecslés, ivadékvizsgálati tervek engedélyezésére irányuló kérelem
351. Törzskönyv, tenyésztési főkönyv, teljesítményvizsgálatok, tenyésztési adatok, származási igazolások hitelesítésére irányuló kérelem
352. Inszeminátorok, embrióátültetők névjegyzékbe vételére irányuló kérelem
353. Borászati üzemek, palackozók engedélyezése iránti kérelem
354. Borászati termékek külkereskedelmi forgalomba hozatala esetén, forgalomba hozatali engedéllyel nem rendelkező termék kiszállításához szükséges minőségi tanúsítvány iránti kérelem
355. Új vérkészítményt előállító hely engedélyének kiadása, módosítása iránti kérelem
356. Állatgyógyászati készítmény eseti forgalomba hozatalának engedélyezése iránti kérelem
357. Állatgyógyászati készítmény vagy hatóanyag behozatali engedélye iránti kérelem
358. Törzskönyvi igazolás kiadása iránti kérelem
359. Immunológiai állatgyógyászati készítmény termelési tételére vonatkozó hatósági bizonylat kibocsátására vonatkozó kérelem
360. Immunológiai állatgyógyászati készítmény termelési tétele forgalmazásának engedélyezésére vonatkozó kérelem
361. Állatgyógyászati gyógyszergyártási engedély kiadása, módosítása iránti kérelem
362. Alaki hibás készítmény forgalomba hozatalának engedélyezése iránti kérelem
363. Időszakos Gyógyszerbiztonsági Jelentés benyújtása
364. Élelmiszert előállító üzemekből származó, takarmányként felhasználható melléktermékek kezelése, felhasználása, további feldolgozása iránti kérelem
365. Takarmány-előállító és takarmányt forgalomba hozó létesítmény engedélyezése iránti kérelem benyújtása
366. Lejárt etethetőségi, felhasználhatósági, illetve minőségmegőrzési idejű takarmány forgalomba hozatalának engedélyezése iránti kérelem
367. Engedélyezési kötelezettség hatálya alá nem tartozó takarmányipari vállalkozások, létesítmények nyilvántartásba vétele iránti kérelem
368. Ökológiai gazdálkodásban kivételes termelési szabályok szerinti termelés engedélyezése iránti kérelem
369. Élelmiszer- és takarmány hatósági felügyeletével kapcsolatos panaszbejelentés
370. Engedélyköteles élelmiszer-előállító tevékenység (állati eredetű élelmiszer) engedélyezése iránti kérelem
371. Nem engedélyköteles élelmiszer-előállító tevékenység (növényi eredetű élelmiszer) bejelentése
372. Élelmiszeriparban felhasználható fertőtlenítőszerrel előállító létesítmény bejelentése
373. Ionizáló energiával történő kezelést végző élelmiszer-előállító tevékenység engedélyezése iránti kérelem
374. Élelmiszerek ionizáló sugárzással való kezelésének engedélyezése iránti kérelem
375. Gombaszakellenőri tevékenység bejelentése
376. Nem állami laboratórium engedélyezése iránti kérelem
377. Kistermelői élelmiszer-előállítási tevékenység bejelentése
378. Külön engedély iránti kérelem egyes élelmiszerek kiskereskedelmi forgalomba hozatalához
379. Kiskereskedelmi létesítmények által marginális, helyi és korlátozott tevékenységként végzett állati eredetű élelmiszer előállítás bejelentése
380. Élelmiszer-vállalkozó által üzemeltetett első magyarországi tárolási hely bejelentése
381. Gombajegyzékben nem szereplő gomba forgalmazási engedély iránti kérelem
382. Élelmiszer-vállalkozás felmentési kérelme egyes vízminőségi jellemzők részletes vízvizsgálata alól
383. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 34. § (4) bekezdés b)–e) pontja szerinti kérelem

384. Állatvédelmi bejelentés
385. Magyarország területére kiszerezés, valamint tovább feldolgozás céljából behozott borászati termék bor származási bizonyítvány kiadásához szükséges igazolás kiállítása iránti kérelem
386. Osztatlan közös tulajdon megszüntetése iránti soron kívüli kérelem
387. Telekalakítási engedély iránti kérelem
388. Halászati engedély, állami halászszeget, állami horgászszeget megsemmisülésének vagy elvesztésének bejelentése
389. Halászati engedély, állami halászszeget, állami horgászszeget megsemmisülését vagy elvesztését követő pótlására irányuló kérelem
390. Halászati őrzés módjának bejelentése
391. Horgászvizsga alóli felmentés iránti kérelem
392. Állami horgászvizsga bizonyítvány pótlása iránti kérelem
393. Cirkuszi menaszéria létesítésének, fenntartásának engedélyezése iránti kérelem
394. Bejelentés menaszéria működésének soron kívüli ellenőrzése érdekében
395. Ideiglenes menaszéria úti napló kiadása iránti kérelem
396. Ideiglenes menaszéria úti napló leadása
397. Betanított állat külső kifutó nélküli tartásának engedélyezése iránti kérelem
398. Elvesztett vagy megsemmisült szakmai bizonyítványról másodlat kiállítása iránti kérelem
399. Szakmai bizonyítvány hibás bejegyzésének javítására irányuló kérelem
400. Névváltozás esetén a szakmai bizonyítvány cseréjére irányuló kérelem
401. Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 6–8. §-a megsértésének bejelentése
402. Méhészkedés (méhtartás) bejelentése
403. Méhek kiszállításának bejelentése
404. Méhek beszállításának bejelentése
405. Hazatelepülésről szóló bejelentés a méhek vándoroltatásának befejezése után
406. Méhraj észlelésének, illetve befogásának bejelentése
407. Méhek – zárlat alatt nem álló területre történő – bevitelének bejelentése
408. Nevelési-oktatási, egészségügyi, gyermek- és ifjúságvédelmi intézmény bármely bejáratától számított 200 méteres közúti (közterületi) távolságon belül a szeszes ital kimérésnek az intézmény napi működési idejének lejártá után történő engedélyezésére irányuló kérelem
409. Házasság hivatali helyiségen kívüli megkötésének engedélyezése iránti kérelem
410. Bejegyzett élettársi kapcsolat hivatali helyiségen kívüli létesítésének engedélyezése iránti kérelem
411. Házasságkötést megelőző 30 napos várakozási idő alóli felmentés iránti kérelem
412. Testvérnek testvére vér szerinti leszármazójával kötött házasságához szükséges felmentés iránti kérelem
413. Házasság, bejegyzett élettársi kapcsolat hivatali munkaidőn kívüli létesítésének engedélyezése iránti kérelem
414. Szerencsejáték szervező tevékenység folytatásának engedélyezéséhez szükséges jegyzői igazolás kiadása iránti kérelem
415. Hites bányamérői tevékenység folytatásának engedélyezése iránti kérelem
416. Nyomástartó berendezést vizsgáló szakértői, felügyeleti tevékenység folytatásának engedélyezésére irányuló kérelem
417. Harmadik országbeli állampolgárok engedélymentes foglalkoztatásának bejelentése
418. Harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatása megszűnésének bejelentése
419. Elhunyt külföldre szállításának engedélyezésére irányuló kérelem
420. Temetőn vagy temetkezési emlékhelyen kívüli ravatalozás engedélyezésére irányuló kérelem
421. Zöldségek és gyümölcsök export minőségellenőrzése iránti kérelem
422. Zöldség-gyümölcs forgalmazók regisztrációja iránti kérelem
423. Talajjavítási engedély iránti kérelem
424. Mezőgazdasági célú tereprendezés engedélyezése iránti kérelem
425. Talajvédelmi műszaki beavatkozások, létesítmények megvalósításának engedélyezése iránti kérelem
426. Szennyvíz, szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználásának engedélyezése iránti kérelem
427. Szennyvíziszap-komposzt mezőgazdasági felhasználásának engedélyezése iránti kérelem
428. Hígtrágya termőföldön történő felhasználásának engedélyezése iránti kérelem
429. Nem mezőgazdasági eredetű nem veszélyes hulladék termőföldön történő felhasználásának engedélyezése iránti kérelem

430. Mezőgazdasági termelés során keletkező nem veszélyes hulladék termőföldön történő felhasználásának engedélyezése iránti kérelem
431. Talajvédelmi követelmények, valamint a termőföld használat követelményei teljesítésének igazolása iránti kérelem
432. Építési engedélyezésben előzetes talajvédelmi szakhatósági hozzájárulás iránti kérelem
433. Építésügyi fennmaradási engedélyezésben előzetes talajvédelmi szakhatósági hozzájárulás iránti kérelem
434. Összevont építésügyi hatósági engedélyezésben előzetes talajvédelmi szakhatósági hozzájárulás iránti kérelem
435. Átmeneti bányászjáradék megállapítása iránti kérelem
436. Balettművészeti életjáradék iránti kérelem
437. Bányászok egészségkárosodási járadéka megállapítása iránti kérelem
438. Bányászok egészségkárosodási járadékra való jogosultság megszüntetése iránti kérelem
439. Nyugellátások módosítása iránti kérelem egyéni vállalkozói, társas vállalkozói, őstermelői tartozás megtérülése esetén
440. Nyugellátás visszafizetésével kapcsolatban tartozás, eljárási és mulasztási bírság kirovása esetén méltányosság gyakorlásával történő mérséklése, elengedése, illetőleg fizetési halasztás vagy részletfizetés iránti kérelem
441. Hatósági bizonyítvány kiállítása iránti kérelem a nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban szereplő adatokról
442. Nyugdíjbiztosítási igazgatási szervek által megállapított saját jogú vagy hozzátartozói nyugellátásban, illetőleg korhatár előtti ellátásban részesülő személy adataiban bekövetkezett változás átvezetése iránti kérelem
443. Nyugdíjbiztosítási igazgatási szervek által megállapított nyugellátás ismételt folyósítása iránti kérelem
444. Öregségi nyugdíj folyósításának szüneteltetésére irányuló kérelem
445. Magyarországgal szociális biztonsági egyezményt kötött országból saját jogú nyugellátásban részesülő által, a saját jogú nyugdíjasként történő foglalkoztatás esetén járó nyugdíjnövelés megállapítása iránti kérelem
446. Természeti területen a gyepek és nádas művelési ág megváltoztatásának engedélyezése iránti kérelem
447. Természeti területen a gyepek, valamint a nád és más vízinvényzet égetésének engedélyezése iránti kérelem
448. Védett természeti területen lévő erdőben a fakitermelés iránti kérelem vegetációs időszak alatt
449. Védett természeti területen kutatás végzése iránti kérelem
450. Védett természeti területen gyűjtés végzése iránti kérelem
451. Védett természeti területen kísérlet végzése iránti kérelem
452. Védett természeti területen gyepek feltörése iránti kérelem
453. Védett természeti területen gyepek felújítása iránti kérelem
454. Védett természeti területen gyepek felülvetése iránti kérelem
455. Védett természeti területen gyepek öntözése iránti kérelem
456. Védett természeti területen gyepek legeltetése iránti kérelem
457. Védett természeti területen gyepek kaszálása iránti kérelem
458. Védett természeti területen terület helyreállítása iránti kérelem
459. Védett természeti területen terület jellegének megváltoztatása iránti kérelem
460. Védett természeti területen terület használatának megváltoztatása iránti kérelem
461. Védett természeti területen termőföldnek nem minősülő földterület rendeltetésének megváltoztatása iránti kérelem
462. Védett természeti területen termőföldnek nem minősülő földterület termőföld művelési ágának megváltoztatása iránti kérelem
463. Védett természeti területen az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény hatálya alá nem tartozó fa, facsoport, fasor, fás legelőn lévő fa kivágása iránti kérelem
464. Védett természeti területen az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény hatálya alá nem tartozó fa, facsoport, fasor, fás legelőn lévő fa telepítése iránti kérelem
465. Védett természeti területen nád és más vízinvényzet égetése iránti kérelem
466. Védett természeti területen nád és más vízinvényzet irtása iránti kérelem
467. Védett természeti területen nád és más vízinvényzet aratása iránti kérelem
468. Védett természeti területen gyepek- és parlagterület, tarló és szalma égetése iránti kérelem
469. Védett természeti területen, erdőterületen tűz gyűjtése iránti kérelem

470. Védett természeti területen növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek, valamint a talaj termékenységét befolyásoló vegyi anyagok felhasználása iránti kérelem
471. Védett természeti területen horgászat iránti kérelem
472. Védett természeti területen közösségi és tömegsportesemények rendezése, sportversenyhez technikai jellegű sporttevékenység folytatása iránti kérelem
473. Védett természeti területen járművel történő közlekedés iránti kérelem
474. Védett természeti területen vadgazdálkodási, vadászati létesítmény létesítése iránti kérelem
475. Fokozottan védett természeti területre történő belépés iránti kérelem
476. Védett növényfaj egyedének, virágának, termésének vagy szaporításra alkalmas szervének gyűjtése iránti kérelem
477. Védett növényfaj egyedének birtokban tartása iránti kérelem
478. Védett növényfaj egyedének adásvétele iránti kérelem
479. Védett növényfaj egyedének cseréje iránti kérelem
480. Védett növényfaj egyedének kertekbe, botanikus kertekbe történő telepítése iránti kérelem
481. Védett növényfaj egyedének külföldre vitele iránti kérelem
482. Védett növényfaj egyedének az országba behozatala iránti kérelem
483. Védett növényfaj egyedének az országon való átszállítása iránti kérelem
484. Védett növényfaj egyedének preparálása iránti kérelem
485. Védett növényfaj egyedének betelepítése iránti kérelem
486. Védett növényfaj egyedének visszatelepítése iránti kérelem
487. Védett növényfaj egyedének termesztésbe vonása iránti kérelem
488. Védett növényfaj egyedével vagy egyedén végzett nemesítési kísérlet iránti kérelem
489. Védett növényfaj egyedének biotechnológiai célra történő felhasználása iránti kérelem
490. Védett növényfaj természetes állományai közötti mesterséges géncsere iránti kérelem
491. Védett fasorban lévő, valamint egyes védett fák és cserjék természetes állapotának megváltoztatása iránti kérelem
492. Védett fasorban lévő, valamint egyes védett fák és cserjék kivágása iránti kérelem
493. Védett növénytársulások fenntartása érdekében tiltott tevékenység folytatása iránti kérelem
494. Fokozottan védett növényfaj egyedének, virágának, termésének vagy szaporításra alkalmas szervének elpusztítása iránti kérelem
495. Fokozottan védett növényfaj egyedének, virágának, termésének vagy szaporításra alkalmas szervének eltávolítása iránti kérelem
496. Fokozottan védett növényfaj egyedének, virágának, termésének vagy szaporításra alkalmas szervének megszerzése iránti kérelem
497. Védett állatfaj hasznosítása iránti kérelem
498. Védett állatfaj egyedeinek gyűjtése iránti kérelem
499. Védett állatfaj egyedeinek befogása iránti kérelem
500. Védett állatfaj egyedeinek birtokban tartása iránti kérelem
501. Védett állatfaj egyedeinek elejtése iránti kérelem
502. Védett állatfaj egyedeinek idomítása iránti kérelem
503. Védett állatfaj egyedeinek szaporítása iránti kérelem
504. Védett állatfaj egyedének kikészítése iránti kérelem
505. Védett állatfaj egyedének preparálása iránti kérelem
506. Védett állatfaj preparátumának birtokban tartása iránti kérelem
507. Védett állatfaj egyedének élőállat gyűjteményben történő tartása iránti kérelem
508. Védett állatfaj hazai állatfaj-állományának külföldi állományból származó egyeddel történő kiegészítése iránti kérelem
509. Védett állatfaj állományai közötti mesterséges géncsere iránti kérelem
510. Védett állatfaj egyedének cseréje, adásvétele iránti kérelem
511. Védett állatfaj egyedének külföldre vitele iránti kérelem
512. Védett állatfaj egyedének külföldről történő behozatala iránti kérelem
513. Védett állatfaj egyedének az országon való átszállítása iránti kérelem
514. Védett állatfaj egyedének visszatelepítése iránti kérelem
515. Védett állatfaj egyedének betelepítése iránti kérelem

516. Védett állatfaj kártételének megelőzése érdekében riasztási módszer alkalmazása iránti kérelem
517. Védett állatfaj egyede fészkének áttelepítése iránti kérelem
518. Védett állatfaj egyedének házasítása iránti kérelem
519. Védelemben részesülő állatfajok egyedének tartása iránti kérelem
520. Védelemben részesülő állatfajok egyedének hasznosítása iránti kérelem
521. Védelemben részesülő állatfajok egyedének bemutatása iránti kérelem
522. Védelemben részesülő állatfajok egyede tartójának, hasznosítójának személyében bekövetkező változás átvezetése iránti kérelem
523. Állatgyűjtemények, állatkertek, illetve egyéb vadon élő védett állatok tartására, idomítására szolgáló létesítmények, telephelyek fenntartása iránti kérelem
524. Állatgyűjtemények, állatkertek, illetve egyéb vadon élő védett állatok tartására, idomítására szolgáló létesítmények, telephelyek kialakítása iránti kérelem
525. Állatgyűjtemények, állatkertek, illetve egyéb vadon élő védett állatok tartására, idomítására szolgáló létesítmények, telephelyek üzemeltetése iránti kérelem
526. Barlang, barlangszakasz hasznosítása iránti kérelem
527. Barlang, barlangszakasz hasznosítási módjának megváltoztatása iránti kérelem
528. Barlang, barlangszakasz kiépítése iránti kérelem
529. Barlangi képződmények kimentése iránti kérelem
530. Barlangi képződmények értékesítése iránti kérelem
531. Barlangi képződmények hasznosítása iránti kérelem
532. Barlangi képződmények külföldre juttatása iránti kérelem
533. Barlangban, barlangszakaszban végzendő kutatás iránti kérelem
534. Barlangban, barlangszakaszban végzendő kísérlet iránti kérelem
535. Barlangban, barlangszakaszban végzendő gyűjtés iránti kérelem
536. Barlangi bűvármerülés iránti kérelem
537. Barlangban bejárat vagy barlangszakasz lezárása iránti kérelem
538. Barlangban műtárgy elhelyezése iránti kérelem
539. Barlangban műtárgy felújítása iránti kérelem
540. Barlangban műtárgy helyreállítása iránti kérelem
541. Barlangban filmforgatás iránti kérelem
542. Barlangban védőövezetet megállapító miniszteri rendeletben meghatározott tevékenységek iránti kérelem
543. Védett ásványok, ősmaradványok gyűjtése iránti kérelem
544. Védett ásványok, ősmaradványok forgalomba hozatala iránti kérelem
545. Védett ásványok, ősmaradványok külföldre vitele iránti kérelem
546. Riasztási módszerek alkalmazása iránti kérelem
547. Túlszorodott állomány egyedeinek befogása iránti kérelem
548. Túlszorodott állomány egyedeinek gyérítése iránti kérelem
549. Természetvédelmi oltalom alatt álló, illetve nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó veszélyes állat tartása iránti kérelem
550. Természetvédelmi oltalom alatt álló, illetve nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó veszélyes állat szaporítása iránti kérelem
551. Természetvédelmi oltalom alatt álló, illetve nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó veszélyes állat országba való behozatala iránti kérelem
552. A természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól szóló kormányrendelet szerinti tényfeltárási terv elfogadása iránti kérelem
553. A természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól szóló kormányrendelet szerinti tényfeltárási terv módosítása iránti kérelem
554. A természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól szóló kormányrendelet szerinti tényfeltárási záródokumentáció elfogadása iránti kérelem
555. A természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól szóló kormányrendelet szerinti beavatkozás elrendelése iránti kérelem a beavatkozási terv alapján
556. A természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól szóló kormányrendelet szerinti beavatkozási munkák megkezdésének bejelentése

557. A természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól szóló kormányrendelet szerinti beavatkozási terv módosítása iránti kérelem
558. A természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól szóló kormányrendelet szerinti beavatkozási záródokumentáció elfogadása iránti kérelem
559. Gyep feltörése iránti kérelem
560. Gyep felülvetése iránti kérelem
561. Gyep faültetvénné alakítása iránti kérelem
562. Terület helyreállítására irányuló kérelem
563. Fa, facsoport, fás legelőn lévő fa telepítése iránti kérelem
564. Fa, facsoport, fás legelőn lévő fa kivágása iránti kérelem
565. Talajfelszínen, száznál több fő részvételével zajló közösségi és tömegsportesemény rendezése, valamint a technikai jellegű sporttevékenység folytatása iránti kérelem
566. Éti csiga gyűjtése iránti kérelem
567. Éti csiga hasznosítása iránti kérelem
568. Tokfaj élő példányai tartásának, tenyésztésének bejelentése
569. Nádas aratásának engedélyezése iránti kérelem nem védett természeti területen vagy nem természeti területen
570. Gépi nádaratás, közlekedés engedélyezése iránti kérelem
571. Nádas égetésének engedélyezése iránti kérelem nem védett természeti területen vagy nem természeti területen
572. Védett, fokozottan védett, közösségi jelentőségű, nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő állatfaj egyedének, hibridjének bemutatása iránti kérelem
573. Védett, fokozottan védett, közösségi jelentőségű, nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő állatfaj egyedének, hibridjének hasznosítása iránti kérelem
574. Védett, fokozottan védett, közösségi jelentőségű, nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő állatfaj egyedének, hibridjének tartása iránti kérelem
575. Natura 2000 gyepterületeken a nád irtása iránti kérelem
576. Natura 2000 gyepterületeken az október 31. és április 23. között történő legeltetés iránti kérelem
577. Fokozottan védett növényfaj egyede külföldre vitelének engedélyezése iránti kérelem
578. Fokozottan védett növényfaj egyede országba történő behozatalának engedélyezése iránti kérelem
579. Fokozottan védett növényfaj egyede országon való átszállításának engedélyezése iránti kérelem
580. Fokozottan védett növényfaj egyede betelepítésének engedélyezése iránti kérelem
581. Fokozottan védett növényfaj egyede visszatelepítésének engedélyezése iránti kérelem
582. Fokozottan védett növényfaj egyede természetbe vonásának engedélyezése iránti kérelem
583. Fokozottan védett növényfaj egyedével vagy egyedén végzett nemesítési kísérlet engedélyezése iránti kérelem
584. Fokozottan védett növényfaj egyede biotechnológiai célra történő felhasználásának engedélyezése iránti kérelem
585. Fokozottan védett növényfaj természetes állományai közötti mesterséges géncsere engedélyezése iránti kérelem
586. Vadászható állatfajnak nem nyilvánított, nem őshonos vadon élő állatfaj betelepítésének engedélyezése iránti kérelem
587. Vadon élő állatfaj visszatelepítésének engedélyezése iránti kérelem
588. Nem őshonos élő szervezetek betelepítésének engedélyezése iránti kérelem
589. Élő szervezet visszatelepítésének engedélyezése iránti kérelem
590. Védett növényfajokból álló gén- és szaporítóanyag-bank létrehozásának engedélyezése iránti kérelem
591. Védett növényfaj gén- és szaporítóanyag-bankban történő elhelyezésének engedélyezése iránti kérelem
592. Fokozottan védett állatfaj állománya szabályozásának engedélyezése iránti kérelem
593. Fokozottan védett állatfaj egyedei gyűjtésének engedélyezése iránti kérelem
594. Fokozottan védett állatfaj egyedei befogásának engedélyezése iránti kérelem
595. Fokozottan védett állatfaj egyedei elejtésének engedélyezése iránti kérelem
596. Fokozottan védett állatfaj egyedei birtokban tartásának engedélyezése iránti kérelem
597. Fokozottan védett állatfaj egyedei idomításának engedélyezése iránti kérelem
598. Fokozottan védett állatfaj egyedei szaporításának engedélyezése iránti kérelem

599. Fokozottan védett állatfaj egyedei kikészítésének engedélyezése iránti kérelem
 600. Fokozottan védett állatfaj egyedei preparálásának engedélyezése iránti kérelem
 601. Fokozottan védett állatfaj egyedei preparátumai birtokban tartásának engedélyezése iránti kérelem
 602. Fokozottan védett állatfaj egyede élőállat-gyűjteményben történő tartásának engedélyezése iránti kérelem
 603. Fokozottan védett állatfaj állománya külföldi állományból származó egyeddel történő kiegészítésének engedélyezése iránti kérelem
 604. Fokozottan védett állatfaj állományai közötti mesterséges gécscere engedélyezése iránti kérelem
 605. Fokozottan védett állatfaj egyede cseréjének engedélyezése iránti kérelem
 606. Fokozottan védett állatfaj egyede adásvételének engedélyezése iránti kérelem
 607. Fokozottan védett állatfaj egyede külföldre vitelének engedélyezése iránti kérelem
 608. Fokozottan védett állatfaj egyede behozatalának engedélyezése iránti kérelem
 609. Fokozottan védett állatfaj egyede külföldre átszállításának engedélyezése iránti kérelem
 610. Fokozottan védett állatfaj egyede betelepítésének engedélyezése iránti kérelem
 611. Fokozottan védett állatfaj egyede visszatelepítésének engedélyezése iránti kérelem
 612. Fokozottan védett állatfaj kártétele megelőzése érdekében riasztási módszer alkalmazásának engedélyezése iránti kérelem
 613. Fokozottan védett állatfaj egyede háziasításának engedélyezése iránti kérelem
 614. Az ország egész területére kiterjedő tevékenységre irányuló természetvédelmi hatósági engedély kiadása iránti kérelem”
2. Hatályát veszti az R. 3. melléklet
- a) a lakóépület építésének egyszerű bejelentéséről és egyes építésügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 456/2015. (XII. 29.) Korm. rendelettel megállapított 304. pontja,
 - b) 314. pontja,
 - c) 317. pontja.

2. melléklet a 77/2016. (IV. 6.) Korm. rendelethez

1. Az R. 4. melléklete a következő 192–419. ponttal egészül ki:
 - „192. Szabad rendelkezésű erdő átminősítése iránti kérelem
 193. Erdő fáatlan állapotban tartása iránti kérelem
 194. Erdészeti létesítmény létesítésének, felújításának, bővítésének, helyreállításának, korszerűsítésének, fennmaradásának használatbavételének, rendeltetése megváltoztatásának, lebontásának, elmozdításának engedélyezése iránti kérelem
 195. Erdőgazdálkodó nyilvántartásba vétele, törlése, nyilvántartásban szereplő adatainak módosítása iránti kérelem
 196. Erdő rendeltetésének megváltoztatása iránti kérelem
 197. Erdő üzemmódjának megváltoztatása iránti kérelem
 198. Erdőterv határozat kiadása iránti kérelem
 199. Erdőterv határozat módosítása iránti kérelem
 200. Erdőtelepítési tervdokumentáció jóváhagyására irányuló kérelem
 201. Fásítás telepítésének engedélyezése iránti kérelem
 202. Erdőtelepítés befejezésének bejelentése
 203. Országos Erdőállomány Adattárból való törlés iránti kérelem
 204. Erdősítési határidők módosítására irányuló kérelem
 205. Tarvágás erdőfelújítási biztosíték nyújtásához kötése iránti kérelem
 206. Természetes mag eredetű erdőfelújításhoz kapcsolódó véghasználat, valamint száalás március 31. és szeptember 1. közötti végrehajtásának engedélyezése iránti kérelem
 207. Erdészeti szaporítóanyag gyűjtésének engedélyezése iránti kérelem
 208. Vízgazdálkodási elsődleges rendeltetésű erdőben cserjék kivágásának engedélyezése iránti kérelem
 209. Erdő igénybevételének engedélyezése iránti kérelem
 210. Erdő igénybevételének előzetes elvi engedélyezése iránti kérelem

211. Erdő időleges igénybevételére vonatkozó engedély meghosszabbítása iránti kérelem
212. Járműközlekedésre használható út kijelölésére irányuló kérelem
213. Lovas és kerékpáros technikai sportverseny engedélyezése iránti kérelem
214. Termőföld végleges más célú hasznosításának engedélyezése iránti kérelem
215. Termőföld belterületbe vonásának engedélyezése iránti kérelem
216. Termőföld időleges más célú hasznosításának engedélyezése iránti kérelem
217. Egyesített telekalakítási eljárás megindítása iránti kérelem
218. Ingtatlan-nyilvántartási vagy egyéb célú földmérési és térképészeti adatok igénylése iránti kérelem
219. Ingtatlan-nyilvántartási célú földmérési munkák vizsgálata és záradékolása iránti kérelem
220. Alappontsűrítés vizsgálata iránti kérelem
221. Globális műholdas helymeghatározó rendszerek alkalmazásával végzett geodéziai munkák vizsgálata és átvétele iránti kérelem
222. Földmérési munkák bejelentése
223. Halászati és horgászati méret- vagy mennyiségi korlátozás alóli felmentés, vagy a jogszabálynál szigorúbb méret-, illetve mennyiségi korlátozás engedélyezésére irányuló kérelem
224. Fajlagos tilalmi idő megrövidítésére, meghosszabbítására vagy az alóli felmentés engedélyezésére irányuló kérelem
225. Halgazdálkodási kíméleti terület kijelölésére, illetve meghosszabbítására irányuló kérelem
226. Hal élőhely- és állományvédelmi intézkedések elrendelésére irányuló kérelem
227. Ponty faj esetében a fajlagos tilalmi idő alóli felmentés 5 éves időtartamra történő engedélyezésére irányuló kérelem
228. Természetvédelmi oltalom alatt nem álló, nem fogható halfajok fogási tilalma alóli időszakos felmentése engedélyezésére irányuló kérelem
229. Általános halászati, illetve horgászati tilalom elrendelésére irányuló kérelem
230. Társadalmi halőrök megbízására irányuló kérelem
231. Halgazdálkodási vízterületté nyilvánítás iránti kérelem
232. Az államot megillető halgazdálkodási jog haszonbérleti vagy vagyonkezelési szerződés útján történő átengedésére vonatkozó szerződés benyújtása a halgazdálkodási hatóság részére
233. Állami horgászjegy értékesítésére, érvényesítésére, hosszabbítására vonatkozó megbízási szerződés megkötése iránti kérelem
234. Éves jelentés a halfogásokról
235. Halgazdálkodási terv jóváhagyása, módosítása, illetve érvényessége 90 nappal történő meghosszabbítása iránti kérelem
236. Halászati engedély kiadása iránti kérelem
237. Állami halászjegy kiadása iránti kérelem
238. Fogási tanúsítvány nyomtatványtömb kiadása iránti kérelem
239. A halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény 46. § (2) és (3) bekezdése szerinti tiltott halfogási eszközök tekintetében felmentés kiadása iránti kérelem
240. Halmentési tevékenység végzésének engedélyezésére irányuló kérelem
241. Horgászverseny megrendezése, továbbá a horgászat, a halászati hagyományok, illetve a halételek megismertetése és népszerűsítése érdekében tartandó rendezvény céljából a jogszabályok szerinti felmentések megadása iránti kérelem
242. Jogosulatlanul igénybe vett szociális ellátás megtérítése összegének csökkentése iránti kérelem
243. Jogosulatlanul igénybe vett szociális ellátás megtérítése összegének elengedése iránti kérelem
244. Jogosulatlanul igénybe vett szociális ellátás megtérítése összegének részletekben történő megfizetése iránti kérelem
245. Nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltató nyilvántartásba vétel iránti kérelme
246. Nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltató adatváltozásról szóló bejelentése
247. Nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltató nyilvántartásból való törlés iránti kérelme
248. Nyílt területen, a talaj felszínének megbontásával nem járó előkutatás megkezdése időpontjának előzetes bejelentése
249. Nyílt területen ásványi nyersanyagkutatás és arra kutatási jog adományozása iránti kérelem
250. Bányatelek-megállapítást követően az ásványvagyon feltárásának és kitermelésének engedélyezése iránti kérelem

251. Bányatelek-megállapítást követően a műszaki üzemi terv jóváhagyása iránti kérelem
252. Meddőhányó hasznosítása iránti kérelem
253. Földgáz tárolására alkalmas földtani szerkezet kutatásának engedélyezése iránti kérelem
254. Földgáz tárolására alkalmas földtani szerkezet kiképzésének engedélyezése iránti kérelem
255. Földgáz tárolására alkalmas földtani szerkezetek tárolásra történő hasznosításának engedélyezése iránti kérelem
256. Zárt területen a geotermikus energia kutatásának engedélyezése iránti kérelem
257. Zárt területen a geotermikus energia kinyerésének és hasznosításának engedélyezése iránti kérelem
258. Zárt területen a geotermikus energia hasznosításához szükséges földalatti és felszíni létesítmények megépítésének engedélyezése iránti kérelem
259. Zárt területen a geotermikus energia hasznosításához szükséges földalatti és felszíni létesítmények használatbavételének engedélyezése iránti kérelem
260. Bányászati hulladék kezelésének engedélyezése iránti kérelem
261. Bányászati hulladékkezelő létesítmény üzemeltetésének engedélyezése iránti kérelem
262. Bányászati hulladékkezelő létesítmény bezárásának engedélyezése iránti kérelem
263. Kőolaj- és földgázbányászatra megállapított bányatelek földalatti gáztárolásra történő kiterjesztésének engedélyezése iránti kérelem
264. Hatósági engedély alapján gyakorolt bányászati jog átruházásához való hozzájárulás iránti kérelem
265. Föld alatti gáztárolóban lévő, állami tulajdonban álló szénhidrogén bányavállalkozói tulajdonba adásának engedélyezése iránti kérelem
266. Zárt területen koncesszió keretében meghatározott ásványi nyersanyag vagy geotermikus energia, illetve nyílt területen meghatározott ásványi nyersanyag kutatására irányuló kutatási tevékenység megkezdése érdekében kutatási műszaki üzemi terv jóváhagyása iránti kérelem
267. Kutatási jog más ásványi nyersanyagra történő kiterjesztésének engedélyezése iránti kérelem
268. Bányafelügyelet jóváhagyásához kötött visszavonható bankgarancia visszavonásának engedélyezése iránti kérelem
269. Geotermikus védőidom kijelölése iránti kérelem
270. Szénhidrogén szállítóvezeték használatba vételének engedélyezése iránti kérelem
271. Bányatelek megállapítása iránti kérelem
272. Bányatelek módosítása iránti kérelem
273. Kitermelés, illetve üzemszerű földalatti szénhidrogén tárolás megkezdésére megállapított határidő legfeljebb 5 évvel történő meghosszabbítása iránti kérelem
274. Építési és telekalakítási tilalom elrendelésének kezdeményezése a bányatelekkel fedett ingatlanokra (a vonatkozó építésügyi jogszabályok rendelkezései szerint)
275. Bányatelek nyilvántartásból való törlése iránti kérelem
276. Bányabezárásra, szénhidrogén mező felhagyására kidolgozott műszaki üzemi terv jóváhagyása iránti kérelem
277. Bányavállalkozóknak a területek egyesítésében és a kitermelési feltételekben történő megállapodásának jóváhagyása iránti kérelem
278. Kitermelés szüneteltetése műszaki üzemi tervének jóváhagyása és a szüneteltetés engedélyezése iránti kérelem
279. Védőpillér kijelölése iránti kérelem
280. Védőpillér lefejtésének vagy meggyengítésének engedélyezése iránti kérelem
281. Bekövetkezett súlyos üzemzavar és súlyos munkabaleset bejelentése
282. Használaton kívüli bányászati célú mélyfúrások tájrendezési tervének jóváhagyása iránti kérelem
283. A föld alatti bányatérsegek és egyéb bányászati létesítmények más célú hasznosítására készített műszaki terv engedélyezése iránti kérelem
284. Bányatelek még igénybe nem vett részére vonatkozó igénybevételi ütemterv elfogadása iránti kérelem
285. Komplex műveleti terv jóváhagyásával célkitermelőhely létesítésének engedélyezése iránti kérelem
286. Művelési eljárás növelt hatékonyságának minősítése iránti kérelem
287. Bányászati kutatási terület (vagy annak egy része) visszaadásának elfogadása iránti kérelem
288. Érvényes műszaki üzemi terv módosításának jóváhagyása iránti kérelem
289. Más célra hasznosított föld alatti bányatérsegek felhagyásának engedélyezése iránti kérelem
290. Bányabiztonsági szabályzatok egyes előírásai alól eltérés engedélyezése iránti kérelem
291. A földtani kutatás során nyert mintaanyagok selejtezésének engedélyezése iránti kérelem

292. Jelölt terméknek a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás szerinti osztályba sorolásának jóváhagyása iránti kérelem
293. Jelölt terméknek a Nemzetközi Vasúti Árufuvarozási Egyezményre vonatkozó Egységes Szabályok (RID) szerinti osztályba sorolásának jóváhagyása iránti kérelem
294. Bányászati hulladék-gazdálkodási terv jóváhagyása iránti kérelem
295. A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 1. § (1) bekezdés f) pontja szerinti létesítmények, továbbá a földalatti gáztároló létesítményei felhagyásának engedélyezése iránti kérelem
296. A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 1. § (1) bekezdés f) pontja szerinti létesítmények, továbbá a földalatti gáztároló létesítményei elbontásának engedélyezése iránti kérelem
297. A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 1. § (1) bekezdés f) pontja szerinti létesítmények, továbbá a földalatti gáztároló létesítményei létesítésének engedélyezése iránti kérelem
298. A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 1. § (1) bekezdés f) pontja szerinti létesítmények, továbbá a földalatti gáztároló létesítményei használatbavételének engedélyezése iránti kérelem
299. Cseppfolyós propán-, bután gázok és ezek elegyei töltő és tároló létesítményeinek, valamint elosztóvezetékei létesítésének engedélyezése iránti kérelem
300. Cseppfolyós propán-, bután gázok és ezek elegyei töltő és tároló létesítményeinek, valamint elosztóvezetékei használatbavételének engedélyezése iránti kérelem
301. Cseppfolyós propán-, bután gázok és ezek elegyei töltő és tároló létesítményeinek, valamint elosztóvezetékei felhagyásának engedélyezése iránti kérelem
302. Cseppfolyós propán-, bután gázok és ezek elegyei töltő és tároló létesítményeinek, valamint elosztóvezetékei elbontásának engedélyezése iránti kérelem
303. Nyílt területen a geotermikus energia nem vízjogi engedély alapján végzett kinyerésének engedélyezése iránti kérelem
304. Gázelosztó vezeték létesítésére és használatára vonatkozóan az előmunkálati jog engedélyezésére irányuló kérelem
305. Gázelosztó vezeték létesítésére és használatára vonatkozóan a vezetékjog engedélyezésére irányuló kérelem
306. Gázelosztó vezeték létesítésére és használatára vonatkozóan a használati jog engedélyezésére irányuló kérelem
307. Ingtatlantulajdonos vezetékjog megszüntetése iránti kérelem
308. Szénhidrogén-szállítóvezetékhez kapcsolódó távközlő hálózat technológiai berendezésekhez tartozó létesítmény engedélyezése iránti kérelem
309. Engedélyköteles létesítmény több bányavállalkozó által történő, közös használatához való hozzájárulás iránti kérelem
310. Bányafelügyelet által engedélyezett létesítmény felhagyásának, lebontásának bejelentése
311. Bányászati tevékenységek elvégzésére a bányavállalkozóval szerződést kötött vállalkozó, alvállalkozó igénybevételek bejelentése
312. Nyomástartó berendezés, nyomástartó rendszer, létesítmény használatbavételének engedélyezése iránti kérelem
313. Nyomástartó berendezés, nyomástartó rendszer, létesítmény átalakításának engedélyezése iránti kérelem
314. Nyomástartó berendezés, nyomástartó rendszer, létesítmény javításának engedélyezése iránti kérelem
315. Nyomástartó berendezés, nyomástartó rendszer, létesítmény elbontásának engedélyezése iránti kérelem
316. Nyomástartó berendezés, nyomástartó rendszer, létesítmény létesítésének engedélyezése iránti kérelem
317. A bányabiztonsági szabályzatok előírásai alóli általános eltérés engedélyezése iránti kérelem
318. Földgázzsállítás, földgáztárolási, földgázelosztási, valamint a propán-, butángázok és ezek elegyeinek vezetéken történő elosztási és szolgáltatási működési engedély benyújtásának feltételét képező minősítés megadása iránti kérelem
319. Pébégáz töltőtelepek és a töltőtelepen lévő, a gázpalackokra előírt időszakos ellenőrzésére, a nyomáspróbázás és a szükséges javítások elvégzésére szolgáló létesítmények építés-szerelésének engedélyezése iránti kérelem
320. Pébégáz töltőtelepek és a töltőtelepen lévő, a gázpalackokra előírt időszakos ellenőrzésére, a nyomáspróbázás és a szükséges javítások elvégzésére szolgáló létesítmények üzembe helyezésének engedélyezése iránti kérelem
321. Pébégáz forgalmazási tevékenység megkezdésének engedélyezése iránti kérelem

322. A Szénhidrogén Szállítóvezetékek Biztonsági Szabályzata előírásai alól általános érvényű eltérés engedélyezése iránti kérelem
323. A Szénhidrogén Szállítóvezetékek Biztonsági Szabályzata előírásai alól egyedi eltérés engedélyezése iránti kérelem
324. A Szénhidrogén Szállítóvezetékek Biztonsági Szabályzata előírásai alól egyedi felmentés engedélyezése iránti kérelem
325. A Gázelosztó Vezeték Biztonsági Szabályzat előírásai alól általános érvényű eltérés engedélyezése iránti kérelem
326. A Gázelosztó Vezeték Biztonsági Szabályzat előírásai alól általános érvényű felmentés engedélyezése iránti kérelem
327. A Gázelosztó Vezeték Biztonsági Szabályzat előírásai alól egyedi eltérés engedélyezése iránti kérelem
328. A Gázelosztó Vezeték Biztonsági Szabályzat előírásai alól egyedi felmentés engedélyezése iránti kérelem
329. A bányafelügyelet hatáskörébe tartozó egyes sajátos építményekre vonatkozó építésügyi hatósági eljárások szabályairól szóló 53/2012. (III. 28.) Korm. rendelet 3. mellékletében felsorolt, sajátos építmények tekintetében bejelentés tétele építési tevékenység végzéséről
330. A bányafelügyelet hatáskörébe tartozó egyes sajátos építményekre vonatkozó építésügyi hatósági eljárások szabályairól szóló 53/2012. (III. 28.) Korm. rendelet 3. mellékletében felsorolt, sajátos építmények tekintetében bejelentés tétele az építési tevékenység befejezéséről
331. Vízkutatási és vízfeltárási célból végzett fúrási, kútépítési, kúttisztítási, kútfelújítási, kútjavítási munkákra irányadó bányafelügyeleti műszaki-biztonsági előírásoknak való megfelelésről bányafelügyeleti igazolás kiadása iránti kérelem
332. Polgári felhasználású robbanóanyag forgalmazásának engedélyezése iránti kérelem
333. Robbanóanyagok gyártásának (helyszíni keverésének) engedélyezése iránti kérelem
334. Polgári felhasználású robbanóanyagok megszerzésének engedélyezése iránti kérelem
335. Polgári felhasználású robbanóanyagok tárolásának engedélyezése iránti kérelem
336. Polgári felhasználású robbanóanyagok felhasználásának engedélyezése iránti kérelem
337. Tűzijáték tesztek besorolásának jóváhagyása iránti kérelem
338. Robbantásvezetői, robbantómesteri képző, továbbképző tanfolyam indításának előzetes jóváhagyása iránti kérelem
339. Magyar Állami Földtani, Geofizikai és Bányászati Adattárból és a mélyfúrési magminta gyűjteményből adatkérés (betekintésre)
340. Magyar Állami Földtani, Geofizikai és Bányászati Adattárból és a mélyfúrési magminta gyűjteményből adatszolgáltatás díj ellenében
341. Földtani kutatás engedélyezése iránti kérelem
342. Földtani kutatási engedély módosítására irányuló kérelem
343. Földtani kutatási engedély átruházására irányuló kérelem
344. Szén-dioxid geológiai tárolására alkalmas tárolóhely tekintetében tárolási engedély iránti kérelem
345. Szén-dioxid besajtolási tevékenység megkezdésének előzetes bejelentése
346. Tárolóhelyhez vagy szállítóhálózathoz való hozzáférés megtagadása jogszerűségének vizsgálatára irányuló kérelem
347. Az üzemeltető és a szállítóhálózat üzemeltetője, valamint a szén-dioxid kibocsátójának együttműködési megállapodásáról vagy a megállapodás hiányáról szóló tájékoztatás megküldése
348. A bányászatról szóló törvény szerinti jelentős változás bejelentése
349. Szivárgás vagy jelentős rendellenesség bejelentése
350. Szén-dioxid geológiai tárolására alkalmas tárolóhely tekintetében tárolási engedély módosítás iránti kérelem
351. Szén-dioxid geológiai tárolására alkalmas tárolóhely tekintetében tárolóhely bezárása iránti kérelem
352. Az energetikai és ipari eredetű szén-dioxid geológiai tárolására szolgáló tárolóhely esetében pénzügyi biztosíték összegének csökkentéséhez vagy felhasználásához szükséges jóváhagyás iránti kérelem
353. Nyugdíj előtti álláskeresési segély megállapítása iránti kérelem
354. Nyugdíj előtti álláskeresési segély szüneteltetése iránti kérelem (bejelentés)
355. Nyugdíj előtti álláskeresési segély megszüntetése iránti kérelem
356. Munkavállalási engedély iránti kérelem harmadik országbeli állampolgárok részére
357. Mezőgazdasági szezonális munkavállalási engedély iránti kérelem harmadik országbeli állampolgárok részére
358. Munkavállalási engedély meghosszabbítása iránti kérelem harmadik országbeli állampolgárok esetében

359. Munkavállalási engedély visszavonása iránti kérelem harmadik országbeli állampolgárok esetében
360. Mezőgazdasági szezonális munkavállalási engedély visszavonása iránti kérelem harmadik országbeli állampolgárok esetében
361. 15 napon túl történő koporsós temetés engedélyezésére irányuló kérelem
362. Duna főágában, hajózás korlátozását igénylő rendezvény engedélyezése iránti kérelem
363. Autóbusz nemzetközi járatí engedélyének kiadása iránti kérelem
364. Magyar honosságú járművek jogszabályokban, egyezményekben megjelölt árutovábbítási igényeinek kielégítéséhez külföldi járatí (árufuvarozási) engedélyek kibocsátása iránti kérelem
365. A Közlekedési Miniszterek Európai Konferenciája (CEMT) által létrehozott közlekedési engedélyek iránti kérelem
366. Magyar honosságú autóbuszok külföldi különjáratí engedélyeinek kibocsátása iránti kérelem
367. Közúti árufuvarozási tevékenység keretében végzett radioaktív anyag továbbításának engedélyezése iránti kérelem
368. A gyorsan romló élelmiszerek nemzetközi közúti szállításáról szóló Egyezmény (ATP) hatálya alá tartozó szállítóeszközök azonosító jelzésének hitelesítése iránti kérelem
369. A gyorsan romló élelmiszerek nemzetközi közúti szállításáról szóló Egyezmény (ATP) hatálya alá tartozó szállítóeszközök alkalmassági bizonyítványának kiállítása iránti kérelem
370. A gyorsan romló élelmiszerek nemzetközi közúti szállításáról szóló Egyezmény (ATP) hatálya alá tartozó szállítóeszközök külföldi vizsgálatí eredményének honosítása iránti kérelem
371. A közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről, a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló 3821/85/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről és a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról szóló 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. február 4-i 165/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján a menetíró készülék, az adatrögzítő lap, valamint a tachográf-kártya jóváhagyása iránti kérelem
372. Muzeális jellegű járművek karbantartásához az előírt követelményeket nem teljesítő festék és fényező termékek forgalomba hozatalának engedélyezése iránti kérelem
373. Biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyokra és jövedelmekre, keresetekre vonatkozó, a nyugdíjbiztosítási nyilvántartásba bejelentett adatok egyeztetésére irányuló hatósági eljárás megindítása iránti kérelem
374. Természetvédelmi kártalanítás jogalapjának és mértékének megállapítása iránti kérelem
375. A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet szerinti közösség területére történő behozatalhoz szükséges engedély kiállítása iránti kérelem
376. A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet szerinti közösség területére történő kivitelhez szükséges engedély kiállítása iránti kérelem
377. A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet szerinti közösség területére történő újra kivitelhez szükséges engedély kiállítása iránti kérelem
378. A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet A. mellékletében szereplő gerinces állatfaj példánya, valamint a tanácsi rendelet B. mellékletében szereplő emlős-, madár- és szárazfölditeknős-faj élő példánya (együtt: bejelentésköteles példány) megszerzésének bejelentése
379. A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet A. mellékletében szereplő gerinces állatfaj példánya, valamint a tanácsi rendelet B. mellékletében szereplő emlős-, madár- és szárazfölditeknős-faj élő példánya (együtt: bejelentésköteles példány) tartásának bejelentése
380. A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet A. mellékletében szereplő gerinces állatfaj példánya, valamint a tanácsi rendelet B. mellékletében szereplő emlős-, madár- és szárazfölditeknős-faj élő példánya (együtt: bejelentésköteles példány) az ország területére történő behozatalának bejelentése
381. A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet A. mellékletében szereplő gerinces állatfaj példánya, valamint a tanácsi rendelet B. mellékletében szereplő emlős-, madár- és szárazfölditeknős-faj élő példánya (együtt: bejelentésköteles példány) az ország területéről történő kivitelének bejelentése

382. A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet A. mellékletében szereplő gerinces állatfaj példánya, valamint a tanácsi rendelet B. mellékletében szereplő emlős-, madár- és szárazfölditeknős-faj élő példánya (együtt: bejelentésköteles példány) elidegenítésének bejelentése
383. A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet A. mellékletében szereplő gerinces állatfaj példánya, valamint a tanácsi rendelet B. mellékletében szereplő emlős-, madár- és szárazfölditeknős-faj élő példánya (együtt: bejelentésköteles példány) elhullásának bejelentése
384. A vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló, 1996. december 9-i 338/97/EK tanácsi rendelet A. mellékletében szereplő gerinces állatfaj példánya, valamint a tanácsi rendelet B. mellékletében szereplő emlős-, madár- és szárazfölditeknős-faj élő példánya (együtt: bejelentésköteles példány) megsemmisülésének bejelentése
385. A veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelmét szabályozó nemzetközi és európai közösségi jogi aktusok végrehajtásának egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti eredetigazolás kiállítása iránti kérelem
386. Egységes környezethasználati engedély iránti kérelem új és meglévő létesítményre
387. Környezetvédelmi engedély kiadása iránti kérelem
388. Környezetvédelmi engedély módosítása iránti kérelem
389. Meglévő tevékenység teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálata során az egységes környezethasználati engedély megadása iránti kérelem
390. Új tevékenység esetén az egységes környezethasználati engedély megadása iránti kérelem
391. Egységes környezethasználati engedély módosítása iránti kérelem
392. Környezetvédelmi felülvizsgálat alapján a tevékenység folytatásának engedélyezése (működési engedély megadása) iránti kérelem
393. Környezetvédelmi teljesítményértékelés jóváhagyása iránti kérelem
394. Bejegyzés alapjául szolgáló környezetszennyezettség ténye, mértéke és jellege megszűnésének, illetve megváltozásának megállapítása iránti kérelem
395. Veszélyes hulladék közvetítői, kereskedelmi tevékenység engedélyezése iránti kérelem
396. Veszélyes hulladék szállításának engedélyezése iránti kérelem
397. Veszélyes hulladék hasznosításának engedélyezése iránti kérelem
398. Veszélyes hulladék előkezelésének engedélyezése iránti kérelem
399. Veszélyes hulladéknak más veszélyes hulladékkal, nem veszélyes hulladékkal vagy bármilyen más anyaggal való kezelés céljából történő keverésének engedélyezése iránti kérelem
400. Veszélyes hulladék ártalmatlanításának engedélyezése iránti kérelem
401. Nem veszélyes hulladék közvetítői, kereskedelmi tevékenység engedélyezése iránti kérelem
402. Nem veszélyes hulladék szállításának engedélyezése iránti kérelem
403. Nem veszélyes hulladék előkezelésének engedélyezése iránti kérelem
404. Nem veszélyes hulladék hasznosításának engedélyezése iránti kérelem
405. Nem veszélyes hulladék ártalmatlanításának engedélyezése iránti kérelem
406. Hulladéklerakó rekultivációjának és utógondozásának engedélyezése iránti kérelem
407. Növényvédőszerrel szennyezett csomagolóeszköz hulladékok gyűjtésére szolgáló gyűjtőhely engedélyezése iránti kérelem
408. Levegőtisztaság-védelmi engedély iránti kérelem
409. Levegőtisztaság-védelmi alapbejelentés adattartalmának változása esetén működési engedély módosítása iránti kérelem
410. Levegőtisztaság-védelmi alapbejelentés adattartalmának változása esetén működési engedély visszavonása iránti kérelem
411. Helyhez kötött légszennyező pontforrás engedélyezése iránti kérelem
412. Előzetes vizsgálati eljárás iránti kérelem
413. Több egyforma berendezéssel kapcsolatos mérési kötelezettség teljesítése alóli felmentés iránti kérelem
414. Zajkibocsátási határérték megállapítása iránti kérelem
415. A hulladékról szóló törvény szerinti közvetítő szervezet tevékenységének engedélyezése iránti kérelem

416. Gyermek nevelésbe vételének megszüntetésére irányuló kérelem
 417. Képzelt apa adatainak megállapítása iránti kérelem
 418. Tizennegyedik életévét betöltött gyermek kérelme vér szerinti szülei adatainak megadása érdekében
 419. Gyermek nevelésbe vételére irányuló kérelem"
-

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 8/2016. (IV. 6.) MNB rendelete a jövedelemarányos törlesztőrészlet és a hitelfedezeti arányok szabályozásáról szóló 32/2014. (IX. 10.) MNB rendelet módosításáról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 171. § (1) bekezdés k) pont ka) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (7) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** (1) A jövedelemarányos törlesztőrészlet és a hitelfedezeti arányok szabályozásáról szóló 32/2014. (IX. 10.) MNB rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(2) E rendeletet nem kell alkalmazni
- a) az értékpapír vagy betét teljes fedezete mellett nyújtott hitelre,
- b) az olyan, ingatlanra alapított jelzálogjog fedezete mellett nyújtott hitelre, amelynél a szerződés alapján fennálló hitel tőkeösszege folyamatosan növekszik, és a hitel visszafizetése a fogyasztó halálát, illetve a fedezetként szolgáló ingatlan életvitelszerű használatának felhagyását vagy értékesítését követően esedékes.”
- (2) A Rendelet 1. § (3) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (E rendeletet – a havi adósságszolgálatnak az 5. §-ban foglaltak szerinti megállapítása során történő beszámítás kivételével – nem kell alkalmazni)*
- „a) a háromszázezer forintot meg nem haladó összegű hitelre – a hitelkeret emelésének kivételével –, amennyiben az ügyfél a hitelkérelem elbírálásakor nem rendelkezik hiteltartozással olyan, a rendelet hatálybalépését követően igényelt hitelből eredően, amelynek eredeti hitelösszege nem haladta meg a háromszázezer forintot;”
- (3) A Rendelet 1. § (3) bekezdése a következő j)–l) ponttal egészül ki:
- (E rendeletet – a havi adósságszolgálatnak az 5. §-ban foglaltak szerinti megállapítása során történő beszámítás kivételével – nem kell alkalmazni)*
- „j) azon, az ügyfél által kezdeményezett, a rendelet legutolsó alkalmazásától számított három éven belüli, naptári évenként első alkalommal megvalósuló hitelkeret-emelésre, amely esetében:
- ja) a hitelkeret emelésének mértéke alkalmanként nem haladja meg a hitelkeret emelés előtti értékének 20%-a és háromszázezer forint közül az alacsonyabb összeget, és
- jb) az 5. § (1) bekezdésében meghatározott mutató nem haladja meg a 6. § (2) bekezdés a)–c) pontja szerinti értéket a hitelnyújtó számára elérhető, e rendeletben foglalt követelményeknek megfelelően igazolt, legutolsó információk alapján;
- k) a kizárólag a futamidő meghosszabbítására irányuló hitelszerződés-módosítás esetén;
- l) a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló Korm. rendelet alapján nyújtott hitelre.”
- (4) A Rendelet 1. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(5) E rendelet
- a) 3. és 4. §-át a hitelszerződés kizárólag az adós személyének megváltoztatására irányuló módosításakor,
- b) 5. és 6. §-át – a havi adósságszolgálatnak az 5. §-ban foglaltak szerinti megállapítása során történő beszámítás kivételével – a hitelszerződés kizárólag fedezetcsere vagy fedezetkiengedés céljából történő módosításakor nem kell alkalmazni.”
- 2. §** (1) A Rendelet 2. § 3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (E rendelet alkalmazásában:)*
- „3. *fizetési számla*: fizetési műveletek teljesítésére szolgáló, az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam joga szerinti, a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és

a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikk 3. pontjában, valamint a harmadik ország joga szerint meghatározott pénzforgalmi szolgáltatás keretében egy vagy több ügyfél nevére megnyitott számla;"

- (2) A Rendelet 2. § 6. pontja a következő c) alponttal egészül ki:

(E rendelet alkalmazásában:

6. havi törlesztőrészlet:)

„c) olyan, jelzáloggal biztosított pénzkölcsön tekintetében, amelynél a hitelszerződés feltételei szerint a kamat mértéke legalább 5 éves kamatperiódusokban rögzített, az a) alpontban meghatározott havi törlesztőrészlet 85%-a, amennyiben az 5. § (1) bekezdésében meghatározott mutató az ezen alpontban meghatározott törlesztőrészlet a) pont szerint történő beszámítása mellett nem haladná meg a 6. § (2) bekezdés a)–c) alpontja szerinti értéket;”

- (3) A Rendelet 2. § 9. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E rendelet alkalmazásában:)

„9. igazolt havi nettó jövedelem: az ügyfélnek egy naptári hónapra vonatkozó,

a) a munkáltató, az állami adóhatóság, a magyar vagy valamely külföldi állam ellátást folyósító szerve 12 hónapnál nem régebben kiállított igazolása alapján meghatározható nettó jövedelmei összessége, amelyek után az előírt közterhek levonásra, megfizetésre kerültek,

b) az ügyfél nyilatkozata és az átutalási megbízás jogcímét (ideértve az átutalás „Közlemény” rovatában egyértelműen feltüntetett jogcímet is) tartalmazó fizetési számla kivonat alapján az ügyfél fizetési számláján jóváírt bére, nyugdíja, továbbá egyéb, a magyar vagy külföldi állam által folyósított rendszeres ellátás összege, amelyek után az előírt közterhek – az ügyfél tudomása szerint – levonásra, megfizetésre kerültek,

c) a bíróságnak a megállapításról vagy jóváhagyásról szóló döntése alapján a házastársi tartásdíj, élettársi tartásdíj, valamint az üzletszerűen végzett járadékszolgáltatás nyújtására irányuló tevékenységet végző szervezet által kiállított nyilatkozattal igazolt rendszeres járadék,

d) az a)–c) alpont szerinti, forinttól eltérő pénznemű jövedelmének a Magyar Nemzeti Bank által a havi adósságszolgálat számítását megelőző második munkanapon közzétett hivatalos devizaárfolyam alapján forintban kifejezett értéke;”

3. § A Rendelet

- a) 1. § (4) bekezdésében a „fennálló hitelek más” szövegrész helyébe a „hitelszerződésből vagy közüzemi szolgáltatóval szembeni tartozásból eredő követelés” szöveg,
- b) 2. § 6. pont a) alpontjában a „kölcsönszerződésben” szövegrész helyébe a „hitelszerződésben” szöveg,
- c) 2. § 8. pontjában a „nyújtásra” szövegrész helyébe a „pénzügyi szolgáltatásként való nyújtására” szöveg,
- d) 5. § (5) bekezdésében a „kölcsönszerződés” szövegrész helyébe a „hitelszerződés” szöveg lép.

4. § Ez a rendelet 2016. május 1-jén lép hatályba.

5. § E rendelet tervezetének a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat 2. cikk (1) bekezdés hatodik francia bekezdése szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

Dr. Matolcsy György s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

VI. Az Alkotmánybíróság határozata, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

Az Alkotmánybíróság 7/2016. (IV. 6.) AB határozata az Országgyűlés által a 2016. március 1-jei ülésnapján elfogadott, a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény módosításáról szóló ki nem hirdetett törvény 2. §-a alaptörvény-ellenessége hiányának megállapításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény Alaptörvénnyel való összhangjának előzetes vizsgálata tárgyában – *dr. Czine Ágnes, dr. Pokol Béla és dr. Szalay Péter* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Országgyűlés által a 2016. március 1-jei ülésnapján elfogadott, a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény módosításáról szóló törvény 2. §-a nem alaptörvény-ellenes.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A köztársasági elnök – az Alaptörvény 6. cikk (4) bekezdése alapján – az Országgyűlés által 2016. március 1-jén elfogadott, a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény (a továbbiakban: Postatv.) módosításáról szóló – még ki nem hirdetett – törvény (a továbbiakban: Törvény) 2. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól. A Törvény (a törvényjavaslat száma: T/8829.) támadott rendelkezése a Postatv. 77/B. §-át állapítja meg.
- [2] A Törvény 1. §-a értelmében a Postatv. 53. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(4) A postai szolgáltató a jogszabályban meghatározott adatokat köteles nyilvánosan hozzáférhetővé tenni. Az egyetemes postai szolgáltatásra vonatkozó adaton kívül nem ismerhető meg az egyetemes postai szolgáltató és az egyetemes postai szolgáltató által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás üzleti tevékenységével kapcsolatos azon adat, amelynek más által történő megismerése az egyetemes postai szolgáltató vagy az egyetemes postai szolgáltató által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás üzleti tevékenysége szempontjából aránytalan sérelmet jelentene. Aránytalan a sérelem különösen akkor, ha az adat más általi megszerzése, hasznosítása, másokkal való közlése vagy nyilvánosságra hozatala az egyetemes postai szolgáltató vagy az egyetemes postai szolgáltató által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás versenytársát indokolatlan előnyhöz juttatná.”
- [3] A Törvény 2. §-a szerint az előbbi rendelkezést a módosító jogszabály hatálybalépését megelőzően benyújtott, közérdekű adat megismerése iránti igénnyel összefüggésben a hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban, valamint a hatálybalépést megelőzően megkötött postai szolgáltatási szerződések tekintetében is alkalmazni kell.
- [4] A köztársasági elnök indítványában kifejti, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése értelmében Magyarország demokratikus jogállam. A jogállamiságból levezetett jogbiztonság követelménye magába foglalja a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát is. Álláspontja szerint a Törvény 1. §-a – a korábbi szabályozáshoz képest – a közérdekű adatokhoz való hozzáférést szűkítő rendelkezéseket tartalmaz. A Törvény 2. §-a pedig e szabálynak a Törvény hatálybalépését megelőzően keletkezett adatokra és jogviszonyokra történő alkalmazását rendeli el. Mindezek miatt a folyamatban lévő ügyek és a már korábban létrejött adatok tekintetében a jogkorlátozó rendelkezések

alkalmazása a jogalanyok helyzetét nehezítő, visszaható hatályú jogalkotásnak tekinthető. Ez pedig sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből következő jogbiztonság követelményét.

II.

- [5] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezése:
„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
- [6] 2. A Törvény támadott és érintett rendelkezése:
„1. § A postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény 53. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
»(4) A postai szolgáltató a jogszabályban meghatározott adatokat köteles nyilvánosan hozzáférhetővé tenni. Az egyetemes postai szolgáltatásra vonatkozó adaton kívül nem ismerhető meg az egyetemes postai szolgáltató és az egyetemes postai szolgáltató által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás üzleti tevékenységével kapcsolatos azon adat, amelynek más által történő megismerése az egyetemes postai szolgáltató vagy az egyetemes postai szolgáltató által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás üzleti tevékenysége szempontjából aránytalan sérelmet jelentene. Aránytalan a sérelem különösen akkor, ha az adat más általi megszerzése, hasznosítása, másokkal való közlése vagy nyilvánosságra hozatala az egyetemes postai szolgáltató vagy az egyetemes postai szolgáltató által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás versenytársát indokolatlan előnyhöz juttatná.«”
„2. § A postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény 49. alcíme a következő 77/B. §-sal egészül ki:
»77/B. § A postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény módosításáról szóló 2016. évi ... törvénnyel [a továbbiakban: Módtv.2.] megállapított 53. § (4) bekezdését a Módtv.2. hatálybalépését megelőzően benyújtott, közérdekű adat megismerése iránti igényvel összefüggésben a Módtv.2. hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban, valamint a Módtv.2. hatálybalépését megelőzően megkötött postai szolgáltatási szerződések tekintetében is alkalmazni kell.«”

III.

- [7] Az indítvány nem megalapozott.
- [8] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a jogosulttól érkezett előzetes normakontroll indítvány az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 52. § (1b) bekezdése szerinti határozottság követelményeinek eleget tesz.
- [9] 2. A köztársasági elnök előzetes normakontroll indítványa kizárólag a Törvény hatálybalépését elrendelő 2. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására irányult, a Törvény 1. §-át, magának a törvénymódosításnak az érdemét nem támadta. Annak érdekében azonban, hogy a Törvény 2. §-ának alkotmányossági vizsgálatára sor kerülhessen, az Alkotmánybíróságnak meg kellett vizsgálnia, hogy a Törvény 1. §-ának mi a pontos tartalma. A Tv. 1. §-ának értelmezése és tartalmának megállapítása nélkül ugyanis a Tv. 2. §-ának alkotmányossága nem ítéltető meg.
- [10] A Postatv. 53. § (4) bekezdése jelenleg akként rendelkezik, hogy „[a] postai szolgáltató a jogszabályban meghatározott adatokat köteles nyilvánosan hozzáférhetővé tenni. Nem minősülnek közérdekből nyilvános adatnak az egyetemes postai szolgáltató szolgáltatási szerződesei, kivéve a hivatalos iratokkal kapcsolatos postai szolgáltatási szerződésekre vonatkozó adatokat”.
- [11] Ennek a jogszabályi rendelkezésnek a módosítására irányult a T/8829. szám alatt, 2016. február 9. napján benyújtott törvénymódosító javaslat eredeti szövege, miszerint „[a] postai szolgáltató a jogszabályban meghatározott adatokat köteles nyilvánosan hozzáférhetővé tenni. Az egyetemes postai szolgáltatás keretében létrejött postai szolgáltatási szerződésekre vonatkozó adatokat kivéve nem minősülnek közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatnak az egyetemes postai szolgáltató szolgáltatási szerződesei, továbbá az egyéb olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatala az egyetemes postai szolgáltató vagy az egyetemes postai szolgáltató által a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás üzleti tevékenysége végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna. Aránytalanok kell tekinteni a sérelmet különösen akkor, ha az adat megismerése bármely piaci versenytárs számára indokolatlan előnyt jelentene.”

- A törvényjavaslat indokolása szerint a módosítás az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésében garantált tisztességes gazdasági verseny érvényre juttatását célozta.
- [12] A törvény módosító javaslat eredeti szövegével kapcsolatos aggályokat a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: NAIH) elnöke a NAIH/2016/1288/2/J. számú állásfoglalásában tette közzé.
- [13] Az ebben foglalt észrevételeket megfontolva, 2016. február 18-án egyéni képviselői módosító indítvány került benyújtásra, melynek indokolása szerint a módosítás már csupán jogtechnikai pontosítás, amely az eredeti szabályozási célt szem előtt tartva, az eredeti javaslat céljának megfelelően egyértelműsíti a jogalkotói szándékot. Az alkotmánybírói gyakorlatra is tekintettel a javaslat pontosítja az adatok megismerhetőségének korlátait és annak arányossági követelményét, továbbá egyértelműsíti az adattartalmat mint a jogszabályi védelem közvetlen tárgyát.
- [14] A módosított rendelkezés értelmében „[a] postai szolgáltató a jogszabályban meghatározott adatokat köteles nyilvánosan hozzáférhetővé tenni. Az egyetemes postai szolgáltatásra vonatkozó adaton kívül nem ismerhető meg az egyetemes postai szolgáltató és az egyetemes postai szolgáltató által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás üzleti tevékenységével kapcsolatos azon adat, amelynek más által történő megismerése az egyetemes postai szolgáltató vagy az egyetemes postai szolgáltató által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás üzleti tevékenysége szempontjából aránytalan sérelmet jelentene. Aránytalan a sérelem különösen akkor, ha az adat más általi megszerzése, hasznosítása, másokkal való közlése vagy nyilvánosságra hozatala az egyetemes postai szolgáltató vagy az egyetemes postai szolgáltató által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás versenytársát indokolatlan előnyhöz juttatná.”
- [15] Az Országgyűlés e szövegváltozatot fogadta el – a támadott hatályba léptető rendelkezéssel együtt – 2016. március 1. napján. A NAIH elnöke a NAIH/2016/1288/8/J. számú állásfoglalásában a törvényjavaslat módosított szövegével kapcsolatban azt állapította meg, hogy az „összhangban áll a hatályos jogszabályi rendelkezésekkel”.
- [16] 3. A köztársasági elnök előzetes normakontroll indítványában ezen érdemi rendelkezés alaptörvény-ellenességét nem állította, azt nem is támadta, egyedül e rendelkezést hatályba léptető 2. §-sal összefüggésben terjesztett elő alkotmányossági aggályt, melyben a visszaható hatályú jogalkotás tilalmának megsértését állította.
- [17] Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg.
- [18] A jogbiztonság követelményét az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság klauzula tartalmazza. Ebből vezethető le a visszaható hatályú jogalkotás tilalma is, mely a jogalkotási törvények állandó sarokköve is. Az Alkotmánybíróság számos döntésében foglalkozott a jogbiztonsággal és a jogbiztonság részét képező visszaható hatályú jogalkotás tilalmával. „A jogállamiság egyik legfontosabb alkotóeleme a jogbiztonság, amely – egyebek között – megköveteli, hogy a jogalanyoknak meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek”. {Előszőr: 34/1991. (VI. 15.) AB határozat, ABH 1991, 170, 172.; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [71]}
- [19] E követelményen túlmenően, a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmába ütközés jelen vizsgálatánál az Alkotmánybíróság abból a tételéből indult ki, hogy valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell. {Többek között: 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [106]; 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [23]} Ugyanakkor az Alkotmánybíróság kimondta azt is, hogy a jogbiztonságból fakadó visszaható hatályú jogalkotás tilalma nem feltétlen és kizárólag a jogalanyok helyzetét elnehezítő (ad malam partem) jogalkotásra irányadó, továbbá a tilalom nem terjed ki a jogszabályok módosíthatóságának időbeli korlátaira sem {16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [32]}.
- [20] Az Alkotmánybíróság az 1/2016. (I. 29.) AB határozatban már áttekintette a visszaható hatállyal kapcsolatban konkrét ügyekben korábban kialakított gyakorlatát és az alábbiakat állapította meg. „A 7/1992. (I. 30.) AB határozatban alkotmányellenesnek ítélte az Alkotmánybíróság az illeték mértékének akként történő felemelését, hogy a szigorító rendelkezést a jogalkotó alkalmazni rendelte az új jogszabály hatálybalépése előtt kötött, a hatóságokhoz határidőn belül, de már a szigorító rendelkezés hatálybalépése után benyújtott szerződésekre is.

- (ABH 1992, 45, 48.) Szintén alkotmányellenességet állapított meg a testület a 20/2001. (VI. 11.) AB határozatában, amikor is a vizsgált rendelkezéseket tartalmazó jogszabályt a folyamatban lévő hatósági eljárásokban rendelte alkalmazni a jogalkotó (ABH 2001, 612, 619.). Nem állapította meg azonban a jogbiztonság sérelmét az Alkotmánybíróság a 349/B/2001. AB határozatban, melyben a vizsgált szabályozást a jogalkotó a jogerős államigazgatási határozattal le nem zárult ügyekre is alkalmazni rendelte (ABH 2002, 1241, 1255.). A 3189/2013. (X. 22.) AB határozatában az Alkotmánybíróság nem találta alaptörvény-ellenesnek azt az építésügyi szabályozást, mely magasabb építésügyi bírság kiszabását tette lehetővé a hatálybalépése előtt keletkezett tényállások kapcsán, de csak a hatálybalépése után megindult eljárásokban. A tankönyvjegyzékre való felvétel jövőre nézve szóló korlátozását és a le nem zárt tankönyvvé nyilvánítási eljárások megszüntetését sem találta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközőnek a 3024/2015. (II. 9.) AB határozat.” (Indokolás [56]–[57])
- [21] A fenti esetek alapján megállapítható, hogy a tilalom egyfelől nem abszolút, másfelől mivel az Alkotmánybíróság által vizsgált jogviszonyok szükségképpen különböznek egymástól – közjogi vagy magánjogi, folyamatban levő vagy már teljességbe ment, vagy rövid távúak, esetleg tartósak, érvényesek vagy már keletkezésükkor érvénytelenek stb. – ezért az Alkotmánybíróság esetről esetre vizsgálja meg, hogy megvalósul-e a jogbiztonság sérelme.
- [22] Az Alkotmánybíróság a 10/2014. (IV. 4.) AB határozatban kimondta, hogy a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma nem abszolút érvényű, és egyértelműen élhet ezzel a jogalkotó akkor, amikor új jogosultságot állapít meg, meglévő jogosultságot terjeszt ki, vagy valamely jog korlátozását oldja fel. (Indokolás [18]) Ebben az ügyben az Alkotmánybíróság nem csak azt állapította meg, hogy a vizsgált szabályozás visszaható hatályú jogalkotásnak minősül, hanem azt is, hogy az hátrányos tartalmú, és ezért a hátrányos tartalmú, visszamenőleges hatályú szabályozást találta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközőnek, mely megalapozta a vizsgált törvényhely megsemmisítését.
- [23] A köztársasági elnök indítványa kapcsán – figyelembe véve a fent bemutatott alkotmánybírói gyakorlatot – azt kellett az Alkotmánybíróságnak először eldöntenie, hogy a Törvény támadott rendelkezése visszaható hatályú-e.
- [24] A Törvény két esetet nevesít, jelesül: a) a Törvény hatálybalépését megelőzően benyújtott olyan adatigénylések, melyek a Törvény hatálybalépésekor folyamatban vannak, illetve b) olyan adatigénylések, melyek a Törvény hatálybalépését megelőzően megkötött postai szolgáltatási szerződéssel összefüggő adatok kiadására irányulnak.
- [25] Az első esetben arról van szó, hogy a kérelmező a Törvény hatálybalépését megelőzően már előterjesztette az adatok megismerésére irányuló igényét, mely adatokat azonban az érintett szervezet még nem bocsátotta a kérelmező rendelkezésére. A másik esetben pedig, amikor az adatigénylési kérelmet már benyújtották vagy esetleg a jövőben nyújtják majd be és a Törvény hatálybalépését megelőzően megkötött postai szolgáltatási szerződések adatai bárki által történő megismerhetőségét (hozzáférhetőségét), nyilvánosságát zárja ki a jogszabály.
- [26] Mindkét esetben közös, hogy egy, a Törvény hatálybalépését megelőzően indult adatigénylési eljárásban, vagy a hatálybalépést megelőzően megkötött szolgáltatási szerződés vonatkozásában tartalmaz rendelkezéseket a támadott Törvény. Nem vitásan tehát arról van szó, hogy a jogszabály egy korábban megindult eljárást, illetve korábban létrejött szerződést érint.
- [27] 4. Az Alkotmánybíróságnak tehát azt kellett megvizsgálnia, hogy a Törvény az adatmegismerés szabályait a jelenleg hatályos rendelkezésekhez képest hátrányosan változtatja-e meg.
- [28] Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 1. § (2) bekezdésének c) pontja alapján állami vagyonnak minősül az államot megillető egyéb társasági részesedés. A Vtv. 3. § (2) bekezdése értelmében a tulajdonosi jogokat a Magyar Posta Zártkörűen Működő Részvénytársaság felett – ha miniszteri rendelet eltérően nem rendelkezik – a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter gyakorolja.
- [29] A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 2. számú melléklete a „Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonban tartandó állami tulajdonban álló társasági részesedés” között sorolja fel a Magyar Posta Zrt.-ben szerzett állami részesedést.
- [30] A Vtv. 5. § (1) bekezdése szerint közérdekből nyilvános minden, az állami vagyonnal való gazdálkodásra és az azzal való rendelkezésre vonatkozó, közérdekű adatnak nem minősülő adat. Külön törvény az adat megismerhetőségét korlátozhatja.
- [31] Az 5. § (2) bekezdése értelmében az állami vagyonnal gazdálkodó vagy azzal rendelkező szerv vagy személy a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény szerinti közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek minősül.
- [32] Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. pontja értelmében közérdekű adatnak minősül: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és

tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.

- [33] A Postatv. 18. § (1) bekezdése az egyetemes postai szolgáltatás folyamatos biztosítására vonatkozó állami feladat ellátására 2020. december 31-éig a Magyar Posta Zrt.-t jelöli ki.
- [34] A Vtv. és az Infotv. együttes értelmezése alapján a Magyar Posta Zrt. mint közfeladatot ellátó jogi személy közérdekű adatokat kezel. A Magyar Posta Zrt. tehát mint egyetemes postai szolgáltató működésére vonatkozó, illetve a szolgáltatási szerződéseiben foglalt adatok így alapvetően közérdekű adatok. Erre figyelemmel a Postatv. 53. § (4) bekezdésének az a rendelkezése, hogy „[n]em minősülnek közérdekből nyilvános adatnak az egyetemes postai szolgáltató szolgáltatási szerződésai” csak e szerződések közérdekű adatnak nem minősülő adataira vonatkozhat, és kizárólag az Infotv. 27. § (3) bekezdésével összhangban értelmezhető, ami meghatározó a nyilvánosságra-hozatali kötelezettség alá eső adatkört illetően.
- [35] A rendelkezés ezen tartalmát kellett az Alkotmánybíróságnak összevetnie az Infotv. 27. § (3) bekezdésével, melynek értelmében „[k]özérdekből nyilvános adatként nem minősül üzleti titoknak a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai uniós támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezményel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz – így különösen a védett ismerethez – való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, feltéve, hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét”. [Vö: a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:47. § (1) bekezdése]
- [36] A Törvény 1. §-a a Postatv. 53. § (4) bekezdése helyébe iktat be egy új rendelkezést, amely tartalmilag a hatályos szabályozás pontosításával biztosítja az adatnyilvánosságot. A Törvény 1. §-ának második mondata az egyetemes postai szolgáltatásra vonatkozó adatok vonatkozásában főszabállyá teszi a nyilvánosság biztosítását. A Törvény 1. § második mondatának kivételszabálya, illetve harmadik mondata pedig az egyetemes postai szolgáltató, illetve irányított vállalkozása üzleti tevékenységével kapcsolatban olyan nyilvánosságkorlátozást tesz lehetővé, mint amit az Infotv. 27. § (3) bekezdése is megenged.
- [37] A fent kifejtettekből megállapítható, hogy a módosító Törvény 1. §-a sem a hatálybalépését megelőzően, sem az azt követően benyújtott közérdekű adatigénylésekkel összefüggésben nem változtatja meg hátrányosan a hatályos jogszabályi környezetet. A Törvény pusztán az Infotv.-nek megfelelően pontosítja a Postatv.-t: a Postatv. 53. § (4) bekezdésének iratelve alapuló hatályos rendelkezése helyett egy olyan rendelkezést alkot, amely az adatelvet juttatja érvényre és ezzel valójában bővíti a megismerhető adatok körét, erősítve ezzel a jogbiztonság alkotmányos követelményét. Annak a kérdésnek a megítélése pedig, hogy egy konkrét adatnak a nyilvánosságra hozatala vagy megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából a Törvény 1. §-a és Infotv. 27. § (3) bekezdése szerinti aránytalan sérelmet okoz-e, a rendes bíróságok feladata. Mindezekre tekintettel a jogalanyok részére hátrányos, ezért tiltott visszaható hatályú jogalkotás tilalmának a sérelme nem állapítható meg, így a Törvény 2. §-a nem alaptörvény-ellenes.
- [38] 5. A határozat Magyar Közlönyben való közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el az Alkotmánybíróság.

Budapest, 2016. március 31.

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: I/493/2016.

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

- [39] Nem értek egyet a rendelkező résszel, mert álláspontom szerint a köztársasági elnök indítványának helyt kellett volna adni. Véleményem szerint a Törvény 2. §-ának a Postatv. 77/B. §-át megállapító rendelkezése – az alábbiakban kifejtett indokok szerint – sérti az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdését, ezért alaptörvény-ellenes.
- [40] 1. A köztársasági elnök indítványában a Törvény 2. §-ának alaptörvény-ellenessége megállapítását arra hivatkozással kérte, hogy valamely jogszabály akkor is a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközik, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell.
- [41] 1.1. Az Alkotmánybíróság a visszaható hatályú jogalkotással összefüggő gyakorlata azon elvi kiindulóponton alapul, hogy „[e]gy alkotmányos demokráciában a polgárok szabadságának részét képezi, hogy cselekvéseiket csak az általuk előzetesen megismerhető, a jogalkotás formalizált szabályainak betartásával alkotott szabályok korlátozhatják. A visszamenőleges jogalkotás tilalmát sérti ezért, ha [...] jogszabály utólag nyilvánít jogellenesség magatartásokat, utólag állapít meg a jogalanyok számára kötelezettségeket, illetve utólag korlátoz jogosultságokat.” {8/2005. (III. 31.) AB határozat, ABH 2005, 102, 104.; erről még: 34/1991. (VI. 15.) AB határozat, ABH 1991, 170.; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [71]}. Ezen indokok miatt az Alkotmánybíróság a visszaható hatályú jogalkotást főszabály szerint tiltja.
- [42] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza ugyanakkor, hogy „a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma nem abszolút érvényű, és egyértelműen élhet ezzel a jogalkotó akkor, amikor új jogosultságot állapít meg, meglévő jogosultságot terjeszt ki, vagy valamely jog korlátozását oldja fel”. {10/2014. (IV. 4.) AB határozat, Indokolás [18]}. A visszaható hatályú jogalkotás tilalma kizárólag a jogalanyok helyzetét elnehezítő (ad malam partem) jogalkotásra irányadó [110/2009. (XI. 18.) AB határozat, ABH 2009, 971, 984.].
- [43] 1.2. A fentiek mellett ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, hogy a visszaható hatályú jogalkotásnak eltérő megvalósulási lehetőségei vannak. Tartalmában erre mutat rá a köztársasági elnök is indítványában. Ennek értelmében a jogbiztonság sérelme nem csak annak következtében merülhet fel, ha a jogalkotó lezárt jogviszonyokat érintően utólag állapít meg eltérő jogkövetkezményeket (ún. valódi visszaható hatályú jogalkotás), hanem akkor is, ha a jogalkotó még le nem zárult jogviszonyok tekintetében alkot e jogviszonyokra kiható új jogi normát, illetve, amikor a jogalkotás a fennálló jogviszonyokban idéz elő változást (ún. azonnali hatályú jogalkotás).
- [44] Az azonnali hatályú jogalkotás lényege tehát az, hogy a jogszabály már létrejött, de még le nem zárt jogviszonyokat érintően állapít meg eltérő jogkövetkezményeket. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság jellemzően arra mutat rá, hogy valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet visszaható hatály tilalmába ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatályba léptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell {57/1994. (XI. 17.) AB határozat, ABH 1994, 316, 324.; megerősítette például: 3208/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [58]}.
- [45] Az Alkotmánybíróság – az indokolásban is részletesen hivatkozott – határozatában megerősítette a fentiekben bemutatott gyakorlatát, hangsúlyozva: az Alkotmánybíróság esetről esetre vizsgálja meg, hogy megvalósult-e a jogbiztonság sérelme. Ennek oka egyrészt, hogy a visszaható hatályú jogalkotás tilalma – a fentiekben hivatkozottak szerint – nem abszolút, másrészt, hogy „az érintett, Alkotmánybíróság által vizsgált jogviszonyok

- szükségképpen nagyon is különbözőek – közjogi vagy magánjogi vetületűek, már teljesebbé mentek vagy hosszú távúak, tartósak stb. – lehetnek” {1/2016. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [56]}.
- [46] Ebből következően azt, hogy a jogalkotás sérti-e a jogbiztonság követelményét, a konkrét – szabályozással érintett – jogviszonyok vizsgálatával lehet megállapítani.
- [47] 2. A kifejtettek alapján ezért szükségképpen vizsgálni kell az adott ügyben támadott jogszabállyal érintett jogviszonyok tartalmát. Egyetértek ezért a többségi állásponttal azzal összefüggésben, hogy a Törvény 1. §-ának értelmezése és tartalmának megállapítása nélkül a Törvény 2. §-ának alkotmányossága nem ítéltető meg.
- [48] Ennek eredményeként ugyanakkor a többségi álláspont arra a következtetésre jutott, hogy „a módosító Törvény 1. §-a sem a hatálybalépését megelőzően, sem az azt követően benyújtott közérdekű adatigénylésekkel összefüggésben nem változtatja meg hátrányosan a hatályos jogszabályi környezetet”. A Törvény pusztán megteremti az összhangot a Postatv. és az Infotv. között.
- [49] Ezekkel a megállapításokkal az alábbiakban kifejtettek miatt nem értek egyet.
- [50] 2.1. Álláspontom szerint az Alkotmánybíróság nem vizsgálta kellő körültekintéssel, hogy a Törvény 1. §-a a hatálybalépését követően – illetve a folyamatban lévő eljárásokban – benyújtott közérdekű adatigénylésekkel összefüggésben mennyiben érinti (megváltoztatja-e) a hatályos jogszabályi környezetet.
- [51] A hatályos rendelkezések értelmében a Magyar Posta Zrt. – figyelemmel a Vtv. 5. § (2) bekezdésére – közfeladatot ellátó szerv, és mint ilyen az Infotv. 26. §-a alapján köteles a kezelésében lévő adatok kiadására. Az adatközlés alóli kivételt jelent a hatályos szabályozásban – egyéb esetek mellett – az üzleti titok védelme. Az üzleti titok fogalmát a Ptk. 2:47. §-a határozza meg. Az üzleti titoknak minősülő adatok kiadására az Infotv. 27. § (3) bekezdése az irányadó.
- [52] Az Infotv. hivatkozott rendelkezéseitől eltérő tartalmú szabályozást tartalmaz jelenleg is a Postatv. E szabályozást a Törvény 1. §-a módosítja ugyan, de továbbra is fenntartja azt a szabályozási megoldást, hogy a Magyar Posta Zrt. vonatkozásában felmerült adatszolgáltatási kötelezettségre – az Infotv. rendelkezései mellett – a Postatv. „konkretizáló” szabályai is irányadók.
- [53] A két szabályozás egybevetésével azt kellett az Alkotmánybíróságnak mérlegelnie, hogy a hatályos szabályozáshoz képest a Törvény 1. §-a eltérést eredményez-e, vagy valóban arról van szó: a Törvény pusztán megteremti az összhangot a Postatv. és az Infotv. között. Álláspontom szerint a kérdés eldöntéséhez elengedhetetlen az érintett normáknak – a bírói gyakorlat vizsgálatára is kiterjedő – értelmezése.
- [54] 2.2. Az Infotv. 27. § (3) bekezdését a 2013. évi XCI. törvény iktatta törvénybe. Ennek jogalkotói indokolása szerint a „törvény a közpénzekkel való rendelkezéssel, a közpénzek felhasználásával kapcsolatos adatokat a régi Ptk. ún. üvegseb-szabályainak [81. § (3) bekezdés] megfelelően kiveszi az üzleti titok fogalma alól és ezen törvényi szintű rendelkezéssel erősíti meg az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdését.”
- [55] Az Infotv. 27. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés tehát a régi Ptk. 81. § (3) bekezdésének a továbbélése. A régi Ptk. e rendelkezését a 2003. évi XXIV. törvény 16. §-a iktatta a régi Ptk. szabályai közé. Az ehhez fűzött indokolás szerint: „[a] közérdekű adatok nyilvánosságának és a magántitok védelmének alkotmányos alapelveire figyelemmel szabályozni kell az üzleti titok általános fogalmát, meghatározva azokat az alapelveket, amelyek alapján összhangba kerül a magánszférát érintő üzleti titokra való hivatkozás lehetősége és ezáltal az információ visszatartása, valamint a társadalom azon érdeke, hogy az információszabadság, mint alkotmányos alapjog gyakorlása révén minél több adathoz hozzájusson. Ez a nyilvánosság természetesen vonatkozik a közérdekű adatokra, amelyek a közszféra tevékenységére vonatkoznak, valamint azokra a magánadatokra, amelyek nyilvánosságát közérdekből kell biztosítani. [...] A módosítás általános alapelveként mondja ki, hogy a költségvetési pénzek felhasználására, valamint a közvagyonnal való gazdálkodásra vonatkozó adatok nyilvánosságra-hozatalát az üzleti titok védelme nem korlátozhatja. Egyúttal meghatározza azt is, hogy melyek azok az adatok (pl. technológiai eljárások, műszaki megoldások, know-how stb.), amelyek az üzleti tevékenység végzése szempontjából továbbra is védelemben kell, hogy részesüljenek. Így ezekre az adatokra a nyilvánosságra hozatali kötelezettség nem terjedhet ki. Ezzel a jogi megoldással [...] lehetőséget teremt a jogalkotó arra, hogy megfelelően érvényesüljön az üzleti titok, mint magánérdek védelme és a közérdekű adatok nyilvánossága közötti arányosság, amelynek további kimunkálása a bírói gyakorlatra vár.”
- [56] A NAIH a régi Ptk. 81. § (3) bekezdésével összefüggésben – amely tehát a hatályos szabályozással megegyezik – megállapította: a Ptk. üvegseb törvény általi módosítása végső soron elérte, hogy „a nyilvánosság lett a főszabály a közhatalom átláthatóságának, demokratikus működésének és a közpénzek ellenőrizhetőségének megteremtése érdekében” (NAIH/2016/1911/V. számú ajánlás).

- [57] 2.3. A régi Ptk. módosítását követően a bírói gyakorlatban az vált hangsúlyossá, hogy „[a]z Infotv. és a Ptk. fenti rendelkezéseinek értelmezésével megállapítható, hogy a közpénzek felhasználásával kapcsolatos közérdekű adatokat főszabály szerint nem lehet üzleti titoknak minősíteni. Ez alól kivételt képeznek azok az adatok, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, mint például a technológiai eljárások, műszaki megoldások, gyártási folyamatok, munkaszervezési és logisztikai módszerek, know-how-ra vonatkozó adatok. Azonban ezek az adatok sem tartoznak az adatnyilvánosság alóli kivételek közé, ha azok kiadásának megtagadása a közérdekből nyilvános adatok megismerésének képezi akadályát.” (Kúria, Pfv. IV.21.454/2013/3. számú határozat)
- [58] A bíróság gyakorlatában – figyelemmel az Infotv. 31. § (2) bekezdésére – hangsúlyosan jelenik meg az is, hogy „a közérdekű adat megismerése iránti igény megtagadásának jogszerűségét és a megtagadás indokait, illetve a másolat készítéséért megállapított költségtérítés összegének megalapozottságát az adatkezelőnek kell bizonyítania.” (Kúria, Pfv.IV.21.535/2015/6. számú határozat) Emellett a bíróságok különös tekintettel vannak az Infotv. 30. § (5) bekezdésében foglaltakra is, amely szerint: „ha a közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítésének megtagadása tekintetében törvény az adatkezelő mérlegelését teszi lehetővé, a megtagadás alapját szűken kell értelmezni, és a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítése kizárólag abban az esetben tagadható meg, ha a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nagyobb súlyú a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél.” (Kúria, Pfv.IV.21.535/2015/6. számú határozat)
- [59] A fentiekből következően a bíróságok gyakorlatában nem lehet a közérdekű adatigénylés alapján fennálló kötelezettség alól pusztán az üzleti titokra hivatkozással mentesülni, hanem az adatkezelőnek – az Infotv. hivatkozott rendelkezései értelmében – bizonyítási kötelezettsége áll fenn: igazolnia kell, hogy a kiadni kért adatok kiadásával piaci, üzleti tevékenységét olyan hátrány érné, ami méltánytalan helyzetet teremtene, illetve aránytalan sérelmet okozna számára (Kúria, Pfv.IV.20.343/2014/5. számú határozat).
- [60] Álláspontom szerint a fentiek alapján megállapítható, hogy a hatályos szabályozás alapján – figyelemmel az Infotv. 27. § (3) bekezdésében, 30. § (5) bekezdésében, 31. § (2) bekezdésében foglaltakra – a közfeladatot ellátó és közpénzekkel gazdálkodó szervezet szigorú törvényi szabályozás keretében hivatkozhat arra, hogy az adatközléssel érintett adatok üzleti titkot sértenek. Ebből következően valóban érvényesül az az elv, hogy „a közérdekű adatok nyilvánossága a főszabály; ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételnek kell tekinteni.” [12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004, 217, 221.]
- [61] 3. Hangsúlyozom, hogy a Törvény 1. §-a – az Infotv. 27. § (3) bekezdésétől eltérően – a bizonyítási kötelezettség szabályaiban változást idéz elő, és a mérlegelési szempontok rendszerét szűkíti azáltal, hogy vélelmet állít fel arra vonatkozóan: „[a]ránytalan a sérelem különösen akkor, ha az adat más általi megszerzése, hasznosítása, másokkal való közlése vagy nyilvánosságra hozatala az egyetemes postai szolgáltató vagy az egyetemes postai szolgáltató által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás versenytársát indokolatlan előnyhöz juttatná.”
- [62] Álláspontom szerint ezért a Törvény 1. §-ában foglaltak nincsenek összhangban a fentiekben bemutatott bírói gyakorlattal, mert annak alapján az üzleti titokra történő hivatkozás szigorúbb igazolási kötelezettséget követelt meg az adatkezelőtől. A Törvény 1. §-a e vélelem felállítása folytán magában hordozza annak a lehetőségét, hogy az üzleti titokra hivatkozás a közérdekű adatok megismerésének – az eddigi gyakorlattól eltérően – jelentős(ebb) korlátja lesz.
- [63] Ezt a megállapítást erősíti az a tény is, hogy a Törvény normaszöveg-javaslatához fűzött indokolás szerint a szabályozás „konkretizálja azokat a helyzeteket, melyekben az állami vagyonnal való gazdálkodás körében az adatnyilvánosság a piaci verseny szempontjából aránytalan sérelemmel járna”. Emellett az indokolás utal arra is, hogy „[a]z esetleges aránytalan sérelem megakadályozása érdekében indokolt, hogy a módosított rendelkezéseket a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni lehessen”.
- [64] Ha a Törvény valóban az Infotv.-vel való összhang megteremtésére törekszik, indokolatlan az aránytalan jogsérelemek „konkretizálása”, és annak előírása is, hogy folyamatban lévő ügyekben e szabályokat alkalmazni kell. Az Infotv. szabályai ugyanis a Postatv. módosítása nélkül irányadók (lennének), még hozzá a folyamatban lévő ügyekben is. E szabályozás ugyanakkor a jogalkotó álláspontja szerint – amint erre a normaszöveg-javaslat indokolása kifejezetten utal – „aránytalan sérelemmel” jár az érintett adatkezelők számára. E megállapításból pedig az következik, hogy a Törvény az adatok megismerése iránti igények érvényesíthetősége körében változást idéz elő.
- [65] Álláspontom szerint a Törvény 2. §-a – az előbbieken meghatározott tartalommal – egyaránt kihat a szabályozással érintett anyagi jogi és eljárásjogi jogviszonyokra. Abban az esetben, ha az adat már létrejött, vagyis az anyagi jogi jogviszony már fennáll, és az adat megismerhető, a Törvény 1. §-a a megismerés iránti igény érvényesíthetőségére

(a kereset megindításának tartalmára) van kihatással. Ha pedig az érintett az igényt már peresítette, a Törvény 1. §-a még közvetlenebbül – a perbeli bizonyítási eljárásra való kihatás révén – befolyásolja az igényérvényesítés hatékonyságát.

- [66] 4. Véleményem szerint a Törvény 1. §-ában foglalt rendelkezés – amelynek alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (4) bekezdése alapján érdemben is vizsgálhatta volna – az Infotv. 27. § (3) bekezdésétől eltérő szövegezés és fogalomhasználat folytán felveti annak veszélyét is, hogy alkalmazása során ellentétbe kerül az Alkotmánybíróság által, a korlátozással összefüggésben hangsúlyozott kritériumokkal. Az Alkotmánybíróság ugyanis arra mutatott rá, hogy „[a] törvényhozó köteles megfelelő garanciákat kiépíteni a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog gyakorlásának elősegítése, az adatigénylés rendje, az adatok kiadásának megtagadása és az az ellen igénybe vehető jogorvoslat vonatkozásában. Az ilyen garanciális jellegű szabályokat nem lehet fogalmilag tisztázatlan, bizonytalan jogi kategóriák használata révén relativizálni, mert az ezekre való hivatkozással a közérdekű adatokat kezelő szerv végső soron megkerülhetné a közérdekű adatok kiadását. Éppen ezért az információs szabadság érvényesülése érdekében a törvényhozó olyan szabályok megalkotására köteles, amelyek a lehető legnagyobb mértékben biztosítják ezen alapjog érvényesülését.” {21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [41]}.
- [67] Álláspontom szerint az adott ügyben vizsgált törvényi szabályozás felveti az információs szabadság garanciális szabályai relativizálásának lehetőségét, mert fogalmilag tisztázatlan és bizonytalan jogi kategóriákat (pl. „indokolatlan előny”) használ. A fogalmak pontos tartalma sem a hatályos szabályozás, sem az azon alapuló bírói gyakorlat alapján nem tárható fel.
- [68] Emellett a Törvény 1. §-ában elfogadott, a Postatv. 53. § (4) bekezdését meghatározó normaszöveg 2. mondata nem tartalmazza az Infotv. 27. § (3) bekezdésének utolsó fordulátát. Következésképpen nem tehető olyan megállapítás, hogy a Törvény rendelkezései a hatályos szabályozásnak a Postatv.-ben való megjelenítése lenne.
- [69] 5. A kifejtettek alapján nem értek egyet a többségi álláspontnak azzal a megállapításával, hogy a Törvény támadott rendelkezései pusztán az összhangot teremtik meg a Postatv. és az Infotv. között. Álláspontom szerint az összhangot a jogalkotó valójában azzal teremtette volna meg, ha a Postatv. nem tartalmaz az Infotv.-től eltérő szövegezésű szabályozást. A Törvény ugyanis megteremti annak a lehetőségét, hogy az érintett adatkezelők az Infotv.-ben nem ismert fogalmakra alapítottan, a hatályos szabályozásból le nem vezethető, és a bírói mérlegelést szűkítő rendelkezések alapján is megtagadják az adatigényléseket.
- [70] Erre tekintettel, véleményem szerint a Törvény 2. §-a a tiltott visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközik, ezért alaptörvény-ellenes.

Budapest, 2016. március 31.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

- [71] Nem tudom támogatni a többségi határozatot sem az elutasító álláspontját illetően az alaptörvény-ellenesség megállapítása tárgyában, sem az indokolásban a visszaható hatály sérelmének kérdésében felhozott érvei tekintetében.
- [72] Álláspontom szerint a vizsgálatunk alatt álló módosító törvény 2. §-a sérti a visszaható hatály tilalmának alaptörvényi követelményét, ezért – az indítvány kérelmét elfogadva – ki kellett volna mondani ennek alaptörvény-ellenességét. Emellett azok az elvi jellegű érvek, amelyeket a határozat indokolása a visszaható hatály vizsgálatának keretében használ, nélkülözik az zsinórmértékszerű döntés követelményét, és ez veszélyezteti az Alkotmánybíróság legitimitását a széles közvélemény előtt. Az országgyűlési politikuscsoportok által megválasztott alkotmánybírák ugyanis csak az általános alaptörvényi előírások, elvek és deklarációk konkretizálásával és zsinórmértékszerű tesztek, mércék és elvi érvek kimondásával kerülhetnek el a vádak a pártokhoz való kötődést illetően. Ezért a visszaható hatály sérelmének kereteit illetően a túlságosan széles elvi formula kimondása, majd ettől való azonnali eltávolodás és a tényleges döntésben az esetről esetre való döntési stílus felvállalása nem tesz eleget a kiszámítható alkotmánybírói döntések iránti követelménynek.

- [73] Álláspontomat két részben kívánom kifejteni. Az első részben a többségi határozat által alapul vett, múltban keletkezett és még a jövőben is folytatódó jogviszonyokat illetően vizsgálom meg a visszaható hatály sérelmének a kérdését, a második részben a múltban egyszeri joggyakorlással már megtörtént jogra vonatkozó visszaható hatályt veszem szemügyre.
- [74] 1. Az indokolás a kiinduló pontban már azt is visszaható hatály sérelmének deklarálja ha „a jogszabályt a hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell.” (Indokolás [19]) Ezt a túlságosan tág formulát aztán úgy veszi vissza, hogy hozzát teszi, ez nem abszolút (feltételen) és esetről esetre kell vizsgálni, hogy el kell-e térni ettől: „[a] fenti esetek alapján megállapítható, hogy a tilalom egyfelől nem abszolút [...] ezért az Alkotmánybíróság esetről esetre vizsgálja meg, hogy megvalósul-e a jogbiztonság sérelme.” (Indokolás [21]).
- [75] Ehhez képest álláspontom szerint a visszaható hatályt okozó sérelem terjedelmének helyes formulája az, hogy kiterjedhet az új szabályozás a hatálybalépése előtt, a múltban keletkezett tartós jogviszonyokra is, azonban e tartós jogviszonyokból származó jogokat-kötelezettségeket csak a hatálybalépés utáni időtől érintheti, (ezt azonban akár súlyosbító értelemben is). Egy korábbi párhuzamos indokolásomban ezt a következőképpen fogalmaztam meg: „Elvi szinten úgy lehet megfogalmazni a visszaható hatály tilalmának a terjedelmét a tartós jogviszonyokat illetően – melyek a jövőben is tovább élnek –, hogy fő szabályként (ha más alkotmányos elv nem követeli meg ennek felülírását) nem lehet alkalmazni az újonnan megalkotott jogi rendelkezéseket a tartós jogviszonyokon belül már végbement, lezárt, beteljesedett jogi cselekményekre. Magát a tartós jogviszonyt azonban a jövőt illetően a jogalkotó a megváltoztatott jogi rendelkezésekkel átalakíthatja vagy megszüntetheti. [30/2014. (IX. 30.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolás.] Ezzel az elvi megoldással egy stabil formulát lehet létrehozni a visszaható hatály terjedelmének kérdésének rendezésére, míg a határozatban használt széles formula szokásos megidézése után ezt rögtön be kell szűkíteni (mint itt is), majd a folytatódó indokolás meghirdeti az esetről esetre való tényleges döntést.
- [76] Egy további problémát jelent a visszaható hatály kérdésében a többségi határozat által választott megoldás amiatt is, mert az esetről esetre való döntésben az új szabályozás Alaptörvénnyel való összhangját – vagy annak hiányát – nem ebben a dimenzióban látja feltárhatónak, hanem az eddigi szabályozás és az új szabályozás tartalmi összevetésével. Az alkotmánybíráknak azonban erre nincs felhatalmazásuk, és a döntési szituációjuk sem teszi lehetővé ezt az értékelést. Egy új szabályozás tartalmának feltárását mindig csak a rendes bíróságok bírái tudják elvégezni az egyes konkrét vitás ügyek eléjük terjesztett tényei alapján. Az Alkotmánybíróság bírái még a jogerős döntések ellen eléjük terjesztett alkotmányjogi panasz esetében sem rendelkeznek hatáskörrel az egyes, ítéletben alkalmazott jogszabályok tartalmának önálló megállapítására, hanem csak a rendes bíróságok bírái által már alkalmazott és feltárt szabályozás tartalmának Alaptörvénnyel való összevetésére, és szükség esetén erre a jogértelmezésre vonatkozóan alkotmányos követelmény megállapítására. A mostani ügy absztrakt, előzetes normakontrolljában pedig semmilyen egyedi ügy és ennek tényei nem álltak rendelkezésre az autentikus bírói jogértelmezés elvégzésére. A többségi határozatnak az erre vonatkozó megállapítása pusztán a többségi bírák magánvéleményének tekinthető, mindenféle kötelező erőt nélkülözően. E szerint „a módosító Törvény 1. §-a sem a hatálybalépését megelőzően, sem azt követően benyújtott adatigénylésekkel összefüggésben nem változtatja meg hátrányosan a hatályos jogszabályi környezetet.” (Indokolás [37]). Én ezt vitatnám, de nem teszem, mert ez éppolyan súlytalan lenne, mint a többségi határozat ezt állító érve, hisz ebben a kérdésben mindig csak a konkrét egyedi esetek által felvetett összefüggések és tények alapján lehet állást foglalni.
- [77] A visszaható hatály sérelmének kérdését az Alkotmánybíróság mindig csak formális és logikai aspektusokban tudja eldönteni, és kerülnie kell a vizsgált, új szabályozás tartalmi értékelésébe való belebocsátkozást. A többségi határozat által választott út így nemcsak az esetről esetre való döntési bizonytalansággal terheli meg az Alkotmánybíróság közvélemény általi megítélését, hanem ezen felül még az ehhez szükséges és csak a rendes bíróságokra jellemző döntési szituáció hiányának észlelését is elmulasztja.
- [78] 2. A jelen esetben megítélésem szerint azonban nem is egy múltban keletkezett jogviszonyra terjedt ki az itt tárgyalt módosító törvényi rendelkezés. Itt a korábbi törvényi szabályozás jogi környezete egy absztrakt közigazgatási viszonyt létesített jogok és kötelezettségek elosztásával, és a közérdekű adatigényléssel e korábbi szabályozás alapján élők egyedi joggyakorlása történt itt meg. Ez az egyedi joggyakorlás azonban technikailag még nem zárult le, mivel az erről döntő bíróságok még nem döntöttek ezekben az ügyekben. Itt tehát nem egy múltban keletkezett jogviszonyról van szó, amibe beleléphetett a Törvény, hanem egy múltban létező és már gyakorolt jogról, mely még igazságszolgáltatási elbírálás alatt áll. Ez utóbbira tekintettel fogalmazták meg tévesen e jogi kérdést az indítvány készítői múltban keletkezett és a jövőben folytatódó jogviszonynak, összekeverve ezzel az alapul fekvő egyedi közigazgatási viszonyon belül már megtörtént joggyakorlást és az ahhoz utólag kapcsolódó igazságszolgáltatási

eljárást. A határozat ezt nem észelve, és az indítvány érvelési vonalán haladva idézte aztán meg a formulát a tényleg a múltban keletkezett és a jövőben is folytatódó tartós jogviszonyokra. E formula szerint ezek sem érinthetők egy új jogszabály módosítása által, mert ez is a visszaható hatály sérelmét valósítaná meg.

- [79] A fenti tiszta különválasztás vonalán haladva („már megtörtént joggyakorlás és ehhez utólag kapcsolódó igazságszolgáltatási eljárás”) tehát azt kell kiemelni, hogy itt a visszaható hatály sérelmének egyszerű esetéről van szó. A Törvény által módosított postatörvény – az Alaptörvény által garantált közérdekű adatok megismeréséhez való jog és az információs törvény által ezt részletező jog alapján – absztrakt közigazgatási viszonyt hozott létre az egyetemes postai szolgáltatás állami feladatát megbízás alapján ellátó Magyar Posta és minden állampolgár között, kötelezve az előbbi az így közpénzzel gazdálkodásnak minősülő tevékenységét illetően a közérdekű adatok kiadására igénylés esetén, míg a másik oldalon jogot adott erre az igénylésre. Az utóbbi(ak) az absztrakt közigazgatási viszonyban adott joggal élve gyakorolt(ák) ezt a jogot. Ez már megtörtént, ehhez már csak csatlakozó igazságszolgáltatási eljárásokról van szó a folyamatban lévő eljárások szabályozásakor, és a már megtörtént joggyakorlásokat fogalmilag nem lehet „múltban keletkezett és a jövőben folytatódó” jogviszonynak felfogni, és így egy másik dimenzióba áttolni.
- [80] A múltban már beadott adatigénylések vonatkozásában a még folyamatban lévő igazságszolgáltatási eljárásokra nem terjedhet ki az új szabályozás, mert ez a visszaható hatály egyszerű esetének sérelmét jelenti, így az ezt kimondó törvényhely alaptörvény-ellenességét ki kellett volna mondanunk. Ám a múltban keletkezett postai szerződésekre még a csak jövőben benyújtásra kerülő adatigénylésekre már aggály nélkül kiterjedhet a Törvény megváltozott szabályozása. Mivel azonban a törvényhely megfogalmazása nem teszi lehetővé a mozaikos alaptörvény-ellenesség kimondását, az egész törvényhely alaptörvény-ellenességét kellett volna kimondani a rendelkező részben, jelezve az indokolásban, hogy csak az első esetkörrel van probléma.

Budapest, 2016. március 31.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter alkotmánybíró különvéleménye

- [81] Nem értek egyet a többségi döntéssel. Véleményem szerint az Alkotmánybíróságnak – a köztársasági elnök indítványának helyt adva – meg kellett volna állapítania a Törvény 2. §-ának alaptörvény-ellenességét, mert az a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmába ütközik.
- [82] Az indítvány – szemben a Magyar Nemzeti Bankot érintő szabályozással kapcsolatos, párhuzamosan benyújtott előzetes normakontroll indítvánnyal [I. a 8/2016. (IV. 6.) AB határozatot] – a Törvény 1. §-ával megállapított új szabályozás tartalmának alaptörvény-ellenességét nem állítja, hanem annak visszamenőleges hatályba léptetését tartja az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével ellentétesnek.
- [83] A többségi határozat indokolása is idézi az 1/2016. (I. 29.) AB határozat azon megállapítását, mely szerint: „[a]z Alkotmánybíróság által vizsgált jogviszonyok szükségképpen nagyon is különbözőek – közjogi vagy magánjogi vetületűek, már teljesezésbe mentek vagy hosszú távúak, tartósak stb. – lehetnek, amennyiben az új jogszabály rendelkezéseit annak hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kellett, úgy az Alkotmánybíróság esetről esetre vizsgálta meg, hogy megvalósult-e a jobbiztonság sérelme.” (Indokolás [56])
- [84] Az Alkotmánybíróság jelen döntése megállapítja, hogy a hatálybalépés visszamenőlegesen történt ugyan, azonban az nem hátrányos tartalmú, melynek alátámasztásául összeveti és értelmezi a Vtv., a Ptk., az Infotv. és a Postatv. releváns szabályait. Nézetem szerint az Alkotmánybíróság – a fentiekben ismertetett erre irányuló indítványi elem hiányában – anyagi alaptörvény-ellenesség vizsgálata helyett törvényértelmezést végzett. Az Alkotmánybíróság pedig „tartózkodik attól, hogy [...] kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon” (legutóbb: 3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [32]). Meglátásom szerint a szabályozás összetettsége okán – annak az Alaptörvénnyel való összevetése hiányában – az elvégzett jogértelmezésnek éppen az alaptörvény-ellenesség megállapításához kellett volna vezetnie.
- [85] A visszamenőlegesség jelen ügyben érinti a Törvény hatálybalépését megelőzően benyújtott olyan adatigényléseket is, melyek a Törvény hatálybalépésekor folyamatban vannak. Ez a gyakorlatban a folyamatban lévő bírósági peres eljárásokat is jelentheti, ahol a kereset előterjesztése megtörtént, azonban jogerős ítélet még nem született.

- [86] A folyamatban lévő bírósági peres eljárásokban a bíró feladata eldönteni, hogy mi az egyedi ügyben alkalmazandó jog, és annak mi a tartalma, általa helyesnek vélt értelmezése.
- [87] Az alkotmányosság szempontjából főszabálynak tartom azt, hogy az ítélező tevékenységet végző bíróságok előtt folyamatban lévő ügyekben a jogalkotó ne avatkozhatson be. Számomra felmerül a kételye annak, hogy a folyamatban lévő bírósági peres eljárásokban a Vtv., a Ptk., az Infotv. és a Postatv. együttes értelmezése során az ítélező bíró ezen szabályoknak eltérő tartalmat tulajdonítana, elképzelhető olyan értelmezés az adott ügyben, mely szerint a közérdekű adatot igénylő – de az egyik peres fél szükségszerűen – a bírósági eljárás közben megváltozott szabályozásnak köszönhetően hátrányt fog elszenvedni. Álláspontom szerint tehát a Törvény 2. §-a éppen ezért az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközik.

Budapest, 2016. március 31.

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság 8/2016. (IV. 6.) AB határozata
az Országgyűlés 2016. március 1-jei ülésnapján elfogadott, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi
CXXXIX. törvény módosításáról szóló ki nem hirdetett törvény 4. §-ának a Magyar Nemzeti Bankról szóló
2013. évi CXXXIX. törvény 162. § (4) és (7) bekezdéseit megállapító rendelkezései
alaptörvény-ellenességének megállapításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény Alaptörvénnyel való összhangjának előzetes vizsgálata tárgyában – *dr. Pokol Béla* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Pokol Béla* és *dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Országgyűlés 2016. március 1-jei ülésnapján elfogadott, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló törvény 4. §-ának a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 162. § (4) és (7) bekezdéseit megállapító rendelkezései – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének, a VI. cikk (2) bekezdésének és a 39. cikk (2) bekezdésének sérelme miatt – alaptörvény-ellenesek.
2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Országgyűlés 2016. március 1-jei ülésnapján elfogadott, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló törvény 5. §-ának a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 183/G. § (3) bekezdését megállapító rendelkezése – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme miatt – alaptörvény-ellenes.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A köztársasági elnök – az Alaptörvény 6. cikk (4) bekezdése alapján – az Országgyűlés által 2016. március 1-jén elfogadott, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNBtv.) módosításáról szóló – még ki nem hirdetett – törvény (a továbbiakban: Törvény) 4–5. §-ai egyes rendelkezései alaptörvény-ellenességének megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól. A Törvény (a törvényjavaslat száma: T/9380.) támadott rendelkezései az MNBtv. 162. §-át új (3)–(7) bekezdésekkel, illetve a 183/G. §-ával egészítik ki. A rendelkezések a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságok és az MNB által létrehozott alapítványok közérdekű és közérdekből nyilvános adatainak megismerhetőségét korlátozó szabályokat tartalmaznak.

- [2] A Törvénynek az MNBtv. 162. § új (4) bekezdését beiktató szabálya az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságnál az MNB alapvető feladatával kapcsolatban kezelt, keletkezett vagy rögzített adat megismerésére az MNBtv. 137. § (2) bekezdésében (döntés megalapozását szolgáló adat, ami a keletkezésétől fogva 30 évig nem nyilvános) foglaltakat rendeli alkalmazni. A Törvénynek az MNBtv. 162. § új (7) bekezdését beiktató rendelkezése szerint az MNB által létrehozott alapítványok vonatkozásában csak az alapítói jogok gyakorlására vonatkozó adat – ideértve az alapító okiratot, az alapítványi cél megvalósításához szükséges, az alapító okiratban vállalt vagyoni juttatás teljesítésére vonatkozó adatot – nyilvános, az alapítvány által kezelt egyéb adat kizárólag az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban: Ectv.) közhasznú szervezetekre vonatkozó rendelkezései szerint ismerhető meg az Ectv. 29. § (4) bekezdésének (közhasznú szervezetek által felhasznált támogatási összeg), a 29. § (6) bekezdésének második fordulata (közhasznú jogállás megállapításához szükséges adatok) és 37. §-ának (több tagból álló döntéshozó szerv, valamint az ügyvezető szerv ülései nyilvánosak, amely nyilvánosság jogszabályban meghatározott esetekben korlátozható) alkalmazása kivételével.
- [3] 2. A köztársasági elnök álláspontja szerint az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságok és az MNB által létrehozott alapítványok közpénzzel gazdálkodnak. Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése értelmében a közpénzekre vonatkozó adatok közérdekű adatok. A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. Kifejti, hogy a közérdekű adatok megismerésének feltétel nélküli elzárása a nyilvánosság elől, valamint a nem közérdekű adatként való kezeléséből következő korlátozás szerinte nem tesz eleget a közérdekű adatokhoz való hozzáférés alapjogának korlátozásával szemben támasztott alkotmányos követelményeknek. A Törvény nem biztosítja, hogy ezen közérdekű adatokhoz való hozzáférés megakadályozására kizárólag valamely alkotmányos érték vagy alapjog védelme érdekében, elkerülhetetlenül szükséges esetben, azzal arányosan kerüljön sor. A törvényhozó nem állapította meg a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog gyakorlásának garanciáit sem. Mindezek miatt a szabályozás az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésének, az I. cikk (3) bekezdésének és a 39. cikk (2) bekezdésének sérelmét eredményezi.
- [4] 3. A Törvény 5. §-a az MNBtv.-t egy új 183/G. §-sal egészíti ki. A köztársasági elnök az új rendelkezések közül a (3) bekezdés alaptörvény-ellenességének megállapítását kéri, amely elrendeli, hogy az MNBtv. 162. §-ának a Törvénnyel megállapított (3)–(7) bekezdéseit a Törvény hatálybalépését megelőzően benyújtott, a hatálybalépéskor folyamatban lévő eljárásokban és a Törvény hatálybalépését megelőzően keletkezett adatok tekintetében is alkalmazni kell.
- [5] A köztársasági elnök indítványában kifejti, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése értelmében Magyarország demokratikus jogállam. A jogállamiságból levezetett jogbiztonság követelménye magába foglalja a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát is. Álláspontja szerint a Törvény a közérdekű adatokhoz való hozzáférést korlátozó rendelkezések alkalmazását rendeli el a folyamatban lévő ügyekben, valamint ilyenek hiányában is általános jelleggel minden, a Törvény hatálya alá tartozó már létrejött adat tekintetében is. A jogkorlátozó rendelkezéseknek a folyamatban lévő ügyekben és a már korábban létrejött adatok tekintetében való alkalmazása az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből következő jogbiztonság követelményét, különösen a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát sérti.

II.

- [6] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:
 „B. cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
 „I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”
 „VI. cikk (2) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”
 „39. cikk (2) A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok.”

[7] 2. A Törvény támadott rendelkezései:

„4. § Az MNBtv. 162. §-a a következő (3)–(7) bekezdéssel egészül ki:

»[...]

(4) Az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságnál az MNB alapvető feladatával kapcsolatban kezelt, keletkezett vagy rögzített adat megismerésére a 137. § (2) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

[...]

(7) Az MNB által létrehozott alapítvány vonatkozásában csak az alapítói jogok gyakorlására vonatkozó adat – ideértve az alapító okiratot, az alapítványi cél megvalósításához szükséges, az alapító okiratban vállalt vagyoni juttatás teljesítésére vonatkozó adatot – nyilvános, az alapítvány által kezelt egyéb adat kizárólag az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban: Ectv.) közhasznú szervezetekre vonatkozó rendelkezései szerint ismerhető meg az Ectv. 29. § (4) bekezdésének, 29. § (6) bekezdésének második fordulata és 37. §-ának alkalmazása kivételével.«

„5. § Az MNBtv. 54. alcíme a következő 183/G. §-sal egészül ki:

»[...]

(3) A Módtv.2.-vel megállapított 162. § (3)–(7) bekezdését a Módtv.2. hatálybalépését megelőzően benyújtott, közérdekű adat megismerése iránti igénnyel hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban, valamint megelőzően keletkezett adatok tekintetében is alkalmazni kell.«

[8] 3. Az MNBtv. érintett rendelkezései:

„137. § (2) A Monetáris Tanács, a Pénzügyi Stabilitási Tanács, és az igazgatóság döntésének meghozatalára irányuló eljárás során készített vagy rögzített, az alapvető feladat ellátásával kapcsolatos döntés megalapozását szolgáló adat a keletkezésétől számított harminc évig nem nyilvános, ezen határidő alatt – sem a döntés meghozatalát megelőzően, sem azt követően – a döntés megalapozását szolgáló adat megismerésére vonatkozó igény nem terjeszthető elő.”

„162. § (2) Az MNB feladataival és elsődleges céljával összhangban, a többségi tulajdonában álló gazdasági társaságot alapíthat vagy alapítványt hozhat létre.”

III.

[9] Az indítvány megalapozott.

[10] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a jogosulttól érkezett előzetes normakontroll indítvány az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 52. § (1b) bekezdése szerinti határozottság követelményének eleget tesz. A kérelem a) tartalmazza azt az alaptörvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására [Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés a) pont], továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Alaptörvény 6. cikk (4) bekezdés]; b) az eljárás megindításának indokait; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést [az Országgyűlés 2016. március 1-jei ülésnapján elfogadott, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló törvény 4. §-ának a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 162. § (4) és (7) bekezdéseit megállapító rendelkezései]; d) az Alaptörvény megsértett rendelkezése [B] cikk (1) bekezdés, VI. cikk (2) bekezdés és a 39. cikk (2) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett törvényi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a megjelölt törvényi szakaszok alaptörvény-ellenességét.

[11] 2. A köztársasági elnök indítványában arra hivatkozott, hogy az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságok és az MNB által létrehozott alapítványok közpénzzel gazdálkodnak, és az Alaptörvény 39. §-a alapján a közpénzekre vonatkozó adatok közérdekű adatok, melyek nyilvánosságát az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése biztosítja. A Törvény támadott rendelkezései azonban – méghozzá visszamenőleges hatállyal – korlátozzák az ezen adatokhoz való hozzáférést, e korlátozás pedig nem tesz eleget az alapjog-korlátozás Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében írt feltételeinek.

[12] Az Alkotmánybíróság által az ügyben vizsgálandó kérdések az indítvány alapján a következők: a) az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaság, illetve az MNB által létrehozott alapítvány által kezelt adatok közérdekű adatnak minősülnek-e, tehát a támadott szabályozás érint-e közérdekű adatokat; b) amennyiben

igen, akkor a támadott rendelkezések korlátozzák-e azok megismerését; és c) korlátozás esetében annak alkotmányossága megállapítható-e.

- [13] 3. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy a támadott szabályozás közérdekű adatokat érint-e.
- [14] 3.1. Az MNB működési kereteit az Alaptörvény és az MNBtv. jelöli ki. Az Alaptörvény 41. cikk (1) bekezdése szerint az MNB Magyarország központi bankja, amely sarkalatos törvényben meghatározott módon felelős a monetáris politikáért, illetve a (2) bekezdés értelmében ellátja a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét. Az MNB részvénytársasági formában működő jogi személy, jegyzett tőkéjét az állam bocsátja rendelkezésre, és részvényei is az állam tulajdonában vannak, az államot mint részvényt az államháztartásért felelős miniszter képviseli [MNBtv. 5. § (1) és (4) bekezdései], elsődleges célját és alapvető feladatait pedig az MNBtv. 3–4. §-ai határozzák meg. Ezek szerint az MNB elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása. További feladata – ennek veszélyeztetése nélkül – támogatni a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának fenntartását, ellenállóképességének növelését, a gazdasági növekedéshez való fenntartható hozzájárulásának biztosítását és a rendelkezésére álló eszközökkel a Kormány gazdaságpolitikáját. Az MNB további feladata a monetáris politika meghatározása és megvalósítása, a bankjegy- és érem kibocsátás, a hivatalos deviza- és aranytartalék képzése és kezelése. Emellett a devizatartalék kezelésével és az árfolyampolitika végrehajtásával kapcsolatban devizaműveleteket végez, felvigyázza a fizetési és elszámolási, valamint az értékpapír-elszámolási rendszereket, az EKB-val szemben fennálló statisztikai adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséhez statisztikai információkat gyűjt és hoz nyilvánosságra, kialakítja továbbá a pénzügyi közvetítőrendszer egészének stabilitására vonatkozó makroprudenciális politikát és külön törvényben meghatározott jogkörében szanalási hatóságként jár el. Ezek a feladatok az MNBtv. szerint az MNB alapvető feladatai, egyéb feladatait csak elsődleges célja és alapvető feladatai teljesítésének veszélyeztetése nélkül folytathatja.
- [15] Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése értelmében az „állam [...] tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele [...]”. A 38. cikk (4) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy „[n]emzeti vagyon átruházására vagy hasznosítására vonatkozó szerződés csak olyan szervezettel köthető, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint az átruházott vagy hasznosításra átengedett nemzeti vagyon kezelésére vonatkozó tevékenysége átlátható.” Bár a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 16. § (1) bekezdése szerint az MNB feletti tulajdonosi joggyakorlás módját külön törvény (az MNBtv.) állapítja meg, arra az Nvtv. 16. § (2) bekezdése szerint csak az Nvtv.-ben „meghatározott elvek mentén” kerülhet sor. Az Nvtv. 7. § (1) bekezdésében írt alapvető rendelkezés szerint pedig a nemzeti vagyon alapvető rendeltetése a közfeladat ellátásának biztosítása, a (2) bekezdés pedig rögzíti többek között az átláthatóság követelményét is.
- [16] Az MNB tehát alkotmányos jogállású [Alaptörvény 41. cikk], független intézmény [ld. pl. MNBtv. preambuluma, 1. § (2) bekezdése, 131. § stb.], mely nem része a versenyszférának. Az MNB – az ország pénzügyi rendszerét irányító és ellenőrző, kizárólagos állami tulajdonban álló, részvénytársasági formában működő szervezetként – vitathatatlanul közfeladatot lát el, és közpénzzel gazdálkodik.
- [17] Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerint mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. A közérdekű adatok körét a törvény preambuluma szerint kifejezetten „az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény VI. cikke alapján” megalkotott, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. pontja határozza meg, általános jelleggel. Ugyanakkor az Alaptörvény „A közpénzek” című fejezetben [39. cikk (2) bekezdés] a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásra vonatkozóan konkrétan rögzíti a nyilvánosság előtti elszámolás, illetve az átláthatóság és a közélet tisztaságának az elvét. Ennek garanciájaként az Alaptörvény konkrétan kimondja azt is, hogy a közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok. Egy speciális adatkört tehát – függetlenül az adatkezelő személyétől, attól, hogy adott esetben milyen szervtípusba tartozik, milyen jogi formában működik vagy milyen tevékenységet folytat – maga az Alaptörvény minősít közérdekű adatnak.
- [18] Mindezen szabályok együttes értelmezése alapján egyértelmű, hogy az MNB jogszabályban meghatározott közfeladatot ellátó szerv, közpénzzel gazdálkodik, az átláthatóság és a közélet tisztasága érdekében a nyilvánosság előtt elszámolással tartozik, az általa kezelt közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerhetővé tételére köteles. (Ezen főszabály alól tehet a törvény – az Alaptörvénnyel összhangban – kivételt.)
- [19] 3.2. Az MNBtv. 162. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „az MNB feladataival és elsődleges céljával összhangban, a többségi tulajdonában álló gazdasági társaságot alapíthat vagy alapítványt hozhat létre”. Amennyiben az állami

- tulajdonban álló MNB gazdasági társaságot vagy alapítványt hoz létre, akkor az alapítás során nyújtott vagyoni hozzájárulás, illetve az alapítványnak juttatott, a működéshez szükséges vagyon (induló vagyon és később nyújtott támogatás) forrása szükségképpen közpénz.
- [20] Kérdés azonban, hogy az alapítás után a gazdasági társaságnak a tulajdonosától és az alapítványnak az alapítótól való elkülönülése önmagában mint jogi tény befolyásolja-e az alapítás során juttatott közpénz felhasználására, az azzal való gazdálkodásra vonatkozó adatok megismerhetőségét.
- [21] 3.3. A közfeladatot ellátó szerv (az MNB) által alapított és az alapító meghatározó befolyása alatt álló gazdasági társaságok helyzetével összefüggésben a következők állapíthatók meg [az Alkotmánybíróság e körben figyelemmel volt a 25/2014. (VII. 22.) AB határozatban tett megállapításaira is].
- [22] Az Nvtv. 1. § (2) bekezdése c) pontja szerint nemzeti vagyonba tartoznak az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő pénzügyi eszközök, továbbá az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető társasági részesedések. Az állami tulajdonban álló MNB-nek az általa alapított gazdasági társaságban fennálló kizárólagos vagy többségi részesedése és pénzügyi eszközei tehát – közvetett – állami tulajdonnak minősülnek, nemzeti vagyonba tartoznak. Szükséges rámutatni továbbá arra is, hogy az MNBTv. 162. § (2) bekezdése alapján az MNB csak a „feladataival és elsődleges céljával összhangban” alapíthat gazdasági társaságot [az Alaptörvény 41. cikk (1) bekezdésében meghatározott alapvető funkciójának és feladatkörének alárendelten]. E körben is hangsúlyozandó, hogy az Nvtv. 7. §-ának alapelvi rendelkezései (a nemzeti vagyon alapvető rendeltetése a közfeladat ellátásának biztosítása, az átláthatóság követelménye) az MNB és az MNB által közpénzből alapított gazdasági társaságok esetében is alkalmazandó előírások.
- [23] Mindez azt jelenti, hogy a közfeladatot ellátó szerv meghatározó (legalább többségi) befolyása – irányítása – alatt álló gazdasági társaság a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény szerinti közfeladatot ellátó szervezetnek minősül, amely közpénzt kezel, s ezért főszabály szerint – önálló jogi személyisége (elkülönült jogalanyisége) ellenére is – a vonatkozó alaptörvényi és törvényi rendelkezések szerinti adatnyilvánosság biztosítására köteles.
- [24] 3.4. A közfeladatot ellátó szerv által létrehozott alapítványok helyzete az alapítványokra vonatkozó jogi szabályozás miatt az említettektől részben eltérő lehet.
- [25] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvénynek az alapítványokról rendelkező 3:378–404. §-ai alapján az alapító az általa gyakorolt alapítói jogok ellenére sem tekinthető az alapítvány tulajdonosának vagy irányítójának. Az alapítvány ügyvezető szerve a kuratórium, tagjait ugyan az alapító jelöli ki, azonban az alapító és közeli hozzátartozói nem lehetnek többségben a kuratóriumban. A kuratóriumi tagok az alapítvány céljának figyelembe vételével hozzák meg döntéseiket, és csak az alapítványi cél közvetlen veszélyeztetése esetében hívhatók vissza. Az alapító az alapítvány részére juttatott vagyont nem vonhatja el és nem követelheti vissza, illetve nem szüntetheti meg az alapítványt.
- [26] A most vizsgált Törvény javaslatának indokolása is azzal érvel az MNB-alapítványok vonatkozásában, hogy az alapítvány meghatározott célra rendelt vagyontömeg, amely jogi személyiséggel rendelkezik, és „[a]nnak ellenére [...], hogy az alapító korábban közvagyonként gazdálkodott az alapítvány javára juttatott vagyonnal, ez a vagyontömeg – kikerülve az alapító vagyonából és annak felügyelete alól – egy újonnan létrejövő jogi személy tulajdonába kerül, ezáltal pedig köztulajdon jellegét is elveszíti”.
- [27] Az Alkotmánybíróság ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy az MNB alapítványai 1) a juttatott vagyon forrására (mely az MNB-től származó közpénz), illetve arra tekintettel, hogy 2) alapításukra kizárólag „az MNB feladataival és elsődleges céljával összhangban” [MNBTv. 162. § (2) bekezdés] kerülhet sor, kétséget kizáróan közpénzzel gazdálkodnak és közfeladatot látnak el. A közpénzzel történő gazdálkodás független attól a kérdéstől, hogy az alapítványi vagyon felhasználására az alapítónak jogi értelemben véve van-e közvetlen befolyása.
- [28] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: amennyiben a kizárólag közpénzből gazdálkodó MNB-alapítvány nem közfeladatot látna el, úgy annak alapítása eleve nem állna összhangban az MNBTv. 162. § (2) bekezdésével. Továbbá, ha az alapító és az alapítvány polgári jogi elkülönülésére – az alapítvány működésének relatív önállóságára – tekintettel arra a következtetésre lehetne jutni, hogy az alapítványnak juttatott vagyon „elveszíti közpénz jellegét”, akkor az MNB-nek a közérdekű adatok megismerhetőségének a biztosítására és a működésének átláthatóságára vonatkozó, az Alaptörvényből és az annak végrehajtására alkotott Infotv.-ből fakadó kötelezettségei nem érvényesülhetnének. Egy alapítvány létesítése viszont nem állhat ellentétben az Alaptörvénnyel és nem korlátozható sérthet törvényt/alapjogot.
- [29] 3.5. A kifejtettek alapján megállapítható, hogy az MNB által alapított, és többségi vagy kizárólagos tulajdonában – tehát az irányítása alatt – álló gazdasági társaságok, valamint az MNB által létrehozott alapítványok közpénzt kezelnek, ebből következően pedig – tekintettel az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésére – az Alaptörvény VI. cikk

- (2) bekezdése és a vonatkozó törvények megfelelő előírásai szerint az általuk kezelt közérdekű és közérdekből nyilvános adatok vonatkozásában az adatnyilvánosság biztosítására kötelesek.
- [30] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is megerősíti: „Figyelembe véve [...] azt, hogy az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerint a nyilvánosság előtti elszámolásra a »közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet« köteles, az általuk kezelt közérdekű adatokhoz való hozzáférést – különösen erre irányuló igény esetén – a közfeladatot ellátó szerveken kívüli szervezetnek is biztosítani kell” [21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [35]]. „Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdéséből – különösen annak utolsó mondatából – tehát egyértelműen következik, hogy a közérdekű adatszolgáltatás kötelezettsége nem függvénye annak, hogy közérdekű adatot birtokló szervezet milyen szervtípusba tartozik, milyen tulajdonban van, milyen tevékenységet folytat, a közérdekű adatszolgáltatásra irányuló kötelezettséget önmagában megteremti az a tény, hogy a szervezet közérdekű adatot birtokol.” [3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [19]]
- [31] 4. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a támadott törvényi előírások [az MNBtv. 162. §-ának a Törvénnyel megállapított új (4) és (7) bekezdései] korlátozzák-e a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot.
- [32] 4.1. Az MNBtv. 162. §-ának a Törvénnyel megállapított új (4) bekezdése utaló szabállyal az MNBtv. 137. § (2) bekezdésének kifejezetten az adatmegismerésre vonatkozó előírása(i) alkalmazását rendeli el az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságnál az MNB alapvető feladatával kapcsolatban kezelt, keletkezett vagy rögzített adat megismerésére. Az MNBtv. 137. § (2) bekezdése értelmében a Monetáris Tanács, a Pénzügyi Stabilitási Tanács, és az igazgatóság döntésének meghozatalára irányuló eljárás során készített vagy rögzített, az alapvető feladat ellátásával kapcsolatos döntés megalapozását szolgáló adat a keletkezésétől számított harminc évig nem nyilvános, ezen határidő alatt – sem a döntés meghozatalát megelőzően, sem azt követően – a döntés megalapozását szolgáló adat megismerésére vonatkozó igény nem terjeszthető elő.
- [33] Annak megállapítása érdekében, hogy a támadott rendelkezés az adatmegismerést korlátozó szabályt állapít-e meg, a szóban forgó két rendelkezést egymással összefüggésben, egymásra tekintettel kellett megvizsgálni és értelmezni. E körben az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [34] Az MNBtv. 137. § (2) bekezdése az MNB alapvető feladatának ellátásával kapcsolatos döntés megalapozását szolgáló adatokra vonatkozik. E körben – a jogszabályi rendelkezésből következően – nincs jelentősége annak, hogy az adatot ki készítette vagy rögzítette, esetleg éppen ki kezeli, pusztán az vizsgálendő, hogy az MNB felsorolt szervei (a Monetáris Tanács, a Pénzügyi Stabilitási Tanács és az igazgatóság) által meghozott vagy a jövőben meghozandó döntés megalapozását szolgáló adatról van-e szó. A Törvénnyel megállapított új (4) bekezdés ezzel szemben minden, az MNB (többségi vagy kizárólagos) tulajdonában álló gazdasági társaságnál az MNB alapvető feladatával kapcsolatban kezelt, keletkezett vagy rögzített adatra vonatkozik, függetlenül attól, hogy az döntés megalapozását szolgáló vagy esetleg egyéb adat.
- [35] Az MNBtv. új 162. § (4) bekezdése tehát a (2) bekezdésnél (mely kifejezett rendelkezése szerint csak a döntés megalapozását szolgáló adatokat érinti) tágabb körre terjeszti ki a megismerhetőség korlátozását: a döntés megalapozását szolgáló adatokon túlmenően [amelyek nyilvánossága a (2) bekezdés alapján az adatkezelő személyétől függetlenül eddig is korlátozott volt és a jövőben is korlátozott marad] minden egyéb közérdekű adat hozzáférhetősége is harminc éves időtartamra korlátozottá válik. (Ld. ezzel összefüggésben a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság által a NAIH/2016/1715/2/J. számon közzétett, 2016. február 29-én kelt állásfoglalást, http://naih.hu/files/NAIH_1715_J_2016-2.pdf). A szabályozás így aggályokat vet fel, hiszen amíg az MNB szerveinek az MNB alapvető feladatai ellátásával kapcsolatos döntései megalapozását szolgáló adatok nyilvánosság elől történő elzárása indokolt lehet (összhangban az MNBtv. és az Infotv. idevágó rendelkezéseivel, illetve az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatára is tekintettel), addig az MNB irányítása alatt álló gazdasági társaságok által kezelt, azonban döntés-előkészítőnek nem, viszont közérdekűnek minősülő adatok esetében a korlátozás célja nem egyértelmű.
- [36] 4.2. Az indítványozó által támadott másik rendelkezés [az MNBtv. új 162. § (7) bekezdése] az MNB által létrehozott alapítványok által kezelt adatok megismerhetőségét szabályozza. Kimondja egyrészt, hogy „az alapítói jogok gyakorlására vonatkozó adat” – ideértve az alapító okiratot, az alapítványi cél megvalósításához szükséges, az alapító okiratban vállalt vagyoni juttatás teljesítésére vonatkozó adatot – nyilvános. Ezzel szemben viszont a Törvény az alapítvány által kezelt „egyéb adatok” megismerhetőségére vonatkozóan az Ectv. közhasznú szervezetekre vonatkozó rendelkezései alkalmazását rendeli el.
- [37] Az Ectv. értelmében civil szervezetnek minősül az alapítvány is [Ectv. 2. § 6. pont, c) alpont], ezt figyelembe véve alapvetően az Ectv.-nek a beszámolási szabályokat – pontosabban a beszámoló közzétételét – rendező 28–30. §-ai, a működési előírásokat tartalmazó 37. §-a, illetve a működés ellenőrzéséről rendelkező 47. §-a

bírhatnak jelentőséggel. A Törvény az MNB alapítványai esetében kizárja az alkalmazandó szabályok közül az Ectv. 29. § (4) bekezdését és a (6) bekezdés második fordulátát, valamint a 37. §-át. Az Ectv. 29. § (4) bekezdése arról rendelkezik, hogy a civil szervezet beszámolójának mellékletében be kell mutatni a támogatási program keretében felhasznált összegeket (támogatási program alatt a központi, az önkormányzati, illetve nemzetközi forrásból, illetve más gazdálkodótól kapott, a tevékenység fenntartását, fejlesztését célzó támogatást, adományt kell érteni). A 29. § (6) bekezdésének második fordulója szerint a közhasznúsági mellékletben be kell mutatni a közhasznú jogállás megállapításához szükséges 32. § szerinti adatokat, mutatókat. Az alkalmazandó rendelkezések közül szintén kivett 37. § pedig a közhasznú szervezet döntéshozó szerve üléseinek nyilvánosságáról szól, továbbá a létesítő okirat (belső szabályzat) egyes, az ülések, a döntések és a beszámoló nyilvánosságát, valamint a közhasznú szervezet működésével kapcsolatosan keletkezett iratokba való betekintés rendjét érintő kötelező tartalmi elemeket határoz meg.

- [38] Hangsúlyozandó: a Törvény e körben a „kizárólag” fordulatot használja, ami azt jelenti, hogy a közérdekű adatok megismerésének az Infotv.-ben írt általános szabályai az MNB által létrehozott alapítványok esetében akkor sem alkalmazhatók, ha az Infotv. vagy az Alaptörvény valamely rendelkezése alapján egyébként megállapítható lenne, hogy az MNB által létrehozott alapítvány közérdekű adatot kezel. A törvényjavaslat indokolása is akként fogalmaz, hogy „ezen adatok nyilvánosságára nem az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény szabályait kell alkalmazni, hanem elegendő az általa kezelt adatok megismerésére a közhasznú szervezetekre vonatkozó, Ectv. szerinti nyilvánossági szabályok alkalmazása”.
- [39] A közhasznú szervezetekre vonatkozó nyilvánosság-szabályok – különös tekintettel arra, hogy az MNBtv. 162. § (7) bekezdése még ezen Ectv.-rendelkezések alkalmazása alól is kivételeket állapít meg – lényegesen korlátozzák a megismerhető adatok körét és a hozzáférés módját. Többek között kizárttá válik például a közérdekű adatigénylés benyújtásának az Infotv.-ben biztosított lehetősége, és az MNB-alapítvány csak egy szűkített tartalmú éves beszámoló nyilvánosságra hozatalára köteles.
- [40] 4.3. A kifejtetteket összefoglalva megállapítható, hogy az MNBtv. 162. §-ának a Törvénnyel megállapított, új (4) és (7) bekezdései az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében biztosított alapjog korlátozását valósítják meg.
- [41] 5. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy a korlátozás alkotmányossága megállapítható-e.
- [42] 5.1. A közérdekű adatok megismeréséhez való jogot az Alkotmánybíróság kezdettől fogva információszabadságként fogta fel, melyet az Alaptörvény hatálybalépése utáni határozatában is megerősített [lásd: 2/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [24]]. „Az információszabadság alapján a közérdekű adatok (hozzáférés biztosítása, illetve részben közzétételük nyomán) nyilvánosak, azokat bárki megismerheti és terjesztheti” [2/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [25]]. „A közérdekű adatokra főszabályként a nyilvánosság-elv vonatkozik. Ennek érvényesüléséhez szükséges, hogy az arra köteles adatkezelő a közérdekű adatok megismerését – proaktív módon, illetve adatigénylés alapján – biztosítsa. Kötelezettek az alapjog céljára figyelemmel általában az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint egyéb közfeladatot ellátó szervek és személyek. Figyelembe véve azonban azt, hogy az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerint a nyilvánosság előtti elszámolásra »a közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet« köteles, az általuk kezelt közérdekű adatokhoz való hozzáférést – különösen erre irányuló igény esetén – a közfeladatot ellátó szerveken kívüli szervezetnek is biztosítania kell.” [21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [35]].
- [43] Az Alkotmánybíróság a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat Indokolása [28]–[34] bekezdésében foglaltak alapján megerősíti a következő, korábbi határozataiban tett elvi jelentőségű megállapításait, miszerint „[I]ényeges szerepe van az információszabadságnak a véleménynyilvánításhoz való jog biztosítását, valamint azon keresztül az állam demokratikus működésének kialakítását illetően. Ezt ismerte el az Alkotmánybíróság akkor, amikor megállapította, hogy a közérdekű adatok nyilvánossága és megismerhetősége »gyakran előkérdése és feltétele a szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorolhatóságának« [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 185.]. Leszögezte továbbá: »A közérdekű információkhoz való szabad hozzáférés lehetővé teszi a választott népképviselői testületek, a végrehajtó hatalom, a közigazgatás jogszerűségének és hatékonyságának ellenőrzését, serkenti azok demokratikus működését. A közügyek bonyolultsága miatt a közhatalmi döntéshozatalra, az ügyek intézésre gyakorolt állampolgári ellenőrzés és befolyás csak akkor lehet hatékony, ha az illetékes szervek felfedik a szükséges információkat« [32/1992. (V. 29.) AB határozat, ABH 1992, 182, 183–184.]. Hangsúlyozta, hogy az alanyi jogon biztosított információszabadság joga azért kiemelkedően jelentős, mert »[a] nyílt, áttetsző és ellenőrizhető közhatalmi tevékenység, általában az állami szervek és a végrehajtó hatalom nyilvánosság előtti működése a demokrácia egyik alapköve, a jogállami államberendezkedés garanciája. A nyilvánosság próbája nélkül az állam polgáraitól elidegenedett gépezetté, működése kiszámíthatatlanná, előreláthatatlanná, kifejezetten

- veszélyessé válik, mert az állam működésének átláthatatlansága fokozott veszélyt jelent az alkotmányos szabadságjogokra« [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 192.]” {21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [31]} Az Alkotmánybíróság rámutatott mindezekon túlmenően arra is, hogy a véleménynyilvánításhoz való jog biztosítása mellett, illetve azon keresztül a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való alapvető jog végeredményben a Nemzeti hitvallás azon pontja érvényre juttatását is szolgálja, mely szerint „[v]alljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi”. „Ennél fogva a polgárait szolgáló demokratikus állam működésének egészével, általánosságban a közfeladatok ellátásával kapcsolatos alaptörvényi követelmény tehát az átláthatóság és a közélet tisztasága, valamint a közügyek méltányos, visszaélés és részrehajlás nélküli intézése” {21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az információszabadság alkotmányos funkciója tehát az állam demokratikus működésének a garantálása. A közhatalom-gyakorlás nyilvánossága, illetve szélesebb értelemben véve a közügyek átláthatósága kétségkívül előfeltétele más alapjogok (véleménynyilvánítás, közösségi döntéshozatalban való részvétel) gyakorlásának, illetve a hatékony állami működés egyik biztosítékának is tekinthető.
- [44] 5.2. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Alkotmányellenes tehát a korlátozás, ha nem elkerülhetetlen, vagyis ha kényszerítő ok nélkül történik, továbbá ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan [lásd: 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [101]]. Az információszabadság korlátozása tehát alkotmányos, ha az megfelel az Alaptörvényben I. cikk (3) bekezdésében írt tesztnak.
- [45] Elsődlegesen azt kell megvizsgálni, hogy a szabályozással összefüggésben van-e olyan alkotmányosan elfogadható cél, amely az alapjog-korlátozást igazolhatja, azaz, hogy az alapjog-korlátozás szükséges-e. A korlátozás „szükségessége két elemből áll: az alapjog korlátozásának alkotmányos célt kell követnie, és alkalmasnak kell lennie e cél elérésére” {11/2014. (IV. 4.) AB határozat, Indokolás [40]}.
- [46] 5.3. Az MNBtv. 162. §-ának a Törvénnyel megállapított új (4) bekezdése az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságnál az MNB alapvető feladatával kapcsolatban kezelt, keletkezett vagy rögzített bármely adat megismerését az adat keletkezésétől számított harminc évig nem teszi lehetővé.
- [47] A közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot – az adatfajták meghatározásával – törvény az Infotv. 27. § (2) bekezdésében felsorolt okok miatt korlátozhatja. Az MNBtv. 162. § új (4) bekezdése azonban egyrészt nem tartalmazza, hogy az adatok nyilvánosság elől történő elzárásának pontosan mi az indoka, ami az Alkotmánybíróság számára nem teszi lehetővé a nyilvánosságkorlátozás indokoltságának tartalmi felülvizsgálatát: a jogalkotó [ellentétben például az MNBtv. Törvénnyel beiktatott új (5) bekezdésével] egyáltalán nem határozta meg, hogy milyen érdekből van szükség az adatnyilvánosság korlátozására, a közzétételhez fűződő demokratikus és az esetlegesen a titoktartáshoz fűződő állami érdek alkotmánybírói mérlegelése nem lehetséges.
- [48] Rámutat másrészt az Alkotmánybíróság arra is, hogy az MNB kezelésében lévő közérdekű adatok közül maga az MNBtv. is kizárólag az MNB felsorolt szervei (a Monetáris Tanács, a Pénzügyi Stabilitási Tanács és az igazgatóság) döntéseinek megalapozását szolgáló adatok nyilvánosságának korlátozásáról rendelkezik {hangsúlyozandó, hogy a döntés megalapozását szolgáló adatoknak a nyilvánosság elől történő elzárására is csak bizonyos feltételekkel és meghatározott ideig van alkotmányosan lehetőség, ld. Infotv. 27. § (5)–(7) bekezdés, 21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [45]–[46], [60]; 5/2014. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [54]}. Az MNBtv. új 162. § (4) bekezdése tehát oda vezet, hogy az adat megismerhetősége az adatkezelő személyétől és nem az adat jellegétől függ: amennyiben egy nem döntés-előkészítő adatot az MNB kezel, az nyilvános, amennyiben azonban az irányítása alatt álló gazdasági társaság, akkor viszont nem.
- [49] Nem kizárt, hogy az MNB gazdasági társaságai által kezelt egyes közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozása alkotmányosan igazolható, ugyanakkor a Törvénnyel bevezetett, jelen ügyben vizsgált korlátozás szükségessége nem állapítható meg.
- [50] 5.4. Az MNBtv. 162. §-ának a Törvénnyel megállapított új (7) bekezdése – az alapítói jogok gyakorlására vonatkozó adatok kivételével – az MNB alapítványai által kezelt adatok megismerhetősége vonatkozásában kifejezetten kizárja a közérdekű adatok megismerésének Infotv. szerinti általános szabályait, és az alapítványok által kezelt közérdekű adatokat – a „kizárólag” fordulat alkalmazásával – csak az Ectv. szabályai szerint engedni megismerni.
- [51] Az alapítványok által kezelt adatok megismerhetősége korlátozásának az indokát és célját a Törvény nem jelöli meg (a törvényjavaslat arra hivatkozik, hogy az alapítványoknak juttatott vagyon „elveszíti közpénz jellegét”, ami az Alkotmánybíróság fent kifejtett álláspontja szerint nem helytálló); a korlátozással érintett adatok köre széles és differenciálatlan (nem egyes adatfajták hozzáférhetőségének a korlátozásáról van szó, hanem az alapítványok működésével kapcsolatos adatok szinte teljes köréről), a korlátozás időtartama sincs a törvényben meghatározva.

A rendelkezés kógens, mérlegelést nem tűrő jellegére tekintettel pedig sem az adatkezelő, sem az elutasított adatigénylést felülvizsgáló bíróság számára nem áll rendelkezésre az Infotv. 30. § (5) bekezdése szerinti lehetőség, amely alapján – ha az adatigénylés teljesítése az adatkezelő mérlegelésétől függ – a közérdekű adat megismerésére irányuló igényt a megtagadási indok fennállása esetén is teljesíteni kell, amennyiben a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nem nagyobb súlyú a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél.

- [52] Az információs szabadság nem korlátozhatatlan alapjog, azonban az Alkotmánybíróság megítélése szerint a közpénzzel gazdálkodó és közfeladatot ellátó MNB-alapítványok által kezelt adatok vonatkozásában a Törvénnyel bevezetett korlátozás szükségessége (alkotmányos célja és alkalmassága) jelen formájában nem támasztható alá.
- [53] 6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Törvény 4. §-ának a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 162. § (4) és (7) bekezdéseit megállapító rendelkezései sértik az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdését, összefüggésben az I. cikk (3) bekezdésével és a 39. cikk (2) bekezdésével.

IV.

- [54] 1. A köztársasági elnök indítványában azt kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Törvény 5. §-ának az MNBtv. 183/G. § (3) bekezdését megállapító rendelkezése az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközik, mivel sérti a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát. Kérelmét azzal indokolta, hogy a Törvény a közérdekű adatokhoz való hozzáférést korlátozó rendelkezések alkalmazását rendeli el a folyamatban levő ügyekben, valamint általános jelleggel minden, a Törvény hatálya alá tartozó, korábban keletkezett adat tekintetében is. Utalt arra, hogy különös jelentőséget ad ennek a ténynek az a körülmény, hogy jelen ügyben az Alaptörvénybe ütköző rendelkezések visszamenőleges hatályú alkalmazásáról van szó.
- [55] 2. Az Alkotmánybíróság az 1/2016. (I. 29.) AB határozatban áttekintette a visszaható hatállyal kapcsolatban konkrét ügyekben korábban kialakított gyakorlatát, és az alábbiakat állapította meg. „A 7/1992. (I. 30.) AB határozatban alkotmányellenesnek ítélte az Alkotmánybíróság az illeték mértékének akként történő felemelését, hogy a szigorító rendelkezést a jogalkotó alkalmazni rendelte az új jogszabály hatálybalépése előtt kötött, a hatóságokhoz határidőn belül, de már a szigorító rendelkezés hatálybalépése után benyújtott szerződésekre is [ABH 1992, 45, 48.]. Szintén alkotmányellenességet állapított meg a testület a 20/2001. (VI. 11.) AB határozatában, amikor is a vizsgált rendelkezéseket tartalmazó jogszabályt a folyamatban lévő hatósági eljárásokban rendelte alkalmazni a jogalkotó [ABH 2001, 612, 619.]. Nem állapította meg azonban a jogbiztonság sérelmét az Alkotmánybíróság a 349/B/2001. AB határozatban, melyben a vizsgált szabályozást a jogalkotó a jogerős államigazgatási határozattal le nem zárult ügyekre is alkalmazni rendelte [ABH 2002, 1241, 1255.]. A 3189/2013. (X. 22.) AB határozatában az Alkotmánybíróság nem találta alaptörvény-ellenesnek azt az építésügyi szabályozást, mely magasabb építésügyi bírság kiszabását tette lehetővé a hatálybalépése előtt keletkezett tényállások kapcsán, de csak a hatálybalépése után megindult eljárásokban. A tankönyvjegyzékre való felvétel jövőre nézve szóló korlátozását és a le nem zárt tankönyvvé nyilvánítási eljárások megszüntetését sem találta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközőnek a 3024/2015. (II. 9.) AB határozat.” (Indokolás [56]–[57])
- [56] A fenti esetek alapján megállapítható, hogy a tilalom egyfelől nem abszolút, másfelől, mivel az Alkotmánybíróság által vizsgált jogviszonyok szükségképpen különböznek egymástól – közjogi vagy magánjogi, folyamatban levő vagy már teljességbe ment vagy rövid-, hosszú távúak esetleg tartósak stb. – ezért az Alkotmánybíróság esetről esetre vizsgálja meg, hogy megvalósul-e a jogbiztonság sérelme.
- [57] Az Alkotmánybíróság a 10/2014. (IV. 4.) AB határozatban kimondta, hogy a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma nem abszolút érvényű, és egyértelműen élhet ezzel a jogalkotó akkor, amikor új jogosultságot állapít meg, meglévő jogosultságot terjeszt ki, vagy valamely jog korlátozását oldja fel (Indokolás [18]). Ebben az ügyben az Alkotmánybíróság nem csak azt állapította meg, hogy a vizsgált szabályozás visszaható hatályú jogalkotásnak minősül, hanem azt is, hogy az hátrányos tartalmú, és ezért a hátrányos tartalmú, visszamenőleges hatályú szabályozást találta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközőnek, mely megalapozta a vizsgált törvényhely megsemmisítését.
- [58] 3. A köztársasági elnök indítványa kapcsán – figyelembe véve a fent bemutatott alkotmánybírói gyakorlatot – először azt kellett az Alkotmánybíróságnak eldöntenie, hogy a Törvény támadott rendelkezése visszaható hatályú-e.

- [59] A Törvény két esetet nevesít, jelesül: a) a Törvény hatálybalépését megelőzően benyújtott olyan adatigénylések, melyek a Törvény hatálybalépésekor folyamatban vannak, illetve b) olyan adatigénylések, melyek a Törvény hatálybalépését megelőzően keletkezett adatok kiadására irányulnak.
- [60] A Törvény által érintett közérdekű adatigénylések esetében arról van szó, hogy a kérelmező a Törvény hatálybalépését megelőzően már előterjesztette az adatok megismerésére irányuló igényét, mely adatokat azonban az érintett szervezet még nem bocsátotta a kérelmező rendelkezésére. A másik esetben pedig amikor a már benyújtott vagy a jövőben benyújtásra kerülő, de a Törvény hatálybalépését megelőzően keletkezett adat bárki által történő megismerhetőségét (hozzáférhetőségét), nyilvánosságát zárja ki a jogszabály.
- [61] A két esetben közös, hogy egy, a Törvény hatálybalépését megelőzően indult adatigénylési eljárásban, vagy a Törvény hatálybalépését megelőzően keletkezett adat vonatkozásában tartalmaz rendelkezéseket a támadott Törvény. Arról van tehát szó, hogy a jogszabály egy korábban megindult eljárást, illetve korábban keletkezett adatot érint, azzal kapcsolatban tartalmaz egy addig fenn nem állott korlátozást, azaz szükségképpen visszaható hatályú.
- [62] 4. Ezt követően azt kellett eldöntenie az Alkotmánybíróságnak, hogy a visszaható hatályú jogalkotás egyúttal hátrányos tartalmúnak is tekinthető-e.
- [63] Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésének harmadik mondata szerint a közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése értelmében mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. Az Infotv. a közérdekű adatok megismerésének általános szabályai között tartalmazza azt a rendelkezést, miszerint a közfeladatot ellátó szervnek lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse. Az e szabály alóli törvényi kivételeket az Infotv. 27. § (2) bekezdése tartalmazza. Ilyen lehet pl. a nemzetbiztonsági érdek vagy a központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdek. Az adatok megismeréséhez való igény tehát az adat létrejöttével keletkezik és mindaddig tart, amíg annak megismerhetősége az egyes törvényekben meghatározott kivételek miatt – akár keletkezése pillanatában, akár utólag jogalkotói vagy jogalkalmazói aktus folytán – korlátozottá nem válik. A közérdekű adatok megismerésének jogosultsága (alapjoga) tehát az adat keletkezésétől fogva fennáll és mindaddig tart, amíg azt jogszabály nem korlátozza.
- [64] Ezt a megismerhetőséget korlátozza az Alaptörvénnyel ellentétesen a támadott jogszabályi rendelkezés.
- [65] Ahogyan azt a határozat indokolásának III.4. pontja megállapította, a közérdekű adatok feltétel nélküli elzárása a nyilvánosság elől, valamint az adatoknak a nem közérdekű adatként való kezelése és az ebből következő korlátozás nem tesz eleget az alapjog-korlátozással szemben támasztott alaptörvényi követelményeknek, ezért az alapjogsérelem bekövetkezése nyilvánvaló (Indokolás [31]–[40]). Tekintettel arra, hogy a közérdekű adatok igénylőinek a támadott Törvény 5. §-a miatt visszaható hatállyal alapjogséremlé keletkezne, ezért az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett visszaható hatályú jogalkotás tilalmának sérelme is megállapítható.
- [66] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványnak ebben a tekintetben is helyt adott, és megállapította, hogy a Törvény 5. §-ának az MNBtv. 183/G. § (3) bekezdését megállapító rendelkezése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését.
- [67] Az alaptörvény-ellenesség megállapítására tekintettel a Törvény az Abtv. 40. § (1) bekezdése alapján nem hirdethető ki.
- [68] 5. A határozat Magyar Közlönyben való közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el az Alkotmánybíróság.

Budapest, 2016. március 31.

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: I/494/2016.

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [69] A többségi határozat rendelkező részének 2. pontját csak úgy tudom támogatni, hogy párhuzamos indokolásban rögzítem a többségtől eltérő álláspontomat a visszaható hatály sérelme vonatkozásában. Mint az e határozat rendelkező részének 1. pontjához írt különvéleményemben kifejtettem, az MNB által alapított gazdasági vállalkozások elkülönítését tartottam volna indokoltnak az MNB alapítványaitól, és ezek vonatkozásában – az őket is megillető tisztességes gazdasági versenyhez való jog alapján – a közérdekű adatok igénylése alóli felmentésüket támogattam kisebbségben maradt szavazatommal. Ebből következik, hogy a vizsgált törvény hatálybalépése után beadott adatigénylések – akár a hatálybalépés előtt keletkezett adatok vonatkozásában – már visszautasíthatók az új szabályozás alapján. Ám a hatálybalépés előtt előterjesztett adatigénylések az akkori közérdekű adatigénylésekre vonatkozó szabályozás alapján történtek meg, és noha ennek igazságszolgáltatási elbírálása még nem zárult le, de ezt a múltban már megtörtént joggyakorlást az új szabályozás nem érintheti. Így a rendelkező rész 2. pontjában a Törvény 5. §-a egységesen csak azért minősíthető alaptörvény-ellenesnek, mert a szövegezése nem teszi lehetővé e rész mozaikos kiemelését az alaptörvény-ellenessé nyilvánítás alól. Ezért egyetértettem e rendezési ponttal, de a többség ehhez fűzött indokolását nem tudom elfogadni.
- [70] Álláspontomat két részben kívánom kifejtetni. Az első részben a többségi határozat által alapul vett, múltban keletkezett és még a jövőben is folytatódó jogviszonyokat illetően vizsgálom meg a visszaható hatály sérelmének a kérdését, a második részben a múltban egyszeri joggyakorlással már megtörtént jogra vonatkozó visszaható hatályt veszem szemügyre.
- [71] 1. A visszaható hatály kérdésével foglalkozó indokolási IV. rész 2. pontja már a kiinduló pontban lemond a zsinórmértékszerű elvi formula megadásáról, és az eddigi eseti döntéseket megidézve példálózva leszögezi, hogy ezt csak esetről esetre és alkalmasint szembenállóan lehet eldönteni: „A fenti esetek alapján megállapítható, hogy a tilalom nem abszolút [...], ezért az Alkotmánybíróság esetről esetre vizsgálja meg, hogy megvalósul-e a jogbiztonság sérelme.” (Indokolás [56]).
- [72] Ehhez képest álláspontom szerint a visszaható hatályt okozó sérelem terjedelmének helyes formulája az, hogy kiterjedhet az új szabályozás a hatálybalépése előtt, a múltban keletkezett tartós jogviszonyokra is, azonban e tartós jogviszonyokból származó jogokat-kötelezettségeket csak a hatálybalépés utáni időtől érintheti, (ezt azonban akár súlyosbító értelemben is). Egy korábbi párhuzamos indokolásomban ezt a következőképpen fogalmaztam meg: „Elvi szinten úgy lehet megfogalmazni a visszaható hatály tilalmának a terjedelmét a tartós jogviszonyokat illetően – melyek a jövőben is tovább élnek –, hogy fő szabályként (ha más alkotmányos elv nem követeli meg ennek felülírását) nem lehet alkalmazni az újonnan megalkotott jogi rendelkezéseket a tartós jogviszonyokon belül már végbement, lezárt, beteljesedett jogi cselekményekre. Magát a tartós jogviszonyt azonban a jövőt illetően a jogalkotó a megváltoztatott jogi rendelkezésekkel átalakíthatja vagy megszüntetheti. [30/2014. (IX. 30.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolás.] Ezzel az elvi megoldással egy stabil formulát lehet létrehozni a visszaható hatály terjedelmének rendezésére, míg a határozatban használt széles formula szokásos megidézése után ezt rögtön be kell szűkíteni, majd a folytatódó indokolás meghirdeti az esetről esetre való tényleges döntést.

- [73] Egy további problémát jelent a visszaható hatály kérdésében a többségi határozat által választott megoldás amiatt is, hogy az esetről esetre való döntésben az új szabályozás Alaptörvénnyel való összhangját – vagy annak hiányát – nem ebben a dimenzióban látja feltárhatónak, hanem az eddigi szabályozás és az új szabályozás tartalmi összevetésével. Az alkotmánybíráknak azonban erre nincs felhatalmazásuk, és a döntési szituációjuk se teszi lehetővé ezt az értékelést. Egy új szabályozás tartalmának feltárását mindig csak a rendes bíróságok bírái tudják elvégezni az egyes konkrét vitás ügyek eléjük terjesztett tényei alapján. Az Alkotmánybíróság bírái még a jogerős döntések ellen eléjük terjesztett alkotmányjogi panasz esetében sem rendelkeznek hatáskörrel az egyes, ítéletben alkalmazott jogszabályok tartalmának önálló megállapítására, hanem csak a rendes bíróságok bírái által már alkalmazott és feltárt szabályozás tartalmának Alaptörvénnyel való összevetésére, és szükség esetén erre a jogértelmezésre vonatkozóan alkotmányos követelmény megállapítására. A mostani ügy absztrakt, előzetes normakontrolljában pedig semmilyen egyedi ügy és ennek tényei nem álltak rendelkezésre az autentikus bírói jogértelmezés elvégzésére.
- [74] Álláspontom szerint a visszaható hatály sérelmének kérdését az Alkotmánybíróság mindig csak formális és logikai aspektusokban tudja eldönteni, és kerülnie kell a vizsgált, új szabályozás tartalmi értékelésébe való belebocsátkozást. A többségi határozat által választott út így nemcsak az esetről esetre való döntési bizonytalansággal terheli meg az Alkotmánybíróság közvélemény általi megítélését, hanem ezen felül még az ehhez szükséges és csak a rendes bíróságokra jellemző döntési szituáció hiányának észlelését is elmulasztja.
- [75] 2. A jelen esetben megítélésem szerint azonban nem is egy múltban keletkezett jogviszonyra terjedt ki az itt tárgyalt módosító törvényi rendelkezés. Itt a korábbi törvényi szabályozás jogi környezete egy absztrakt közigazgatási viszonyt létesített jogok és kötelezettségek elosztásával, és a közérdekű adatigényléssel e korábbi szabályozás alapján élők egyedi joggyakorlása történt itt meg. Ez az egyedi joggyakorlás azonban technikailag még nem zárult le, mivel az erről döntő bíróságok még nem döntöttek ezekben az ügyekben. Itt tehát nem múltban keletkezett jogviszonyokról van szó, melyekbe beleléphetett a Törvény, hanem egy múltban létező és már gyakorolt jogról, mely még igazságszolgáltatási elbírálás alatt áll. Ez utóbbira tekintettel fogalmazták meg tévesen e jogi kérdést az indítvány készítői múltban keletkezett és a jövőben folytatódó jogviszonynak, összekeverve ezzel az alapul fekvő egyedi közigazgatási viszonyon belül már megtörtént joggyakorlást és az ahhoz utólag kapcsolódó igazságszolgáltatási eljárást. A határozat ezt nem észlelve, és az indítvány érvelési vonalán haladva idézte aztán meg a formulát a tényleg a múltban keletkezett és a jövőben is folytatódó tartós jogviszonyokra. E formula szerint ezek sem érinthetők egy új jogszabály módosítása által, mert ez is a visszaható hatály sérelmét valósítaná meg.
- [76] A fenti tiszta különválasztás vonalán haladva („már megtörtént joggyakorlás és ehhez utólag kapcsolódó igazságszolgáltatási eljárás”) tehát az kell kiemelni, hogy itt a visszaható hatály sérelmének egyszerű esetéről van szó. A Törvény által módosított MNB törvény – az Alaptörvény által garantált közérdekű adatok megismeréséhez való jog és az információs törvény által ezt részletező jog alapján – absztrakt közigazgatási viszonyt hozott létre gazdasági vállalkozásai, alapítványai illetve a másik oldalon minden állampolgár között, kötelezve az előbbieket az így közpénzzel gazdálkodásnak minősülő tevékenységüket illetően a közérdekű adatok kiadására igénylés esetén, míg a másik oldalnak jogot adott erre az igénylésre. Az utóbbi(ak) az absztrakt közigazgatási viszonyban adott joggal élve gyakorolt(ák) ezt a jogot. Ez már megtörtént, ehhez már csak csatlakozó igazságszolgáltatási eljárásokról van szó a folyamatban lévő eljárások szabályozásakor, és a már megtörtént joggyakorlásokat fogalmilag nem lehet „múltban keletkezett és a jövőben folytatódó” jogviszonynak felfogni, és így egy másik dimenzióba áttolni.
- [77] Az MNB alapítványai esetében elfogadható a közérdekű adatigénylés kizárásának alaptörvény-ellenességé minősítése mind a múltban beadott adatigénylések, mind a jövőbeliek esetében. Azonban az MNB gazdasági vállalkozásai esetében, melyek a piac nyomása alatt a magánkonkurenciát jelentő cégekkel szemben versenyhátrányba kerülnek a bárki által igényelhető közérdekű adatkiadásra kötelezés miatt, a jövőbeli adatigénylések kizárását már Alaptörvénnyel összhangban állónak kellett volna minősítenünk. Az irányukba a múltban már beadott adatigénylések vonatkozásában azonban nem terjedhetett volna ki az új szabályozás, és ezen nem változtat, hogy még folyamatban lévő igazságszolgáltatási eljárások kapcsolódnak a múltban már megtörtént joggyakorláshoz. Ez a visszaható hatály egyszerű esetének sérelmét jelenti, így az ezt kimondó törvényhely alaptörvény-ellenességét helyes volt kimondanunk. Az egész törvényhely egységesen alaptörvény-ellenességé minősítését azonban csak az teszi szükségessé, mert a törvényhely megfogalmazása nem teszi lehetővé a mozaikos alaptörvény-ellenesség

kimondását. Ezért az egész törvényhely alaptörvény-ellenességét ki kellett mondani a rendelkező rész 2. pontjában, de álláspontom szerint az indokolásban jelezni kellett volna, hogy csak az első esetkörrel volt probléma. Mivel ezt nem tette meg az indokolás, ezért párhuzamos indokolásomban szükségesnek tartottam ezt kiegészíteni.

Budapest, 2016. március 31.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

- [78] Nem tudom támogatni a többségi határozat rendelkező részének 1. pontját. Álláspontom szerint a közérdekű adatszolgáltatást illetően külön kellett volna választani a vizsgált esetben az MNB által alapított gazdasági vállalkozásokat az alapítványaitól, és míg az utóbbiak kiemelését a közérdekű adatszolgáltatás alól helyes volt alaptörvény-ellenesnek minősíteni, addig a piaci konkurencia nyomása alatt tevékenykedő gazdasági vállalkozások esetén ugyanezt – a tisztességes gazdálkodás követelményének alaptörvényi elvére tekintettel – az Alaptörvénnyel összhangban állónak kellett volna deklarálni. A többségi határozat a rendelkező rész 1. pontjában mindkettő vonatkozásában megállapította az alaptörvény-ellenességet, így ezt nem tudtam támogatni.
- [79] Az Alkotmánybíróságnak a vizsgálatában abból kellett volna kiindulni, hogy a piaci viszonyok között részben vagy egészben állami pénzzel működő gazdálkodó szervezetek a piac és a konkurencia versengésének nyomása alatt tevékenykednek. Így, ha a bárki általi adatkérésre az ilyen cégeknek az adataikat rendelkezésre kell bocsátania – szemben a konkurens magáncégekkel –, akkor ez állandó kiszolgáltatottságukat hozza létre a konkurensokkal szemben. Az Alkotmánybíróságnak ezért elvi értelemben meg kellett volna állapítani, hogy az állami pénzzel a piaci versengésben működő cégeket is megilleti az Alaptörvény M) cikkének védelme, és a közérdekű adatok követelése címén számukra sérülhet a vállalkozás szabadsága, de a tisztességes gazdasági verseny sérelme is felmerülne irányukban. Ezért nem vethető fel az alaptörvény-ellenesség az ez ügygel párhuzamosan vizsgált postai szolgáltatásokról szóló törvényt módosító törvény esetén sem, mely a piaci viszonyok között működő Magyar Postát kiemelte a közérdekű adatszolgáltatás kötelezettsége alól.
- [80] Hibás volt a többségi határozatban, hogy differenciálás nélkül az egész állam szervezet vonatkozásában egységesen értelmezte az Alaptörvény 39. cikkének (2) bekezdését, és a közpénzekkel gazdálkodó szervezet kötelező nyilvánosság előtti elszámolását mint a bárki általi közérdekű adatkérés szabadságát fogta fel az összes közpénzzel gazdálkodó szervezet vonatkozásában. A nyilvánosság ellenőrzésének ez az útja kiemelkedően fontos eszköz a költségvetési finanszírozásban működő állami szervek gazdálkodása felé, de nem a piaci logika nyomása alatt működő gazdálkodó szervezetek vonatkozásában. Itt a kötelező nyilvánosság egy sor enyhébb eszközzel is teljesíthető, pl. fizetett hirdetésben napi és heti lapokban az éves gazdálkodási adatok megjelentetésével stb. Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy 2008-ban beindult világgazdasági válság hatására egy sor szektorban – banki és más gazdasági ágazatban – a piaci versengés magánszereplői mellé a részben állami pénzzel alapított vagy működtetett gazdálkodó szervek kezdtek megjelenni, és az Alkotmánybíróságnak a mostani döntése, mely nem számol ezzel, komoly mértékben kiszolgáltatott helyzetbe hozza ezeket a magánkonkurenciával szemben. Az ilyen gazdasági vállalkozások esetleges belső korrupciójának feltárására így nem ezt az utat kell választani, hanem az Állami Számvevőszék, az ügyészség illetve gazdasági rendőrség stb. munkáját kell megszervezni ehhez. Ezekre az összefüggésekre tekintettel nem csatlakoztam a határozat rendelkező részének e pontjánál a többségi állásponthoz.

Budapest, 2016. március 31.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András alkotmánybíró különvéleménye

- [81] Nem tudom támogatni a többségi határozat rendelkező részének 1. pontját a vizsgált Törvény 4. §-ának az MNBtv. 162. § (4) bekezdését megállapító rendelkezése alaptörvény-ellenességének megállapítása tekintetében. Szintén nem tudom támogatni a rendelkező rész 2. pontját, a vizsgált Törvény alaptörvény-ellenességének megállapítását a visszaható hatály tilalmának megsértése miatt.
- [82] 1. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése alapján mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez, a 39. cikk pedig a közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatokat közérdekű adatokká minősíti. Az Alaptörvény ugyanakkor nem tartalmaz olyan – alapvetően eljárási – szabályokat, amelyek e jog gyakorlását, a közérdekű adat tényleges megismerésének folyamatát szabályoznák. A közérdekű adatok megismeréséhez való jog gyakorlása tehát törvényi szabályozást igényel. A törvényi szabályozás pedig szükségszerűen korlátozást is jelent: csak a törvényi szabályok betartásával gyakorolható az alapvető jog, más módon nem (vagy csak az adatbirtokos önkéntes hozzájárulásával lehet más módon gyakorolni azokat, míg a törvényi szabályok szerinti igény bírósági úton kikényszeríthető).
- [83] Ezek az eljárási szabályok általános jelleggel az Infotv.-ben, további részletszabályok más törvényekben, így a most vizsgált Törvényben találhatóak. Ebből az következik, hogy a közérdekű adatok megismerésének törvényi részletszabályai kötelezőek, de nem alkotmányos erejűek. Ennek azért van jelentősége, mert az alaptörvény-ellenesség mércéjének megállapításánál az Alkotmánybíróságot csak az Alaptörvény köti, a jogszabályok nem. Ezért nem kizárólag egyféle eljárási szabályozás lehet alkotmányos, továbbá az eltérés az általános szabályokhoz (Infotv.) képest, így az adat megismerésének korlátozása – meghatározott címzethez kötése, formakényszer előírása, a közérdekű adatból származtatott egyéb adatok megismerése – nem feltétlenül minősíthető alaptörvény-ellenesnek. Az alaptörvény-ellenesség mércéjét az adatok tényleges megismerésének lehetősége jelenti. A tényleges megismerés csak kivételesen és átmeneti időre vonható el (minősített adatok).
- [84] Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog nem az ember személyéhez szorosan kötődő, emberi mivoltából fakadó elidegeníthetetlen jog. Sokkal inkább a közéletbeli szerephez kapcsolódó politikai szabadságjog. A közérdekű adatok megismerésének biztosítása (természetes személyek, szervezetek számára) közvetlen, személyes érintettség nélkül tulajdonképpen alanyi jog formájában szabályozott állami kötelezettség.
- [85] A közérdekű adatok megismerhetősége továbbá kétfázisú jogosultság. Az Alaptörvény VI. cikkének (2) bekezdése csak általában biztosítja a közérdekű adatok megismeréséhez való jogosultságot. Ezt az általános jogosultságot az egyes konkrét adatok megismerésének joga tölti ki tartalommal. A megismerési igény tehát a következőt jelenti: „jogom van a közérdekű adatok megismeréséhez (első fázis), az általam igényelt adat pedig közérdekű (második fázis)”. A második fázisra vonatkozó jogszabályváltozás („az igényelt adat nem közérdekű”) az igényt érinti, de a mögöttes alapjogot nem feltétlenül sérti.
- [86] 2. Ami a konkrét esetet illeti, különbséget látok az MNBtv. módosító Törvénnyel megállapítani tervezett 162. §-ának két bekezdése, vagyis a (4), gazdasági társaságokra vonatkozó, és a (7), alapítványokra vonatkozó szabályainak megítélése között. A 162. § (4) bekezdésének alaptörvény-ellenességét a határozat nem támasztja alá elégséges indokokkal.
- [87] Álláspontom szerint az MNBtv. 162. § (4) bekezdésének tervezett szövege értelmezhető úgy is, hogy az érintett gazdasági társaságok MNB alapfeladataival kapcsolatos adatainak döntés-előkészítővé minősítése csak annyit jelent, hogy ezek nem a gazdasági társaságoktól, hanem – az utalt szabály, az MNBtv. 137. § (2) bekezdése eredeti címzettje alapján – a döntéshozótól, az MNB megfelelő szerveitől kérhetők. Ez a megoldás a közérdekű adat kiadására köteles, a nyilvánosság felé közvetítő személyt illetően kétségtelenül korlátozza, de – szemben a többségi határozat indoklásával – nem zárja ki a szóban forgó, a döntés megalapozását szolgáló adatokon kívüli más adatok megismerhetőségét. A korlátozást pedig egyrészt a döntésekre vonatkozó információk és közzétételük koncentrációja, másrészt a gazdasági társaságok piaci szerepének védelme indokolja.
- [88] Kétségtelen, hogy az állami befolyás alatt működő gazdasági társaságoknak közhatalmi eszközökkel nem biztosítható indokolatlan előny a piacon működő versenytársaikkal szemben. Ugyanakkor olyan szabályok kialakítása sem ésszerű, és ilyen az Alaptörvényből vagy nemzetközi jogi normából sem következik, mely szerint az állami befolyás alatt működő gazdasági társaságokat közhatalmi eszközökkel indokolatlan hátrányba kellene hozni a piacon működő versenytársaikkal szemben. Az alapítványok tekintetében ilyen aggály nem (vagy legalábbis jóval kevésbé) merül fel, mert azok nem üzleti tevékenység folytatására jöttek létre. A vizsgált szabálynak

tehát van az Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezése, ezért ebben a tekintetben álláspontom szerint nem alaptörvény-ellenes.

- [89] A korlátozás tekintetében szükségesnek tartottam volna annak tisztázását is, hogy az érintett adatok közérdekűek, avagy közérdekből nyilvánosak-e, a két adatkör ugyanis nem kezelhető azonosan. A közérdekből nyilvános adatok eredetileg – természetük szerint – nem közérdekűek, nem nyilvánosak. Törvény teszi őket nyilvánossá. Ennek megfelelően törvény el is veheti ezt a minőségüket. A közérdekű adatok esetén azonban a nyilvánosság-korlátozásának az Alaptörvény keretei között kell maradnia.
- [90] 3. Nem értek egyet azzal sem, hogy a Törvény szabályai a visszaható hatály tilalmába ütköznének. A határozat érveléséhez képest lényegesnek tartom a különbséget a valódi visszaható hatály – vagyis a már megszerzett jog utólagos elvonása vagy a már fennálló kötelezettség terheesebbé tétele – és a jogszabály azonnali hatálya, így a folyamatban lévő, illetve jogerősen befejezett ügyekben alkalmazhatóság között. Arról ugyanis, hogy egy vélt jogosultság vagy vitatott kötelezettség megillet-e/terhel-e valakit, a bíróság dönt. A törvények előírásai pedig a bíróságot is kötik. Következésképpen egy jogszabály alkalmazásának előírása folyamatban lévő ügyekre nem feltétlenül visszaható hatályú, hiszen bíróság az igazság erejével még nem döntötte el a jog vagy kötelezettség pontos tartalmát. A jogerősen elbírált ügyekben már közelebb áll egymáshoz a valódi visszaható hatály és az azonnali alkalmazandóság, de nem állítható, hogy kivételt nem engedve fednék egymást.
- [91] Jelen esetben a két fázisban érvényesülő jogosultság miatt az azonnali alkalmazandóság előírása a folyamatban lévő ügyek tekintetében teljesen aggálytalan, a jogerősen lezárt ügyek tekintetében pedig a kivételek közé tartozik. Ennek alapja az, hogy a fentiek miatt nem osztom azt a megállapítást, miszerint a közérdekűség egy adat keletkezéskori (azaz később megváltoztathatatlan) tulajdonsága lenne. Éppen ellenkezőleg: az, hogy az adat közérdekű-e, általában változó, pillanatnyi állapot. Ez azt jelenti, hogy még a jogerős ítélet ellenére sem lehet visszaható hatályról beszélni: a jogerős ítélet csak arról szól, hogy meghozatalakor az adat közérdekű volt, azt viszont nem tartalmazza, hogy mindig is közérdekűnek kell maradnia. Ha tehát a jogerős ítéletet követően az adat elveszíti közérdekű jellegét, vagy nyilvánosságát más – alkotmányos – módon korlátozás alá vonja a jogalkotó, akkor az ítélet nem vonatkozhat rá (vagyis végrehajthatatlan marad).
- [92] 4. A fentiekén túl indokolt lett volna, hogy az Alkotmánybíróság utaljon arra, hogy a közérdekű adatbirtokos intézmények, a konkrét esetben a gazdasági társaságok és alapítványok adatszolgáltatása megfelelő formában általában szabályozható, így korlátozható is. A közpénzekkel gazdálkodás átláthatóvá tétele, az adatok megismerhetősége nem azonos az adatok közérdekű adatigénylésre bízásával. Az Alaptörvény ugyanis nem tiltja a rendeltetésszerű működést túlterhelő (iparszerű) adatigénylés korlátok közé szorítását, ha az a nyilvánosságot lényegileg nem korlátozza. Ennek egyik lehetséges módja egyes (esetenként például az Állami Számvevőszék, az MNB Felügyelő Bizottsága által egyébként is nyilvánosságra hozott) adatok kötelező közzétételének jogszabályi előírása.

Budapest, 2016. március 31.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság 9/2016. (IV. 6.) AB határozata
a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 35.M.59/2015.3 számú és a 12.M.1642/2015/5. számú ítéletei
alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály és bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálatára irányuló alkotmányjogi panaszok tárgyában – *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró párhuzamos indoklásával, valamint *dr. Balsai István*, *dr. Dienes-Oehm Egon*, *dr. Lévy Miklós*, *dr. Stumpf István* és *dr. Szívós Mária* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 35.M.59/2015/3. sorszámú ítélete és 12.M.1642/2015/5. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenes, ezért azokat megsemmisíti.
2. Az Alkotmánybíróság a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 2014. december 31-ig hatályban volt 42. § (5) bekezdése és a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet 26/A. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszokat elutasítja, egyebekben az alkotmányjogi panaszokat visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó 2015. október 8-án az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontjában foglaltakra, illetve az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdésében és a 27. §-ában meghatározottakra hivatkozva alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. A panasz – amelyben nyilvánvaló elírási hiba folytán formálisan tévesen jelölték meg a kifogásolt szabályt – a tartalma szerint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26/A. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének, illetve a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 35.M.59/2015/3. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességnek megállapítására és megsemmisítésére irányul. A támadott szabály úgy szól, hogy a gyermekgondozási díjra – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a táppénzre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.
- [2] 1.1. A panasz szerint az indítványozó 2011. március 1-jétől 2013. október 31-ig egyéni vállalkozói tevékenységet folytatott, ekkortól egyéni vállalkozói jogviszonyát szüneteltette és 2013. november 1-jétől gazdasági társasággal munkaviszonyt létesített. 2014. január 30. napján gyermeke született, akire tekintettel – az akkor hatályban volt rendelkezések alapján – terhességi-gyermekágyi segélyt (a továbbiakban: TGYÁS) állapítottak meg részére. Ennek lejártát követően gyermekgondozási díjat (a továbbiakban: GYED) igényelt, a kérelmét az illetékes szakigazgatási szerv elutasította, fellebbezésére a határozatot helybenhagyták (Budapest Főváros Kormányhivatala Egészségbiztosítási Pénztár Szakigazgatási Szerve BPK-232/15861-1/2014. sorszámú elsőfokú határozata; az Országos Egészségbiztosítási Pénztár S011/564-2/2014. sorszámú másodfokú határozata). Ezt követően más ügyben megállapították azt is, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre sem jogosult. E határozatok ellen az indítványozó keresettel fordult a bírósághoz.
- [3] A GYED-et illetően a bíróság a 35.M.59/2015/3. sorszámú ítéletével a keresetet elutasította. A panasz szerint az igazgatási szervek és az eljáró bíróság a határozatokat az Ebtv. 42/A. § (1) bekezdésére, a Korm. rendelet 26/A. § (3) bekezdésére és az Ebtv. 43. § (2) bekezdésére alapították. E szabályok lényege szerint az igényelt ellátásokra való jogosultság egyik feltétele meghatározott tartamú előzetes biztosítási idő szerzése, az egyidejűleg fennálló biztosítási jogviszony esetén a jogosultságot, azok időtartamát, az ellátás mértékét, illetőleg összegét mindegyik jogviszonyban külön-külön kell megállapítani, az ellátásokra a táppénz szabályait kell megfelelően alkalmazni. A hatóságok és a bíróság jogértelmezése szerint a vállalkozói jogviszony szüneteltetése alatt biztosítási jogviszony áll fenn, ezért a panaszost a munkaviszonyára tekintettel többes jogviszonyban álló személynek kell tekinteni. A vállalkozói jogviszonyában a szüneteltetés alatt járulékot nem kellett fizetnie, ezért e jogviszony alapján nem

- szerzett ellátási jogosultságot a GYED-et illetően. A munkaviszonyában viszont nincs meg a megkívánt mértékű előzetes biztosítási idő, mert abba az egyéni vállalkozói jogviszonyban az annak szünetelése előtt szerzett időt – minthogy azt mint fennálló biztosítást külön kell vizsgálni – nem lehet beleszámítani.
- [4] 1.2. A panaszos szerint az eljáró bíróság a hatályos jogszabályoknak megfelelő, de az Alaptörvénnyel ellentétes döntést hozott. A Korm. rend. 26/A. §-a (3) bekezdése ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamisággal, annak immanens, elidegeníthetetlen részét képező jogbiztonsággal és sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését. Véleménye szerint az nem vitás, hogy az igényléséhez szükséges alapvető feltételnek, miszerint a szülést megelőző két éven belül 365 nap szolgálati idővel kell rendelkeznie, megfelel. Csupán azért, mert 2013. október 31. napján egyéni vállalkozói jogviszonyát nem megszüntette, hanem szüneteltette, semmiféle előnyre nem tett szert, járulékfizetési kötelezettségét mindkét esetben ugyanolyan mértékben teljesítette. A szabályozás oda vezet, hogy különbséget tesz állampolgárok között aszerint, hogy biztosítási jogviszonyukat megszüntetik, vagy csupán szüneteltetik, annak ellenére, hogy ezen különbségtétel irracionális, így a hivatkozott alaptörvényi rendelkezésekkel ellentétes, hiszen a kétféle állampolgár között semmilyen különbség nincs (és nem is lehet) a jogokat illetve kötelezettségeket illetően.
- [5] A panasz kiegészítésében az indítványozó az Abtv. 27. §-ára történő hivatkozással a bírói ítélet vizsgálatát és megsemmisítését is kérte. Azzal is érvelt, hogy a Korm. rend. és bírói döntés azért ellentétes az Alaptörvénnyel, mert egy törvény (az Ebtv.) rendelkezéseinek alkalmazhatóságát egy alacsonyabb szintű jogszabály (a Korm. rendelet) szűkíti, ami nyilvánvalóan sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglaltakat, hiszen az egy demokratikus jogállamban nem megengedett, hogy egy alacsonyabb szintű jogszabály korlátozza egy magasabb szintű jogszabály alkalmazhatóságát.
- [6] 2. 2015. december 15-én ugyanez az indítványozó a TGYÁS iránti igényt elutasító (BPK 233/08714-2/2014., S011/682-2/2014.) és ezzel egyidejűleg a 2014. január 13. napjától 2014. május 31. napjáig terjedő időszakra 0 forint jogalap nélkül kifizetett TGYÁS ellátás visszafizetésére kötelező (BPK 232/08713-2/2014., S011/682-3/2014.) határozatok törvényességét felülvizsgáló bírói döntéssel összefüggésben is alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Előadta, hogy amikor a TGYÁS lejártát követően GYED-et igényelt (amelyet az illetékes igazgatási szerv elutasított), a már korábban részére kiutalt TGYÁS-t is megvonták tőle, továbbá kötelezték a TGYÁS ellátás visszafizetésére is. Mindkét határozat ellen eredménytelenül fellebbezett, majd ezt követően a másodfokú határozatok ellen bírósághoz fordult.
- [7] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 12.M.1642/2015/5. sorszámú ítéletével az indítványozó keresetét jogerősen elutasította, hivatkozva arra, hogy a megtámadott határozatok jogszerűek. Az Ebtv. 2014. december 31-ig hatályban volt 42. § (5) bekezdése értelmében a TGYÁS-ra, ha jogszabály eltérő rendelkezést nem tartalmaz, a táppénzre vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni. Az Ebtv. 43. § (2) bekezdése szerint az egyidejűleg fennálló biztosítási jogviszony esetén a keresőképtelenséget és a táppénzre való jogosultságot, azok időtartamát, az ellátás mértékét, illetőleg összegét mindegyik jogviszonyban külön-külön kell megállapítani. A Tbj. 5. § (1) bekezdés e) pontja alapján az egyéni vállalkozó biztosított jogállású. A 7. § (1) bekezdés szerint a biztosítás az ennek alapját képező jogviszony kezdetétől annak megszűnéséig áll fenn. A 8. § szerint szünetel a biztosítás az f) pont értelmében az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelésének ideje alatt. A 29. § (4) bekezdése értelmében az egyéni vállalkozó nem köteles az egyéni vállalkozói jogviszonya szünetelésének ideje alatt bármilyen járulékot fizetni.
- [8] A panasz értelmében a jogszabály és meghozott bírói döntés ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XV. cikk (1)–(2) bekezdése szabályaival. Az indítványozó szerint a TGYÁS igényléséhez szükséges alapvető feltételnek, miszerint a szülést megelőző két éven belül 365 nap szolgálati idővel kell rendelkezni, megfelel. Csupán azért, mert 2013. október 31. napján egyéni vállalkozói jogviszonyát nem megszüntette, hanem szüneteltette, semmiféle előnyre szert nem tett, járulékfizetési kötelezettsége mindkét esetben ugyanannyi. Így a TGYÁS esetén a táppénzre vonatkozó Ebtv. 43. § (2) bekezdésében írt szabály alkalmazása oda vezet, hogy különbséget tesz állampolgárok között csak aszerint, hogy biztosítási jogviszonyukat megszüntetik, vagy csupán szüneteltetik. Annak ellenére így van ez, hogy ez a különbségtétel irracionális, így a hivatkozott alaptörvényi rendelkezésekkel ellentétes, mert sérti egyrészt a jogbiztonságot, másrészt az egyenlő elbírálás, azaz a különbségtétel tilalma (azonos jogok, azonos kötelezettségek) elvét, hiszen a kétféle állampolgár között semmilyen különbség nincs (és nem is lehet) a jogokat illetve kötelezettségeket illetően. Figyelemmel a fentiekre, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontjában foglaltakra, illetve az Abtv. 26. § (1) bekezdésében és 27. §-ában meghatározottakra, indítványozta az Ebtv. 2014. december 31-ig hatályban volt 42. § (5) bekezdésében foglalt szabály alaptörvény-ellenességének, illetve

– ebből adódóan – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.M.1642/2015/5. sorszámu ítélete alaptörvényellenességnek megállapítását és a hivatkozott jogszabályhely, valamint az ítélet megsemmisítését is.

- [9] 3. A TGYÁS-t 2015. január 1-jével felváltotta a csecsemőgondozási díj, ezzel kapcsolatban az Ebtv. 42. §-a módosult. Figyelemmel arra, hogy a jelen ügyben alkotmányjogi panasz alapján kell eljárni, az Alkotmánybíróság a panaszra okot adó ügyben alkalmazott rendelkezéseket vizsgálta.

II.

- [10] 1. Az Alaptörvény felhívott szabályai szerint:
„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
[...]
(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”
- [11] 2. Az Ebtv. 2014. december 31-ig hatályban volt, kifogásolt szabálya szerint:
„42. § (5) A terhességi-gyermekágyi segélyre, ha jogszabály eltérő rendelkezést nem tartalmaz, a táppénzre vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.”
- [12] 3. A Korm. rendelet támadott rendelkezése szerint:
„26/A. § (3) A gyermekgondozási díjra – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a táppénzre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.”

III.

- [13] A bírói döntések elleni alkotmányjogi panaszok megalapozottak, az egyedi ügyben alkalmazott jogszabályok elleni alkotmányjogi panaszok megalapozatlanok.
- [14] 1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26. §-a szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [15] Az Abtv. 29. §-a alapján az „Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be”. Az Ügyrend 31. § (6) bekezdése azonban lehetővé teszi, hogy az előadó alkotmánybíró a panasz befogadásáról szóló döntés helyett a panasz érdemi elbírálását tartalmazó határozat-tervezetet terjesszen a testület elé.
- [16] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy mindkét panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Mindkét indítvány megjelölte az indítványozó jogosultságát és az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az Abtv. 26. § (1) bekezdésében és 27. §-ában foglalt hatáskörben kérte az Alkotmánybíróság eljárását. A panaszos megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó törvényi rendelkezést és a bírói ítéleteket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], valamint az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. A panaszos indokát adta az eljárás megindításának, kifejtette az Alaptörvényben foglalt és az indítványban felhívott jogok sérelmének a lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], indokolta továbbá azt is, hogy a támadott törvényi rendelkezések és az azokat értelmezve alkalmazó bírói ítéletek miért ellentétesek az Alaptörvény általa felhívott rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés

- e) pont]. A panaszos kifejezett kérelmet terjesztett elő a támadott törvényi rendelkezések és a bírói ítéletek megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [17] Az indítványozó a bírósági eljárásokban felperesként vett részt, a bírói döntések alkalmazták a támadott szabályokat, így az indítványozó érintettsége mind az alkalmazott jogszabályokkal, mind a támadott ítéletekkel összefüggésben egyértelműen megállapítható. Az Abtv. 27. §-a azonban nem csupán az alkotmánybírói eljárás alapjául szolgáló ügyben (jelen esetben: közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata) való érintettséget követeli meg, hanem feltételezi az összefüggést az alapügy és az alkotmányjogi panasz eljárás között. Az alapügyben való érintettség az alkotmányjogi panasz eljárás szükséges, de nem elégséges feltétele. Az alkotmányjogi panasz funkciója a szubjektív jogvédelem, amely az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét feltételezi. Jelen alkotmányjogi panaszok esetében az az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (Abtv. 29. §) merül fel, hogy a szóban lévő ellátásokra jogosultság szempontjából a jogértelmezés és jogalkalmazás során lehet-e különbséget tenni azok között az anyák között, akik vállalkozásukat szüneteltetik, vagy a vállalkozásukat megszüntették, ti. a panaszok szerint egyik esetben sem lehet fennálló párhuzamos biztosítási jogviszonyról beszélni (a vállalkozás szüneteltetése esetén a biztosítási jogviszony szünetel, megszüntetése esetén megszűnik); így az indítványozó szerint kizárólag a mondott szemponton alapuló különbségtétel az anyák között önkényes, ugyanolyan járulékfizetési és egyéb kötelezettségek mellett.
- [18] 2. Az indítványozó panaszaiban az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésében deklarált hátrányos megkülönböztetés tilalmára hivatkozva sérelmezte azt, hogy az egyéni vállalkozás szüneteltetése folytán szünetelő biztosítását fennálló biztosítási jogviszonynak tekintették, és ezért az abban szerzett előzetes biztosítási időt nem számították hozzá a munkaviszonyban szerzett biztosítási időhöz, ezzel az egyéni vállalkozás szüneteltetése és megszüntetése között önkényes különbséget tettek. Más megfogalmazásban ez azt jelenti, hogy a panaszos tartalmi szempontból a járulékfizetéssel szerzett közjogi várományának sérelmére hivatkozik a bírói döntésben megjelenő, hátrányos különbségtételt eredményező jogértelmezéssel kapcsolatban.
- [19] A diszkrimináció-tilalom Alkotmánybíróság általi értelmezése az, hogy egy jogszabálynál meg kell tudnia indokolnia a jogalkotónak, hogy „a különbségtétel tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű okaként” elfogadható körülmény hívható fel. Legutóbb: Quaestor-ügy, 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [91]. A „tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű ok” visszaköszön a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságának Kamarája 2015. december 15-én a 78117/13. (Fábián kontra Magyarország) számú ügyben hozott határozata indokolásában, a Tny. 83/C. és 102/I. §-ai alkalmazásával kapcsolatban, az ún. kettős juttatás tilalmáról. Ennek az a lényege, hogy a Kormány által felhozott érvek alapján az a különbségtétel, amelyet a panaszos köztisztviselő sérelmezett a nyugdíjasok különféle csoportjai között az öregségi nyugdíjat illetően, nem alapul semmilyen objektív és ésszerű okon. Ugyanakkor ott egyezményben biztosított jogot illetően merült fel a diszkrimináció kérdése.
- [20] A jelen ügyben azt kellett vizsgálni, hogy a bírói döntésekben megjelenő az a normatartalom, amely minden más szempontból azonos helyzetben lévő, járulékfizető személyek között egyedül annak alapján tesz különbséget az ellátásra való jogosultságukat illetően, hogy az egyéni vállalkozói jogviszonyuk szünetel vagy megszűnt-e, összhangban áll-e az Alaptörvénnyel.
- [21] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a diszkrimináció-tilalom e típusát illetően lényeges kérdés a csoportképzés. Ehhez ugyanis egyfelől meg kell jelölni az alkalmazott megkülönböztetést, hogy a jogszabály célja beazonosítható legyen. Ahhoz viszont, hogy megállapítható legyen, kik között tett különbséget a jogalkotó, már ismernünk kell az elérendő célt. Az Alkotmánybíróság a csoportképzés során nem kötheti magát a törvényhozó által választott megoldáshoz, hiszen vizsgálata során éppen arra keresi a választ, hogy a törvényhozó csoportképzése megfelel-e az Alaptörvénynek. Másrészt, a jogalanyok között nemcsak egy jogszabályon belül tehet különbséget a jogalkotó. Ezért olykor előfordul, hogy az Alkotmánybíróságnak több jogszabály tartalmát kell összevetnie, hogy megállapítsa, történt-e alkotmány sértő megkülönböztetés.
- [22] Az Alaptörvény XV. cikke alapján a törvény előtt mindenki egyenlő, Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés nélkül biztosítja. A hátrányos megkülönböztetés tilalma az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogrendszer egészét átható alkotmányos alapelveként kapott értelmezést. A hátrányos megkülönböztetés tilalma nem jelenti minden megkülönböztetés tilalmát, a tilalom elsősorban az alkotmányos alapjogok terén tett megkülönböztetésekre terjed ki. Személyek közötti, alkotmány sértő hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos helyzetben lévő személyekkel vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon. A megkülönböztetés pedig akkor alkotmányellenes, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Rámutatott

az Alkotmánybíróság arra is, hogy az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság jogával, és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes [lásd összefoglalóan: 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]]. Az Alaptörvény XV. cikke (1) és (2) bekezdésének ezt az értelmezését követte a 32/2015. (XI. 19.) AB határozat is (Indokolás [78]–[80] és [91] pontja). A jelen esetben nem a diszkrimináció tilalmának általános szabályát, hanem a XV. cikk (4) és (5) bekezdésében biztosított esélyegyenlőség és a nőket védő külön intézkedésekre vonatkozó szabályát kell alkalmazni. A diszkrimináció tilalom sérelme – legalább közvetve – összefüggésben áll az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joggal, és a XIX. cikk (1) bekezdésében szereplő anyaság támogatásra jogosultságával. A konkrét esetben mind a TGYÁS, mind a GYED anyaság esetére szól, biztosítási alapú ellátás, járulékfizetés áll mögötte. Habár a tulajdon jogi fogalmát és tartalmát általában nem közvetlenül az Alaptörvény, hanem a más jogi normák határozzák meg, az Alaptörvény által védett jogok körét és tartalmát az Alaptörvény alapján kell megállapítani. Ez azt jelenti, hogy a törvényhozás a tulajdonhoz való alapvető jog alapján köteles tiszteletben tartani azokat a jogosultságokat, amelyek az alkotmányos értelemben vett tulajdonhoz való alapvető jog összetevői [25/2015. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [55]]. A 3048/2013. (II. 28.) AB határozat (Indokolás [39]) értelmében a társadalombiztosítási jogviszonyokkal összefüggő szolgáltatások esetében továbbra is fennáll az alkotmányos tulajdonvédelem. A jelen esetben azonban éppen a jogosultság egyik törvényi feltételének a mikénti értelmezése kérdés. A TGYÁS és a GYED megállapításának és folyósításának törvényben rögzített feltételei vannak, amelyek vizsgálhatók abból a szempontból, hogy a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak van-e tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis nem önkényes-e.

- [23] Az Alkotmánybíróságnak ez az értelmezése azonban szabályozási koncepcióra, vagyis jogszabályok vizsgálatára vonatkozik. Ezért kérdés, hogy valamely jogszabály mikénti értelmezésére alkalmazható-e olyan követelményként, mint amely az Alaptörvény említett cikkéből folyik és a jogot értelmező bírói döntésekkel szemben is támasztható.
- [24] 3. Hazánk Alaptörvénye – az R) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország jogrendszerének az alapja. Az Alaptörvény és a jogszabályok pedig a (2) bekezdés szerint mindenkire kötelezőek. Az Alaptörvénynek az egész jogrendszert át kell hatnia és normáinak a jogrendszer egészében érvényesülniük kell.
- [25] Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.
- [26] A bíróságnak a jogalkalmazása és a jogértelmezése során megfelelően figyelembe kell vennie az Alaptörvényben foglaltakat. Az Alaptörvényben foglaltak lehetnek alapjogok, államcéllok vagy alkotmányos értékek. Nyilvánvalóan a rendes bíróságnak minden rendelkezést megfelelően és differenciáltan kell figyelembe vennie az ítékezés során. Az Alaptörvény értelmezésekor ezzel azonosan foglalt állást a 8/2014. (III. 20.) AB határozat indokolásának [64] pontja. Az Alaptörvény XV. cikke (1) és (2) bekezdésének az értelmezett tartalma nemcsak a jogszabályokra irányadó alaptörvény-ellenességük vizsgálatakor, hanem a bírói döntésekben megjelenő jogszabály-értelmezésre is, a jogszabályok normatartalmának meghatározása során, a jogszabály konkrét tényállásra vonatkoztatásánál. Az, hogy egy-egy ügyben az eset összes körülményeinek mérlegelésénél a rendes bíróság az anyagi jog értelmezésekor milyen intenzíven hivatkozik a XV. cikk egyes elemeire, elsősorban a rendes bíróságra tartozó kérdés, de az értelmezés nem vezethet sem a jogszabály szövegének figyelmen kívül hagyására, sem az Alaptörvénnyel ellentétes eredményre.
- [27] 4. Bíróági ítélet alaptörvény-ellenességének vizsgálatára az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja az Alkotmánybíróságot jogosítja fel.
- [28] Ezt a hatáskört az Alaptörvény teremtette meg. E vizsgálódás alkotmányjogi panaszra lehetséges; a feltétele, hogy a bírói döntés az indítványozó „Alaptörvényben biztosított jogát” sértse. Bírói döntés alaptörvény-ellenessége jogszabálynak az Alaptörvénnyel összhangban nem álló értelmezése és alkalmazása, vagy alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán állhat elő. Konkrét bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására az Alaptörvény alapján, megfelelő indítványra, az Alkotmánybíróság jogosult.
- [29] 5. A jelen esetben azt kellett vizsgálni a panasz alapján, hogy az Alaptörvénnyel összhangban áll-e a jogszabálynak az az értelmezése és alkalmazása, amely a biztosított fennálló jogviszonyának tekinti az egyéni vállalkozói jogviszonyt az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelésének ideje alatt is, amikor a Tbj. szövege szerint „szünetel a biztosítás”, és ezzel kizárja az egyéni vállalkozói jogviszonyban töltött előzetes biztosítási idő összeszámítását

más biztosítási jogviszonyban töltött biztosítási idővel. [Az Ebtv. 42/A. § (1) bekezdése a) pontja szerint gyermekgondozási díjra jogosult a biztosított szülő, ha a gyermekgondozási díj igénylését – a gyermeket szülő anyja esetén a szülést – megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt és a gyermekét saját háztartásban neveli; hasonló szabályt tartalmazott 2014. december 31-ig az Ebtv. 40. § (1) bekezdése: ennek értelmében – egyéb feltételek mellett – terhességi-gyermekágyi segélyre jogosult, aki a szülést megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt.]

- [30] Az Ebtv.-nek sem az a szabálya, amely szerint a terhességi-gyermekágyi segélyre (és Korm. rendelet folytán a gyermekgondozási díjra) a táppénzre vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, sem az a szabály, amely szerint az egyidejűleg fennálló több biztosítási jogviszony esetén az ellátásra jogosultságot, azok időtartamát, az ellátás mértékét, illetőleg összegét mindegyik jogviszonyban külön-külön kell megállapítani, nem határozza meg azt, hogy mit kell érteni „fennálló biztosítási jogviszony” alatt. Ennek meghatározása a jogalkalmazó szervek, végső soron a rendes bíróság feladata. A bíróságnak ilyen esetben, a többféleképpen értelmezhető jogszabályszöveg normatartalommal kitöltésekor lehetősége és az Alaptörvény 28. cikke értelmében kötelessége is van arra, hogy a norma alkalmazásakor és értelmezésekor az Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezést válasszon. Az Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezés, ha egy jogszabálynak több lehetséges értelme is van, nem jelent contra legem értelmezést vagy a normatartalom mellőzését.
- [31] Az egymást követő jogviszonyokban az előzetes biztosítási idő mikénti számításának jelentősége van az ellátásra jogosultság feltételei miatt. Ezt a számítást befolyásolja annak vizsgálata, és az abban való állásfoglalás, hogy milyen fennálló biztosítási jogviszonyra kell tekintettel lenni. A jogosultság szempontjából meghatározó kérdés a panaszra okot adó ügyekben a „fennálló biztosítási jogviszony” fogalmának, tartalmának az Alaptörvénnyel összhangban álló, a józan észnek és jogszabály céljának megfelelő értelmezése. A jogszabálynak a TGYÁS és a GYED feltételeit illetően kifejezett rendelkezése, hogy az egymást követő jogviszonyokban szerzett biztosítási idő összeszámítandó, és csupán a fennálló többes jogviszonynál kell másként eljárni.
- [32] 6. Az egyéni vállalkozás szünetelését az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény (Etv.) vezette be. A törvény 18. § (3) bekezdése értelmében a szünetelés bejelentését követően, annak tartama alatt az egyéni vállalkozó egyéni vállalkozói tevékenységet nem végezhet, egyéni vállalkozói tevékenységhez kötődő új jogosultságot nem szerezhethet, új kötelezettséget nem vállalhat. A törvényjavaslat indokolása értelmében „a törvény – az érdekképviseleti szervek egybehangzó kérésének megfelelően – megteremtene a szünetelés intézményét annak érdekében, hogy a nem folyamatosan, nem egész évben tevékenykedők egyéni vállalkozókat járulékfizetési kötelezettség ne terhelje arra az időszakra, amikor tevékenységüket nem végzik, anélkül, hogy tevékenységüket meg kellene szüntetni. Mivel a szünetelés legalább egy hónaptól legfeljebb öt évig tarthat, lehetőség van a tevékenység egyéb okokból történő, hosszabb megszakítására is, például külföldi tanulmányok folytatása, beteg családtag ápolása és hasonló okok alapján.”
- [33] 2010. január 1-jétől az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvénnyel és a megtakarítások ösztönzésével összefüggő törvénymódosításokról szóló 2009. évi CXVI. törvény 67. §-a kiegészítette a Tbj.-t. A módosítás értelmében szünetel a biztosítás az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelésének ideje alatt.
- [34] A biztosítás szünetelése azt jelenti, hogy az ideje alatt nem kell járulékot fizetni, viszont a társadalombiztosítás ellátásait nem lehet igénybe venni. A biztosítás szünetelése esetén nem alkalmazhatók a passzív jogosultságra vonatkozó szabályok sem. Az egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésének kötelezettsége a biztosítási jogviszony szünetelése esetén a szünetelés első napjától fennáll. A Tbj. 39. § (2) bekezdése értelmében egészségügyi szolgáltatási járulékot fizet az a belföldi személy, aki nem biztosított és egészségügyi szolgáltatásra nem jogosult. Vagyis a szünetelő biztosítás és a megszűnt biztosítás abban az értelemben azonos, hogy egyik esetben sincs járulékfizetés, nincs jogszerző idő, nincs ellátásra jogosultság. Az érintett személyeket a vizsgált társadalombiztosítási következmények szempontjából azonos csoportba tartozónak lehet tekinteni.
- [35] Az irányadó bírói gyakorlat összességében úgy értelmezi a Tbj., az Ebtv. és az Evtv. szabályait, hogy az egyéni vállalkozói biztosítás szüneteltetése alatt az egyéni vállalkozói biztosítási jogviszony fennáll, így a felperes táppénzigényét, társas vállalkozói jogviszonyára figyelemmel az Ebtv. 43. § (2) bekezdése alapján kell elbírálni (BH2015.138.). Ezzel nem teljesen összhangban, hasonló ügyben a K-H-MJ-2014-73. bírósági határozat értelmében a Kúria a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletének indokolásából és az általa hivatkozott jogszabályhelyből ugyancsak azt a következtetést vonta le, hogy az adott esetben a vállalkozás szünetelése azt jelentette, hogy a felperes kereső tevékenységet nem folytatott, bevétele nem volt, sem adó-, sem társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettsége nem volt, hiszen a biztosítási jogviszonya is szünetelt. Ezt pedig akként értelmezni, hogy mindezek ellenére a felperes az Ft. rendelkezések szerint kereső tevékenységet folytató személynek minősül,

ésszerűen nem lehet, különös tekintettel az Evtv. 18. § (3) bekezdésében írt tiltó rendelkezésére. A két döntés között a különbség abban áll, hogy az első esetben a társadalombiztosítás mint másodlagos jogviszony alapjául a szüneteltetett vállalkozói jogviszonyt elfogadták kereső tevékenységnek, a másik esetben nem.

- [36] 7. Az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alaptörvény-ellenessége a fentiek értelmében akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság jogával, és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes.
- [37] Az alkotmányjogi panaszokra okot adó ügyekben az ellátásra való jogosultság egyes jogszabályi feltételeit a panaszosra hátrányosan és korlátozóan értelmezték, amikor a szüneteltetett tevékenységet és ezáltal a szünetelő biztosítást fennálló biztosítási jogviszonynak tekintették. A bírói ítéletekben megjelenő jog ezzel az értelmezett tartalommal olyan különbségtételt valósít meg a vállalkozás szüneteltetése és megszüntetése között, amely a törvényekből nem következik egyértelműen. Ilyen esetben a 28. cikk alapján többféle lehetséges értelmezés mellett az Alaptörvény alapján azt kell feltételezni, hogy a jogszabály erkölcsös és gazdaságos célt szolgál, a józan észnek és a közjónak megfelelnek. Az adott esetben ez azt jelenti, hogy azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni az érintett személyeket illetően, az értelmezés nem vezethet önkényes eredményre. Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Alaptörvény XIX. cikke elsősorban államcél fogalmaz meg, ez azonban – különösen az (1) bekezdés második mondatában megjelölt személyi körök esetén – a jogalkalmazót annyiban köti, hogy a jogszabályokat kétség esetén úgy kell értelmezni, hogy annak eredménye az államcél magvalósulását és ne akadályozását szolgálja. Jelen esetben ezért az Alaptörvény XIX. cikke (1) bekezdésében szereplő anyaság támogatásra jogosultsága javára kell értelmezni a törvényt.
- [38] Ezt erősíti, hogy nincs felismerhető célja és semmilyen ésszerű indoka annak, a bíróság által értelmezés útján a jogszabályoknak tulajdonított normatartalomnak, hogy a jelen ügyben vizsgált egyes társadalombiztosítási következmények (a TGYÁS és a GYED jogosultsági feltételei) szempontjából az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetése más, az érintett személyre kedvezőbb eredményre vezessen, mint az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetése, és ezzel a biztosítás szünetelése.
- [39] Az indítványra okot adó esetekben az ezzel ellentétes jogértelmezés arra a hátrányos, az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését sértő eredményre vezetett, hogy a gyermek születéséhez kötődő, járulékfizetéssel megalapozott ellátásoknál, a jogosultsági feltételek elbírálásánál az előzetes biztosítási idő hiánya miatt az igényeket az igazgatási szervek elutasították, a közigazgatási határozatokat felülvizsgáló bíróság pedig az indítványozó keresetét utasította el.
- [40] Ezért az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 35.M.59/2015/3. sorszámu ítélete és 12.M.1642/2015/5. sorszámu ítélete alaptörvény-ellenes. Az alaptörvény-ellenes ítéleteket az Alkotmánybíróság megsemmisítette.
- [41] 8. Az Ebtv. 42. § (5) bekezdése és a Korm. rend. 26/A. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszokat az Alkotmánybíróság elutasította.
- [42] A bírói döntésekben megjelenő, a panaszosra az adott esetben hátrányos eredmény a jelen ügyben több törvény, több rendelkezésének [különösen a Tbj. 5. § (1) bekezdés e) pontja, 7. § (1) bekezdése, 8. § f) pontja, Ebtv. 42. § (5) bekezdése, 43. § (2) bekezdése, Evtv. 18. § (3) bekezdése] az értelmezéséből és a panaszokra okot adó ügyek egyes tényállási elemeiből együttesen ered. Az Ebtv. 2014. december 31-ig hatályban volt 42. § (5) bekezdése és a Korm. rendelet 26/A. § (3) bekezdése nem tartalmaz közvetlen szabályt a vállalkozás szüneteltetése és megszüntetése, ezzel a biztosítás szünetelése és megszüntetése egyes, így az indítványban szereplő eseteire, vagy társadalombiztosítási jogkövetkezményeire. Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt társadalombiztosítási következményre értelmezéssel lehet eljutni. A kifejtettek szerint a Tbj. 5. § (1) bekezdés e) pontja, 7. § (1) bekezdése, 8. § f) pontja, Ebtv. 42. § (5) bekezdése, 43. § (2) bekezdése, Evtv. 18. § (3) bekezdése rendelkezéseit együttesen, az Alaptörvénnyel összhangban úgy kell értelmezni, hogy az egyéni vállalkozás szünetelése alatt biztosítási jogviszony nem áll fenn.
- [43] Azok a támadott rendelkezések, amelyek szerint a terhességi-gyermekágyi segélyre és a gyermekgondozási díjra – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a táppénzre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell, önmagukban nem hozhatók összefüggésbe a panaszban foglalt érvek alapján az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésével. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az érdemi alkotmányossági összefüggés hiánya az indítvány elutasítását eredményezi [3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [24]].

- [44] Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel a törvényi és kormányrendeleti szabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszokat elutasította. Ezek a szabályok, az Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezett tartalommal, alkalmazhatók maradnak. Ez a megoldás összhangban áll az Alaptörvényben foglalt jogkövetkezményekkel, az Alaptörvény lehetővé teszi önmagában a bírói döntés megsemmisítését [24. cikk (3) bekezdés b) pont] az alkalmazott jogszabály (jogszabályi rendelkezés) megsemmisítése nélkül.
- [45] 9. Alkotmányjogi panaszban az Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet hivatkozni. A 3001/2014. (I. 24.) AB végzés [13] pontja ezt úgy értelmezte, hogy az Alaptörvényben biztosított jogoknak két csoportja van. Egyfelől az alapvető emberi és alapvető állampolgári jogok (alapvető jogok, vagy rövid megnevezéssel: alapjogok), melyek az Alaptörvényben jellemzően a Szabadság és felelősség címszó alatt találhatóak, másfelől az Alaptörvényben biztosított nem alapvető jogok, vagyis olyan Alaptörvényben biztosított jogok, melyek nem minősülnek alapvető jogoknak.
- [46] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének az, az indítványokban állított aspektusa, amely szerint a Kormány rendelete törvénnyel nem lehet ellentétes, az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésében szerepel, és nem minősül alapvető jognak vagy Alaptörvényben biztosított jognak; ezért az Alkotmánybíróság a Korm. rendeletnek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközését állító részében a panaszt visszautasította.
- [47] 10. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján elrendelte e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

Budapest, 2016. március 29.

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3024/2015.

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [48] Egyetértek a határozat rendelkező részével, ugyanakkor szükségesnek tartom az indokolás kiegészítését.
- [49] 1. Az Alaptörvény az alapjogvédelem új korszakát nyitotta meg azért, hogy az Alkotmánybíróság jellegadó hatáskörévé vált az egyedi ügyben meghozott bírói döntés felülvizsgálata. E hatáskör a hatékony rendes jogorvoslati lehetőségeit már kimerítő panaszos számára egy olyan további különleges jogorvoslatot biztosít, amely

- a legsúlyosabb – alkotmányos – jogsérelem esetén lehetőséget ad az Alaptörvénnyel összhangban lévő döntés meghozatalára.
- [50] Az alapjogvédelem ugyanakkor nem kizárólag az Alkotmánybíróság feladata, mert az Alaptörvénynek az egész jogrendszert át kell hatnia. Ebből pedig szükségképpen következik, hogy az egyedi ügyekben meghozott bírói döntésekben is meg kell jelennie az Alaptörvény egyes normáinak. Egyetértek ezért a határozat indokolásában foglalt azzal a megállapítással, hogy „[a] bíróságnak a jogalkalmazása és a jogértelmezése során megfelelően figyelembe kell vennie az Alaptörvényben foglaltakat.” Ennek garanciája az Alaptörvény 28. cikke, amely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.
- [51] Nehezíti ugyanakkor az alapjogvédelem hatékonyságát, hogy az Alkotmánybíróságnak egyes alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggő értelmezése nem egységes tartalmú. Az adott esetben az Alkotmánybíróság a bírói döntéseket az Alaptörvény XIII. cikkében, XV. cikkében és a XIX. cikkében foglaltakra figyelemmel semmisítette meg, azonban az Alkotmánybíróság az e rendelkezésekkel összefüggő egyes értelmezési kérdéseket ebben a határozatában sem tette egyértelművé a rendes bíróságok számára.
- [52] 2. Álláspontom szerint az adott esetben nem hagyható figyelmen kívül, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésére hivatkozott. Ehhez képest az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy „[a] jelen esetben nem a diszkrimináció tilalmának általános szabályát, hanem a XV. cikk (4) és (5) bekezdésében biztosított esélyegyenlőség és a nőket védő külön intézkedésekre vonatkozó szabályát kell alkalmazni. A diszkrimináció tilalom sérelme – legalább közvetve – összefüggésben áll az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joggal, és a XIX. cikk (1) bekezdésében szereplő anyaság támogatásra jogosultságával.”
- [53] 2.1. Véleményem szerint az adott ügyben az Alkotmánybíróságnak az indítványban foglaltaknak megfelelően az Alaptörvény XV. cikk (1) vagy (2) bekezdése alapján kellett volna eljárnia.
- [54] Az Alaptörvény e rendelkezéseivel összefüggésben az Alkotmánybíróság – álláspontom szerint ebben az ügyben is irányadó korábbi gyakorlata szerint – jellemzően arra mutatott rá: „[a] jogegyenlőség lényege, hogy az állam mint közhatalom, s mint jogalkotó köteles egyenlő elbánást biztosítani a területén tartózkodó minden személy számára. Ebben az összefüggésben nem tehet különbséget közöttük faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.” [61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280–282.]
- [55] Hangsúlyozta ugyanakkor az Alkotmánybíróság, hogy „[a]z Alkotmány[ban] foglalt tilalom nem csak az emberi, illetve az alapvető állampolgári jogokra irányadó, hanem e tilalom – amennyiben a különbségtétel sérti az emberi méltósághoz való jogot – kiterjed az egész jogrendszerre, ideértve azokat a jogokat is, amelyek nem tartoznak az emberi jogok, illetőleg az alapvető állampolgári jogok közé.” [61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280–282.]
- [56] Az Alkotmánybíróság tehát elhatárolta az általános jogegyenlőségi szabályt a megkülönböztetésnek attól az esetétől, amelynek során a megkülönböztetés alapvető jogot érint.
- [57] Álláspontom szerint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése [az általános (jog)egyenlőségi szabály] és (2) bekezdése [(alapvető jogot érintő) hátrányos megkülönböztetés tilalma] e megkülönböztetéshez igazodik. Abban az esetben tehát, ha az állított hátrányos megkülönböztetésnek van alapjogi vonatkozása, annak alkotmányosságát a XV. cikk (2) bekezdésében foglaltak szerint kell értékelni, míg ha ilyen alapjogi vonatkozás nem merül fel, akkor a XV. cikk (1) bekezdésében foglalt általános jogegyenlőségi szabály szerint kell vizsgálni a megkülönböztetést.
- [58] Az elhatárolás valódi jelentősége abban áll, hogy álláspontom szerint más a védelmi szint a XV. cikk (1) bekezdése és a (2) bekezdése esetén. Erre utal az Alkotmánybíróságnak az a gyakorlata, amely különbséget tesz a megkülönböztetés alkotmányosságának megítélése során aszerint, hogy a megkülönböztetés emberi jog vagy alapvető jog tekintetében történt-e. Ha a megkülönböztetés nem ilyen jog tekintetében történt, az Alkotmánybíróság azt akkor tekintette alkotmányellenesnek, „ha a jogalkotó önkényesen, ésszerű indok nélkül tett különbséget az azonos szabályozási kör alá vont jogalanyok között”. [30/1997. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1997, 130.] Ehhez képest, ha a megkülönböztetés az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésén alapul, az „az általános egyenlőségi szabályhoz képest szigorúbb vizsgálatot követel” [42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [38]–[41]]. Ennek a szigorúbb vizsgálatnak a szempontrendszere a megkülönböztetés közérdekűségéhez (szükségességéhez) és arányosságához igazodik.
- [59] 2.2. Az adott ügyben ezért elsősorban azt kellett vizsgálni, hogy a támadott bírói döntésben megjelenő megkülönböztetésnek van-e alapjogi vonatkozása. Ennek elismerése során álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak a tulajdonvédelemmel összefüggő gyakorlatára kellett volna figyelemmel lenni.

- [60] Az Alkotmánybíróság már korai gyakorlatában elvi éllel mutatott rá arra, hogy „az Alkotmány [...] nemcsak a tulajdonjog, hanem az azzal összefüggő minden vagyoni jog biztosítására vonatkozik” [17/1992. (III. 30.) AB határozat, ABH 1992, 108.]. Azt, hogy pontosan melyek azok a vagyoni jogok, amelyek a „tulajdonjoggal összefüggnek”, és így kiterjed rájuk a tulajdon alkotmányos védelme, az Alkotmánybíróság a későbbi gyakorlatában határozta meg. Eszerint az Alkotmánybíróság „a tulajdonjogot mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos anyagi alapját részesíti alapjogi védelemben” [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993, 373, 380.]. Ennélfogva az Alkotmánybíróság gyakorlatában a tulajdon alkotmányos védelmével összefüggésben a tulajdonjog funkcionális alapú megközelítése vált meghatározóvá. Az Alkotmánybíróság a 64/1993. (XII. 22.) AB határozaton alapuló gyakorlatát megerősítette – egyebek mellett – a 26/2013. (X. 4.) AB határozatában (Indokolás [161]).
- [61] Az Alkotmánybíróság a tulajdonnak az előbbiek szerinti elvi alapon nyugvó alkotmányos tartalmának kibontásával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az „a saját vagyonnal vagy értékteremtő munkával” áll összefüggésben. E megközelítés az Alkotmánybíróság ezt követő gyakorlatában jellemzően megjelent az egyes társadalombiztosítási igények gyakorlásával összefüggésben.
- [62] Ennek megfelelően kiemelte az Alkotmánybíróság, hogy „[a] tulajdonvédelem a társadalombiztosítás terén sem veszíti el kapcsolatát a saját vagyonnal vagy értékteremtő munkával. Ezért különböztetjük meg a saját járulékkal megfizetett »biztosítási« szolgáltatások teljesebb védelmét a segélyezési típusú juttatások csekélyebb védelmétől. A tulajdonvédelem addig terjedhet, amíg a szolgáltatás ugyanazt a funkciót látja el, amire a dologi vagyon is szolgálna, amiből az is következik, hogy ez a tulajdonsága nem szüntethető meg.” [43/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 188, 195.]
- [63] Az adott esetben ezért alapvető jog tekintetében tett megkülönböztetésről beszélhetünk. Álláspontom szerint a megkülönböztetés állított alaptörvény-ellenességét erre tekintettel az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglaltakhoz mérten kellett volna megállapítani, mert az – az indítványozó érvelésének megfelelően – a gyermekgondozási díjra és a terhességi-gyermekágyi segélyre jogosultak körében szükségtelen megkülönböztetést eredményez.
- [64] 3. Nem értek egyet a határozatnak az Alaptörvény XIX. cikkével összefüggő indokolásával, mert ennek kifejtése nélkül részben eltér az Alkotmánybíróság korábbi határozataitól.
- [65] Az Alkotmánybíróság az adott ügyben megállapította: „az Alaptörvény XIX. cikke elsősorban államcél fogalmaz meg, ez azonban – különösen az (1) bekezdés második mondatában megjelölt személyi körök esetén – a jogalkalmazót annyiban köti, hogy a jogszabályokat kétség esetén úgy kell értelmezni, hogy annak eredménye az államcél magvalósulását és ne akadályozását szolgálja. Jelen esetben ezért az Alaptörvény XIX. cikke (1) bekezdésében szereplő anyaság támogatásra jogosultsága javára kell értelmezni a törvényt.” Ezzel részben egyezően az Alkotmánybíróság a 28/2015. (IX. 24.) AB határozatában rámutatott, hogy „[a]z előző Alkotmányhoz képest lényeges változást jelent, hogy az Alaptörvény szociális biztonságról szóló XIX. cikke nem jogokról, hanem jellemzően állami kötelezettségekről és államcélokról rendelkezik.” A XIX. cikk (1) bekezdése alapján ugyanis Magyarország „törekszik” arra, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson, és „elősegíti” az időskori megélhetés biztosítását.
- [66] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor ebben a határozatában rámutatott arra is, hogy az Alaptörvény XIX. cikkéből jogosultságok is fakadnak. „Az Alaptörvény XIX. cikk (4) bekezdése »állami nyugdíjra való jogosultságot« említ, amelynek feltételeit törvény állapítja meg. A XIX. cikk (1) bekezdése pedig az állampolgárok anyasága, betegsége, rokkantsága, özvegysége, árvasága és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélkülisége esetében garantálja a »törvényben meghatározott támogatásra« való jogosultságot. Vagyis ezek azok az élethelyzetek, amelyekre szabottan törvényben alanyi jogon járó juttatásokat kell bevezetni, illetve fenntartani.” Az Alkotmánybíróság végül arra a következtetésre jutott, hogy „jóllehet a XIX. cikk jellemzően államcélokról, és nem alapvető jogokról szól, az Alaptörvénynek ez a cikke »Alaptörvényben biztosított jogot« tartalmaz abban az értelemben, hogy törvényi jogosultságoknak (meghatározott élethelyzetekhez kötve) alaptörvényi háttérrel ad.” [28/2015. (IX. 24.) AB határozat, Indokolás [34].]
- [67] Álláspontom szerint a 28/2015. (IX. 24.) AB határozatban hivatkozottak az Alaptörvényben foglalt rendelkezések jogalkotói célját tükrözik vissza. Az Alaptörvény normaszöveg-javaslatához fűzött indokolás szerint ugyanis a XIX. cikk „[r]ögzíti az állam azon szándékát, hogy minden magyar állampolgárnak megteremtse a szociális biztonságot. Ennek érdekében azon élethelyzetekben, amikor – gyermekének születése, egészségi állapotának időleges vagy végleges romlása, hozzátartozójának vagy munkalehetőségének elvesztése miatt – a megélhetéséhez szükséges javak előteremtésére nem képes, valamennyi állampolgár jogosult törvény szerinti állami segítséget igénybe venni.”

- [68] A fentiekből tehát, véleményem szerint az következik, hogy az Alaptörvény XIX. cikkében foglalt rendelkezések jogi jellegét meghatározott élethelyzetekhez képest kell vizsgálni. Egyes élethelyzetek vonatkozásában pedig az Alaptörvény rendelkezése több mint államcél, mert arra az érintett Alaptörvényben biztosított jogként hivatkozhat. Ez a jogosultság ugyanakkor nem tekinthető alapvető jognak.
- [69] Az adott ügyben ugyanakkor szükségtelennek érzem az Alaptörvény e rendelkezésének a felhívását, mert a bírói döntés alaptörvény-ellenessége az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére tekintettel – a fentiekben kifejtett álláspont szerint – megállapítható.
- [70] 4. Mindezek alapján szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk d) pontjából következő egyéni jogvédelmi feladatának hatékonyan csak úgy tud eleget tenni, ha az Alaptörvény egyes rendelkezéseire a különböző ügyekben a rendes bíróságok számára kiszámítható és egyértelmű értelmezést alakít ki. Erre is figyelemmel, álláspontom szerint, azokban az ügyekben, amelyekben a rendes bíróságok olyan alkotmányjogi értelmezési kérdéssel szembesülnek, amelynek egyértelmű tartalma nem tárható fel megnyugtatóan, különösen indokolt, hogy az eljáró bíróság már az eljárás folyamán kezdeményezze az alkotmánybírósági eljárást.

Budapest, 2016. március 29.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István alkotmánybíró különvéleménye

- [71] A rendelkező rész 1. pontjával, valamint a többségi határozat indokolásával nem értek egyet, ezért ahhoz az Abtv. 66. § (2) bekezdése alapján az alábbi különvéleményt csatolom.
- [72] 1. Továbbra is fenntartom, hogy az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott szociális biztonság nem alkotmányos alapjog. Az egyes szociális ellátások feltételrendszere terén a jogalkotót igen nagy szabadság illeti meg, a gazdaság teherbíró képességére tekintettel, a társadalom- és gazdaságpolitikai célok elérése érdekében szabadon alakíthatja azokat, annak érdekében, hogy a szociális biztonsághoz szükséges intézményrendszer fenntartására és működtetésére vonatkozó alkotmányos kötelezettségének eleget tegyen. Végső soron a diszkrimináció jelenthet korlátot, amennyiben a feltételeknek megfelelő homogén csoporton belül alkalmazna olyan megkülönböztetést a jogalkotó, amely önkényesnek és indokolatlannak minősülne. Álláspontom szerint a többségi határozat által irracionálisnak elfogadott megkülönböztetés az egyéni vállalkozói jogviszony szüneteltetése és megszüntetése jogcím között, igenis olyan észszerű, és önkényesnek nem tekinthető szempont, mely relevanciával bír éppen az előzetes járulékfizetéssel megalapozott ellátásokra való jogosultság megállapítása terén. E feltételrendszernek az Alkotmánybíróság általi átalakítása azt eredményezné, hogy gyermekszülés esetén mindenki feltétel nélkül jogosult lenne – szinte alanyi jogon – csecsemőgondozási díjra, illetve GYED-re. Bár a jogalkotó akár ekként is dönthet (ahogyan az anyaság esetére ma is van ilyen jellegű ellátás), azonban ez a jogalkotó hatásköre, és őt terheli az ezzel járó szakmai, valamint politikai felelősség (nem utolsó sorban a szintén a költségvetés terhére kifizetésre kerülő egyéb szociális ellátások fenntartásának kötelezettsége terén).
- [73] 2. Álláspontom szerint megkérdőjelezendő az alkotmányos tulajdonvédelem jelenléte a konkrét ügyben, ugyanis a társadalombiztosítás terén is csak az általános alkotmányjogi tulajdonvédelem értelmezhető oly módon, hogy az a már meglévő javakra (azaz a már megítélt, folyósítás alatt álló ellátásokra) vonatkoztatható (ahogyan ezt az Alkotmánybíróság több alkalommal is kimondta a nyugdíjak értékállósága tekintetében). Éppen ezért nem tartom támogathatónak, hogy egy társadalombiztosítási ellátásra való jogosultság feltételének alkotmányossági vizsgálata során, mintegy általános érvénnyel, kimondja az Alkotmánybíróság a tulajdonvédelem fennállását.
- [74] 3. Aggályosnak tartom ugyanakkor, hogy a többségi határozat az alapul szolgáló jogszabályi rendelkezéseket érintetlenül hagyva dönt a bírói döntés alaptörvény-ellenességének kimondása és megsemmisítése mellett. Szerintem ez a megoldás nem egyeztethető össze a jogbiztonság követelményével, ugyanis a bíróság a jogszabályoknak alárendelten köteles eljárni, márpedig álláspontom szerint az érintett jogszabályi

rendeletekből a bíróság ismételen csak a jelen alkotmánybírói határozat által megsemmisíteni rendelt döntésre juthat.

Budapest, 2016. március 29.

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

- [75] Nem értek egyet a határozat rendelkező rész 1. pontjával és annak indokolásával.
- [76] 1. Az alkotmányjogi panasz alapján a vizsgálat tárgya a terhességi-gyermekágyi segélyre vonatkozóan törvényben meghatározott jogosultság korábban hatályos törvényi feltétele volt. Az indítvány indokolt lényege szerint az Ebtv. 2014. december 31-ig hatályban volt 42. § (5) bekezdése és az e törvény végrehajtásáról szóló Korm. rendelet 26/A. § (3) bekezdése, valamint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ezen rendelkezéseken alapuló ítélete ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamisággal, továbbá sérti az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdését.
- [77] A fentiekhez képest – az Alaptörvény B) cikkére hivatkozó kérelmet helyesen visszautasító – határozat indokolása szerint „[a]z Alkotmánybírói megállapítja: az Alaptörvény XIX. cikke elsősorban államcél fogalmaz meg, ez azonban – különösen az (1) bekezdés második mondatában megjelölt személyi körök esetén – a jogalkalmazót annyiban köti, hogy a jogszabályokat kétség esetén úgy kell értelmezni, hogy annak eredménye az államcél megvalósulását és ne akadályozását szolgálja. Jelen esetben ezért az Alaptörvény XIX. cikke (1) bekezdésében szereplő anyaság támogatásra jogosultsága javára kell értelmezni a törvényt.” (ld. Indokolás [37]) Következésképpen – noha az indítványozó is elismeri, hogy az eljáró bíróság a hatályos jogszabályoknak megfelelő döntést hozott – a többségi határozat a bíróság ítéletét megsemmisíti (rendelkező rész 1. pont), a támadott jogszabályokra vonatkozó indítványi kérelmet elutasítja, illetve visszautasítja (rendelkező rész 2. pont).
- [78] 2. Álláspontom szerint a többségi határozatot megalapozó Alaptörvény-értelmezéstől eltérően az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése kizárólag államcél jelöl meg, így az ennek keretében vizsgált törvényi rendelkezések alkotmányossági mércéjét kizárólag az Alaptörvény N) cikkében és XIX. cikkében foglalt alkotmányos szabályok képezik. Másképpen kifejezve: a korábbi Alkotmány 70/E. § (1) bekezdéséhez képest az Alaptörvény a valós lehetőségekhez igazított és az Alaptörvény N) cikkével hangsúlyossá tett kényszerű paradigma-váltás mindössze az állam egyértelmű törekvését jelzi a szociális biztonság területén. A jelen esetben az Ebtv.-ben meghatározott ilyen típusú támogatások nyújtása azonban nem teszi ezeket a támogatásokat (a TGYÁS-t) alaptörvényi jogosultsággá, és a bíróságoknak sem ad az Alaptörvényből levezethető szabad mérlegelési lehetőséget arra, hogy valamely jogszabály által biztosított társadalombiztosítási ellátásra való jogosultság törvényben meghatározott feltételétől eltérően döntsön.

Budapest, 2016. március 29.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

- [79] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2016. március 29.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [80] Az Alkotmánybíróság az „Alaptörvény védelmének legfőbb szerve” [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés], nem pedig valamiféle legfőbb társadalombiztosítási szakigazgatási szerv, netán társadalombiztosítási határozatokat felülvizsgáló legfőbb bírói fórum. Mint ahogy az Alkotmánybíróság által őrzött Alaptörvény sem konkrét egészségbiztosítási ellátásokat rögzítő, konkrét jogosultsági feltételeket megállapító, biztosítási jogviszonyok fennállását szabályozó alapnorma. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvényre hivatkozással nem foglalhat tehát állást olyan kérdésben, hogy „az egyéni vállalkozás szünetelése alatt biztosítási jogviszony nem áll fenn”, s egy konkrét biztosítási jogviszony fennállásának eltérő megítélésével nem írhat felül bírói döntéseket. Nem értek ezért egyet az Alkotmánybíróságnak a bírói döntéseket a kifogásolt módon megsemmisítő határozatával.
- [81] 1. A panaszos indítványában azt sérelmezte, hogy alapügyeiben megtagadták a terhességi gyermekágyi segélyre, illetve a gyermekgondozási díjra való jogosultságát. A két alapügyben eljáró szervek, illetve bíróságok egyhangúlag úgy ítélték meg, hogy a panaszos egyidejűleg két biztosítási jogviszonnyal rendelkezik, s az ellátásra való jogosultságát, azok időtartamát mindegyik jogviszonyban külön-külön kellett megállapítani (és nem lehetett összeszámolni). Ezt a kötelező szabályt a terhességi gyermekágyi segély, illetve a gyermekgondozási díj kapcsán az Ebtv. (2014. december 31-ig hatályos) 42. § (5) bekezdése és 43. § (2) bekezdése írja elő. Ennek a rigid szabálynak lett az eredménye, hogy a panaszosnak még a szüneteltetett vállalkozói jogviszonyát, valamint fennálló munkaviszonyát is külön-külön biztosítási jogviszonyként volt kötelező figyelembe venni.
- [82] Az Alaptörvény 28. cikke szerint: „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.” Konzekvensen tartom magam a 3023/2016. (II. 23.) AB határozat kapcsán elfoglalt álláspontomhoz: az Alaptörvény 28. cikke kógens előírásokat tartalmazó törvényi szabályok negligálására nem ad felhatalmazást. Nem ad felhatalmazást arra sem, hogy konkrét biztosítási jogviszonyok fennállásáról az Alkotmánybíróság (a vonatkozó törvényi szabályok féltételével, pusztán az Alaptörvény alapján) döntsön. Máskülönb az Alkotmánybíróság a bírói ítélet megsemmisítésével arra kötelezné a megsemmisítést követő új eljárásban eljáró bírót, hogy megsértse az Alaptörvény rá nézve is, de mindenki más számára még inkább garanciális rendelkezését: a bírák „a törvénynek vannak alárendelve” [Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdés].
- [83] 2. A panaszos az indítványában az alaptörvény-ellenesség megállapítását az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésére hivatkozással kezdeményezte.
- [84] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint személyek közötti, alkotmánysértő hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos helyzetben lévő személyekkel vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon. A megkülönböztetés pedig akkor alkotmányellenes, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság jogával, és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint észszerű indoka, vagyis önkényes [lásd összefoglalóan: 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]].
- [85] A határozat ellentmondásos a diszkrimináció megítélését illetően. Egyrészt – az indítványhoz kötöttség Abtv. 52. § (2) bekezdésében foglalt követelményét féltetve – nem az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdését, hanem (4)–(5) bekezdését tekinti az adott esetre vonatkozóan alkalmazandónak. Másrészt a bírói döntések alaptörvény-ellenességét mégis az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése alapján állapítja meg. Ha viszont a diszkrimináció tilalma általános szabályának sérelmét állapítja meg, akkor a hátrányos megkülönböztetés megállapításához szükséges csoportképzést nem helyesen végzi el: nyilvánvaló ugyanis, hogy az egyéni vállalkozási tevékenységüket megszüntető, illetve szünetelő, illetve nem képeznek a szabályozás szempontjából azonos csoportot.
- [86] 3. Konzekvensen tartom magam a 28/2015. (IX. 24.) AB határozat kapcsán elfoglalt álláspontomhoz az Alaptörvény XIX. cikkével összefüggésben: „Az Alaptörvény »SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG« fejezetében számos olyan államcél és kiegészítő szabály van megfogalmazva, amely több-kevesebb összefüggésben van alapjogokkal (vagy más jogosultságokkal), azonban ennek ellenére nincs az Alaptörvény által meghatározott (akár negatív, akár pozitív) alanyi jogi tartalmuk, hanem konkretizálásuk (tartalommal kitöltésük) a törvényhozó mérlegelésén múlik.” Utaltam

továbbá arra is, hogy az ilyen alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben nem beszélhetünk „Alaptörvényben biztosított jogról”, ezért ennek sérelmére való hivatkozás az alkotmányjogi panasz benyújtását, s így befogadását sem alapozza meg (Indokolás [93]). Mivel tehát álláspontom szerint az Alaptörvény e rendelkezése nem tartalmaz jogot, hanem pusztán a törvényhozó számára fogalmaz meg olyan célokat, amelyeket az alkotmányozó (is) preferál, erre az alaptörvényi rendelkezésre hivatkozással nem lehet egy (a XIX. cikk preferenciájába tartozó) ellátására való konkrét jogosultsági feltételt alkalmazó bírói döntés alaptörvény-ellenességét megállapítani.

Budapest, 2016. március 29.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

[87] A különvélemény 1. és 2. pontjához csatlakozom.

Budapest, 2016. március 29.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

[88] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2016. március 29.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

IX. Határozatok Tára

A köztársasági elnök 111/2016. (IV. 6.) KE határozata magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövet kinevezéséhez való hozzájárulásról

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés b) pontja alapján – a külgazdasági és külügyminiszter előterjesztésére – hozzájárulok *Elisabeth Ellison-Kramer* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetnek az Osztrák Köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetévé történő kinevezéséhez, budapesti székhellyel.

Budapest, 2016. március 18.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2016. március 22.

Szijjártó Péter s. k.,
külgazdasági és külügyminiszter

KEH ügyszám: IV-5/01870-2/2016.

A köztársasági elnök 112/2016. (IV. 6.) KE határozata állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés i) pontja, valamint a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 9. §-a alapján – a belügyminiszter BM/4813-2/2016. számú előterjesztésére – *Babidorics Natália* (születési neve: Pcsolinszki Natália Jozsifovna; más átírással: Babydorych Nataliia; születési hely, idő: Alsódomonya [Szovjetunió], 1969. április 14.) magyar állampolgárságát visszavonom.

Budapest, 2016. március 18.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2016. március 21.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

KEH ügyszám: VI-1/01852-3/2016.

**A köztársasági elnök 113/2016. (IV. 6.) KE határozata
állampolgárság visszavonással történő megszüntetéséről**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés i) pontja, valamint a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 9. §-a alapján – a belügyminiszter BM/4814-2/2016. számú előterjesztésére – *Stanisavljevic Vesna* (születési neve: Radman Vesna; születési hely, idő: Újvidék [Jugoszlávia], 1981. január 25.) magyar állampolgárságát visszavonom.

Budapest, 2016. március 18.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2016. március 21.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

KEH ügyszám: VI-1/01853-3/2016.

**A Kormány 1166/2016. (IV. 6.) Korm. határozata
a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2016–2017. évre szóló intézkedési tervéről**

1. A Kormány – a bűnmegelőzés hatékonyabbá tételét szolgáló átfogó célok megvalósítása érdekében – a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023) szóló 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat 1. mellékletének felülvizsgálata alapján
 - a) elfogadja a 2016–2017. években végrehajtani szükséges új intézkedéseket tartalmazó tervet az 1. melléklet szerint,
 - b) egyetért az új intézkedések megvalósításának a 2. mellékletben foglaltak szerinti mérhető céljaival, a szükséges beavatkozások területének és eszközeinek meghatározásával, személyi, tárgyi, szakmai, anyagi és szervezeti feltételeivel.
2. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1166/2016. (IV. 6.) Korm. határozathoz

A NEMZETI BŰNMEGELŐZÉSI STRATÉGIA VÉGREHAJTÁSÁNAK A 2016–2017. ÉVEKRE SZÓLÓ INTÉZKEDÉSI TERVE**1. Településbiztonság**

- 1.1. A technikai fejlődés eredményeinek a bűnmegeelőzési stratégiák megalapozása, végrehajtása, nyomon követése és egyes rendőrségi feladatok ellátása során történő hasznosítása végett, a hazai és nemzetközi ajánlások alapján, egy kísérleti alkalmazás létrehozásával ki kell dolgozni a térinformatikai eszközök alkalmazásának magyarországi modelljét.

Felelős: az építésügyért felelős miniszter

Határidő: 2016. december 31.

- 1.2. A kísérleti alkalmazás tapasztalatainak elemzését és értékelését követően a modellt ki kell terjeszteni a legnagyobb és bűnügyileg is leginkább érintett nagyvárosokra, majd az ország egészére, lehetővé téve a településeken belüli térbeli, társadalmi, gazdasági adatok integrálását, az egyes megjelenítési és lekérdezési funkciók bővítését.

Felelős: az építésügyért felelős miniszter

Határidő: a régiós szintű kiterjesztésre 2017. március 31.

az országos szintű kiterjesztésre 2017. december 31.

- 1.3. Olyan kommunikációs csatornákat kell kidolgozni és működtetni, amelyek a megelőző vagyonvédelmi információk egyszerű és gyors célba juttatásának lehetővé tételével hozzájárulnak az állampolgárok önvédelmi képességének erősítéséhez.

Felelős: a bűncselekmények megelőzéséért felelős miniszter

Határidő: 2016. december 31.

2. A konfliktusok és az erőszak megelőzése, kezelése a gyermek- és ifjúságvédelem területén

- 2.1. A felelősen gondolkodó kortárs szerepkörét betölteni kész és képes fiatalok bűnmegeelőzésbe történő bevonásában rejlő lehetőségeket modellprogram keretében kell vizsgálni, amelyhez biztosítani kell a trénernek és a kortárs fiatalok e célból szükséges képzését is.

Felelős: a bűncselekmények megelőzéséért felelős miniszter

a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter

Határidő: a modellprogram kidolgozására és tesztelésére 2016. december 31.

a modellprogram bevezetésére 2017. december 31.

- 2.2. A középiskolákban interaktív bűnmegeelőzési bemutatókat kell szervezni annak érdekében, hogy a legfontosabb ismeretek színpadra vitt szituációkon keresztül, komplex módszerekkel jussanak el több célcsoporthoz, a diákokhoz a pedagógusokhoz és a szülőkhöz egyaránt.

Felelős: a bűncselekmények megelőzéséért felelős miniszter

a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter

Határidő: 2016-tól folyamatos

3. A bűncselekmények áldozatainak segítése és az áldozattá válás megelőzése

- 3.1. Mivel a fogyatékossgal élők kiemelten veszélyeztetett csoportot alkotnak, áldozattá válásuk megelőzése érdekében felkészítésük, prevenció információkkal történő ellátásuk nagyobb hangsúllyal igényli a különleges szakértelmet és az általánostól eltérő metodikát, ezért az őket segítő állami és civil szervezetek bevonásával a szükséges kompetenciák megszerzését esélyegyenlőségi modellprogram kidolgozásával és működtetésével kell előmozdítani.

Felelős: a bűncselekmények megelőzéséért felelős miniszter

Határidő: 2016-tól folyamatos

- 3.2. Annak érdekében, hogy az áldozatok krízishelyzetének problémaközpontú megoldását a lehető legszélesebb körű kapcsolati és szolgáltatásnyújtási háló megteremtésével lehessen elősegíteni, országos adatbázist kell kiépíteni az áldozatokkal kapcsolatba kerülő szervek által nyújtott támogatások teljes körét tartalmazó megyei Áldozatsegítő Kalauzok alapulvételével.

Felelős: az áldozatsegítésért felelős miniszter

Határidő: 2016. szeptember 30.

- 3.3. A helyi, regionális és az országos médiával való együttműködés kialakítása, valamint a részvételükkel szervezett fórumok útján a lakosság minél szélesebb köréhez el kell juttatni az áldozatsegítő szolgáltatásokkal kapcsolatos információkat, így módon is növelve a tudatosságot a tekintetben, hogy bűncselekmény vagy szabálysértés áldozatává válás esetén hova fordulhatnak segítségért.

Felelős: az áldozatsegítésért felelős miniszter

a Kormány általános politikai koordinációért felelős tagja

Határidő: 2016. december 31.

4. Intézkedések a bűnismétlés megelőzése érdekében

- 4.1. A fiatalkorú és fiatal felnőtt pártfogoltakat, valamint a megelőző pártfogásban részesülő gyermekeket célzó értékrend-korrektív csoportfoglalkozások fővárosi és megyei kormányhivatalok gyakorlatába való beépítésének támogatása céljából módszertani útmutatót kell kidolgozni.

Felelős: az igazságügyért felelős miniszter

Határidő: 2016. szeptember 30.

- 4.2. Az értékrend-korrektív csoportfoglalkozások módszertanát multiplikálni szükséges a helyreállító igazságszolgáltatás rendszerében, amelynek megvalósításához legalább 5 megyében páros csoportvezetésre alkalmas pártfogó felügyelőket kell képezni.

Felelős: az igazságügyért felelős miniszter

Határidő: 2016. december 31.

- 4.3. A pártfogó felügyelet tartama alatt előírt külön magatartási szabályok társadalmi integrációs szerepének vizsgálatára alkalmazásuk gyakorlatáról, jóvátételi jellegükről, valamint végrehajtásuk eredményességéről elemzésen alapuló beszámolót kell készíteni a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács (a továbbiakban: NBT) részére.

Felelős: az igazságügyért felelős miniszter

Határidő: 2016. október 31.

- 4.4. A fogvatartottak társadalmi visszailleszkedésének elősegítésére a büntetés-végrehajtási intézetekben kialakított programok országos kiterjesztése érdekében fel kell mérni a legjobb gyakorlatokat, amelyek alkalmazását az érintett személyi állomány körében kompetenciafejlesztéssel szükséges támogatni.

Felelős: a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter

Határidő: 2017. december 31.

5. Horizontális intézkedések

- 5.1. A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában (a továbbiakban: NBS) meghatározott prioritások mentén pályázati felhívások folyamatos közzététele és az egyes szervek, szervezetek munkájának állandó támogatása révén lehetővé kell tenni, hogy meghatározott témakörökben a helyi problémákra reagáló, az adott terület sajátosságait figyelembe vevő tervek, programok kerülhessenek megvalósításra.

Felelős: a bűncselekmények megelőzéséért felelős miniszter

Határidő: 2016-tól folyamatos

- 5.2. A gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékonyságának fokozása érdekében a gyermekeket, a családokat, a nevelési-oktatási intézményeket és a gyermekvédelmi jelzőrendszer más szereplőit, valamint a gyámhatóságot is megszólítva fel kell mérni a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének anomáliáit, mindezzel hozzájárulva a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás fejlesztési lehetőségeinek feltérképezéséhez.

Felelős: a bűncselekmények megelőzéséért felelős miniszter

a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter

Határidő: 2016. december 31.

- 5.3. A prevenció ismeretek közvetlen átadásához mobiltelefonos bűnmegelőzési alkalmazást kell kidolgozni és hozzáférhetővé tenni.

Felelős: a bűncselekmények megelőzéséért felelős miniszter

Határidő: 2016. december 31., ezt követően igény szerint

2. melléklet az 1166/2016. (IV. 6.) Korm. határozathoz

1. Településbiztonság

- 1.1. A bűnmegelőzés térinformatikai eszközökkel való magyarországi modelljének kidolgozása, valamint kísérleti alkalmazhatóságának megalkotása hazai és nemzetközi ajánlások alapján

Intézkedés:	A technika fejlődése megköveteli a bűnmegelőzés térinformatikai alapjainak, nemzetközi modelljeinek vizsgálatát, a Magyarországon is alkalmazható ajánlások összegyűjtését, rendszerezését és adaptálását. Mindehhez a megfelelő szakértők (szociológus, kriminológus, építész, városépítész) bevonásával kutatások, felmérések, esettanulmányok készítése, valamint a bűnügyi adatgyűjtés, feldolgozás jelenlegi gyakorlatának áttekintése szükséges (adatgazdák, adattartalom, adatnyilvánosság). Indokolt továbbá a Smart City és 3D projektekkel való kapcsolódási pontok feltárása. Az adaptált nemzetközi, hazai tapasztalatok, valamint a hazai technológiai és kriminalisztikai környezet felmérése alapján ki kell dolgozni a bűnmegelőzés térinformatikai elveinek érvényesülését szolgáló intézkedések koncepcióját, az ilyen jellegű rendszerek és alkalmazásuk elterjedését elősegítő intézkedéseket is.
Felelős:	Lechner Tudásközpont
Partner:	Miniszterelnökség, NBT, az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv
Forrás:	9 millió forint, NBT költségvetés
Eszköz:	kutatás és koncepciókészítés, mintaprojekt
Határidő:	2016. december 31.
Indikátor:	kutatási jelentés és koncepció, mintaalkalmazás
NBS kapcsolódás:	8.1. Településbiztonság, 8.1.2. Bűnmegelőzés elősegítése építészeti eszközökkel

- 1.2. A mintaprojekt régiós és országos szintű kiterjesztése

Intézkedés:	A mintaprojekt tapasztalatainak elemzését és értékelését, valamint a jövőbeli felhasználókkal történő megvitatását követően szükséges azt a legnagyobb és bűnügyileg is leginkább érintett nagyvárosokra, majd az ország egészére kiterjeszteni. E kiterjesztés lehetővé teszi a településen belüli térbeli, társadalmi, gazdasági adatok integrálását, megjelenítését, a lekérdezési funkciók kibővítését, valamint olyan interaktív honlap készítését, amely alkalmas a térinformatikai és építészeti eszközökkel való bűnmegelőzés lakossági és kereskedelmi népszerűsítésére.
Felelős:	Lechner Tudásközpont
Partner:	Miniszterelnökség, NBT, az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv
Forrás:	mintaprojekt régiós szintű kiterjesztése: 15 millió forint, NBT költségvetés mintaprojekt országos szintű kiterjesztése: 30 millió forint, NBT költségvetés
Eszköz:	konzultáció, alkalmazásfejlesztés
Határidő:	mintaprojekt régiós szintű kiterjesztése: 2017. március 31. mintaprojekt országos szintű kiterjesztése: 2017. december 31.
Indikátor:	kibővült tartalom és funkció
NBS kapcsolódás:	8.1. Településbiztonság, 8.1.2. Bűnmegelőzés elősegítése építészeti eszközökkel

1.3. „Házhoz megyünk!” – a rendőrség megelőző vagyonvédelmi programjának bevezetése és működtetése

Intézkedés:	A vagyonvédelem nemcsak az állam, hanem az állampolgárok felelőssége is. Ahhoz azonban, hogy e felelősséget vállalva az állampolgárok eredményesen telessenek saját biztonságukért, rendelkezniük kell a szükséges információkkal, tisztában kell lenniük lehetőségeikkel. A rendőrségnek ezért a folyamatos, minél közvetlenebb kommunikációra kell törekednie, állandó jelenlét és elérhetőség mellett olyan kommunikációs csatornákat kell kidolgoznia, amelyek révén könnyedén, gyorsan és állampolgárbarát módon tudja a szükséges bűnmegelőzési információkat célba juttatni, ezáltal képes az állampolgárok önvédelmi képességét növelni. A „Házhoz megyünk” program során e közvetlenség kialakítására kell hangsúlyt fektetni, így minél több polgárt és családot megszólítva kell a prevenció törekvéseit érvényesíteni.
Felelős:	az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv
Partner:	NBT, polgárőrség
Forrás:	10 millió forint, NBT költségvetés
Eszköz:	családi programok, információs pontok
Határidő:	2016. december 31.
Indikátor:	kitelepülések, illetve elért családok száma
NBS kapcsolódás:	8.1. Településbiztonság, 8.1.4. Vagyonvédelem

2. Gyermekek- és ifjúságvédelem

2.1. Kortárs segítő modellprogram készítése, tesztelése és bevezetése

Intézkedés:	A kortársak bűnmegelőzésbe történő bevonása óriási lehetőségeket rejt magában, közreműködésükkel a bűnmegelőzés célravezetőbbé válhat. A fiatalok nagy része a felnőttektől kapott tanácsokat többnyire figyelmen kívül hagyja, és a serdülőkori lázadás időszakában sokkal inkább hallgat barátaira, kortársaira. A prevenció során meg kell ragadni és ki kell aknázni e lehetőséget, ezért szükséges egy olyan kortárs segítő modellprogram kidolgozása, amelynek keretében trénerket és a felelősségteljes kortárs szerepkörét betölteni képes fiatalokat képzünk ki és vonunk be a bűnmegelőzésbe.
Felelős:	NBT
Partner:	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ
Forrás:	modellprogram készítése és tesztelése 9,5 millió forint, képzések tartása évente 10 millió forint, NBT költségvetés
Eszköz:	modellprogram készítése, képzések
Határidő:	modellprogram kidolgozása és tesztelése 2016. december 31., modellprogram bevezetése 2017. december 31.
Indikátor:	modellprogram, kiképzett tréner, bevont kortársak száma
NBS kapcsolódás:	8.2. Gyermekek- és ifjúságvédelem, 8.2.3. Konfliktusok és az erőszak megelőzése, kezelése

2.2. Re-akció program

Intézkedés:	A Re-akció olyan középiskolákban szervezett interaktív bűnmegelőzési bemutató, amely komplex módszerekkel, több célcsoportot (diákokat, pedagógusokat, szülőket) megszólítva ad át bűnmegelőzési ismereteket intézkedéstaktikai szituációkon és bemutatókon keresztül. A program minél több iskolába történő eljuttatása lehetővé teszi a bűnmegelőzési ismeretek színes és izgalmas módon történő közvetítését a diákok felé.
Felelős:	NBT

Partner:	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, polgárőrségek, hivatásos katasztrófavédelmi szerv, büntetés-végrehajtási szervezet
Forrás:	évente 4 millió forint, NBT költségvetés
Eszköz:	iskolai rendezvények tartása
Határidő:	2016-tól folyamatos
Indikátor:	látogatott iskolák, illetve elért diákok száma
NBS kapcsolódás:	8.2. Gyermek- és ifjúságvédelem, 8.2.3. Konfliktusok és az erőszak megelőzése, kezelése

3. A bűncselekmények áldozatainak segítése, az áldozattá válás megelőzése

- 3.1. Esélyegyenlőségi modellprogram kidolgozása és működtetése fogyatékossgal élők számára az áldozattá válás megelőzése érdekében

Intézkedés:	A fogyatékossgal élők – a gyermek- és fiatalkorúakhoz, valamint az idősekhez hasonlóan – kiemelten veszélyeztetett csoportot alkotnak, áldozattá válásuk esélye kiszolgáltatottságukból fakadóan nagyobb. Felkészítésük, prevenciók információkkal történő ellátásuk különleges szakértelmet, az általánostól eltérő metodikát igényel, ezért szükséges egy olyan modellprogram kidolgozása, amely figyelemmel van életkörülményeik sajátosságaira, az őket érintő bűncselekmények egyedi jellemzőire és képes őket e specifikumokra hangsúlyt fektetve a szükséges önvédelmi mechanizmusokkal felvértezni. Önálló életvitelük elengedhetetlen feltétele a fenti kompetenciák megszerzése. A modellprogram kidolgozását követően szükséges annak minél szélesebb körben történő működtetése.
Felelős:	NBT
Partner:	a fogyatékossgal élőket segítő állami szervek és civil szervezetek
Forrás:	évente 2 millió forint, NBT költségvetés
Eszköz:	modellprogram kidolgozása, működtetése
Határidő:	2016-tól folyamatos
Indikátor:	modellprogram, megtartott képzések száma, a képzéseken részt vevők száma
NBS kapcsolódás:	8.3. A bűncselekmények áldozatainak segítése, az áldozattá válás megelőzése, 8.3.1. Az áldozattá válás megelőzése

- 3.2. Áldozatsegítő Kalauz összeállítása

Intézkedés:	A bűncselekmény áldozatai számára kiemelten fontos, hogy a szükségleteiknek megfelelő támogatást kapjanak. Az állami áldozatsegítő rendszer szolgáltatásainak köre több esetben szűknek bizonyul, hiszen az áldozatok számára nem tud minden esetben személyre szabott segítséget nyújtani. Az Áldozatsegítő Szolgálat, valamint az áldozatok érdeke is, hogy a szolgáltatások köre bővüljön. Egy olyan Áldozatsegítő Kalauz összeállítása vált szükségessé, amely magába foglalja az áldozatokkal kapcsolatba kerülő szervek által nyújtott támogatások körét, összevetve az áldozatsegítő szolgáltatásokkal, ezáltal a lehető legszélesebb körű kapcsolati és szolgáltatásnyújtási háló összeállítására kerül sor, amely elősegíti az áldozatok krízishelyzetének problémaközpontú megoldását.
Felelős:	Igazságügyi Hivatal
Partner:	Miniszterelnökség, fővárosi és megyei kormányhivatalok
Forrás:	nem igényel többletforrást
Eszköz:	szempontrendszer kidolgozása, munkacsoportülés, kapcsolati háló feltérképezése, országos adatbázis
Határidő:	2016. szeptember 30.
Indikátor:	megyénként egy Áldozatsegítő Kalauz

NBS kapcsolódás:	8.3. A bűncselekmények áldozatainak segítése, az áldozattá válás megelőzése, 8.3.3. Áldozatsegítő szolgáltatások szélesítése
3.3. Áldozatsegítő szolgáltatások népszerűsítése	
Intézkedés:	Az áldozatsegítő szolgáltatások népszerűsítése kiemelten fontos annak érdekében, hogy minden bűncselekmény vagy szabálysértés áldozatához eljusson az információ a segítség lehetőségeiről. A média (tv, rádió, újság, internet) által nyújtott ismeretek gyorsabban és könnyebben épülnek be a köztudatba, jutnak el a célközönséghez, mint bármilyen más közvetítő közegen keresztül átadott ismeret. Erre tekintettel elengedhetetlen a helyi és az országos médiumokkal való együttműködés kialakítása, erősítve az áldozatsegítő szolgáltatások promócióját, illetve az Áldozatsegítő Vonal szerepének fontosságát. A helyi és regionális média részvételével szervezett áldozatsegítő fórumokon a területi problémák megoldására, a bűncselekménytípusok sajátosságainak feltérképezésére, az elkövetői magatartások ismertetésére, valamint az áldozatsegítő szolgáltatásnyújtási lehetőségekről történő tájékoztatásra kerül sor. Az áldozatsegítő fórumok eredményeként növekszik az áldozatsegítő szolgáltatások és az egyes jó gyakorlatok helyi szintű ismertsége. A fórum eredményeként realizálódott médiamegjelenések nyomán követése, a fórumok eredményességének mérése, azok összesítése az Igazságügyi Hivatal feladata.
Felelős:	Igazságügyi Hivatal, Miniszterelnöki Kabinetiroda
Partner:	Igazságügyi Minisztérium, Miniszterelnökség, fővárosi és megyei kormányhivatalok
Forrás:	nem igényel többletforrást
Eszköz:	médiumokkal kapcsolatfelvétel, fórumokon részvétel, megjelenési lehetőségek felmérése
Határidő:	2016. december 31.
Indikátor:	médiamegjelenések száma
NBS kapcsolódás:	8.3. A bűncselekmények áldozatainak segítése, az áldozattá válás megelőzése, 8.3.3. Áldozatsegítő szolgáltatások szélesítése

4. Bűnismétlés megelőzése

4.1. Értékrend-korrektív csoportos foglalkozások módszertanának kidolgozása

Intézkedés:	Jelen intézkedés célkitűzése, hogy a fiatalkorú és fiatal felnőtt pártfogoltakat, megelőző pártfogásban részesülőket célzó értékrend-korrektív csoportfoglalkozások módszertana, annak gyakorlati eljárásrendje (csoporttagok felmérése, csoport igényeihez illeszkedő foglalkozások tervezése, a csoportfoglalkozások eredményességének mérése) a fővárosi és megyei kormányhivatalok gyakorlatába bekerüljön. Ehhez egy módszertani kézikönyv készítése szükséges.
Felelős:	Igazságügyi Hivatal
Partner:	Igazságügyi Minisztérium, Miniszterelnökség, fővárosi és megyei kormányhivatalok
Forrás:	2 millió forint, NBT költségvetés
Eszköz:	értékrend-korrektív csoportos foglalkozások módszertanának kialakítása
Határidő:	2016. szeptember 30.
Indikátor:	csoportfoglalkozások végrehajtását leíró módszertani kézikönyv
NBS kapcsolódás:	8.3. Bűnismétlés megelőzése, 8.4.2. Alternatív szankciók és helyreállító módszerek alkalmazásának erősítése a bűncselekménnyel okozott kár kompenzálása érdekében

4.2. Értékrend-korrekción csoportos foglalkozások trénerképzése

Intézkedés:	Az értékrend-korrekción csoportfoglalkozások módszertanát multiplikálni szükséges a helyreállító igazságszolgáltatás rendszerében a képzések alapjául szolgáló kézikönyv kidolgozását követően.
Felelős:	Igazságügyi Hivatal
Partner:	Igazságügyi Minisztérium, Miniszterelnökség, fővárosi és megyei kormányhivatalok
Forrás:	8 millió forint, NBT költségvetés
Eszköz:	értékrend-korrekción csoportos foglalkozások módszertanának kialakítása, képzések tartása, attitűdvizsgálat
Határidő:	2016. december 31.
Indikátor:	legalább 5 megyében páros csoportvezetésre kiképzett pártfogó felügyelők száma, attitűdvizsgálat eredménye
NBS kapcsolódás:	8.3. Bűnisméltés megelőzése, 8.4.2. Alternatív szankciók és helyreállító módszerek alkalmazásának erősítése a bűncselekménnyel okozott kár kompenzálása érdekében

4.3. Pártfogó felügyelet tartamára előírt külön magatartási szabályok rendszerének elemzése

Intézkedés:	A pártfogó felügyelet sajátossága – a pártfogolt jogszabályban előírt kötelességein felül – a büntetőügyhöz és a terhelt életkörülményeihez igazodó, az ügyészségi, illetve bírósági határozatban előírt külön magatartási szabályok megtartásának kötelezettsége. Az egyéniesített magatartási szabályok a pártfogó felügyelet végrehajtását individualizálják, bűnmegelőzési szempontokat is szem előtt tartó szankcióvá alakíthatják, elősegítve az elkövető társadalmi integrációját. Jelen intézkedés célkitűzése, hogy a Magyarországon alkalmazott külön magatartási szabályok rendszerének felméréseivel pontos képet alkossunk az individualizált magatartási szabályok alkalmazásának gyakorlatáról, azok jóvátételi jellegéről, a csoportos esetkezelési technikák alkalmazásában betöltött szerepéről, végrehajtásuk eredményességéről.
Felelős:	Igazságügyi Hivatal
Partner:	Igazságügyi Minisztérium, Miniszterelnökség, fővárosi és megyei kormányhivatalok
Forrás:	8 millió forint, NBT költségvetés
Eszköz:	külön magatartási szabályok rendszerének országos szintű felmérése
Határidő:	2016. október 31.
Indikátor:	jelentés a pártfogó felügyelet tartama alatt előírt külön magatartási szabályok hazai gyakorlatának felméréséről
NBS kapcsolódás:	8.3. Bűnisméltés megelőzése, 8.4.2. Alternatív szankciók és helyreállító módszerek alkalmazásának erősítése a bűncselekménnyel okozott kár kompenzálása érdekében

- 4.4. A fogvatartottak társadalmi visszailleszkedésének elősegítésére a büntetés-végrehajtási intézetekben kialakított legjobb gyakorlatok összegyűjtése, az alkalmazásukban érintett személyi állomány kompetenciafejlesztése

Intézkedés:	A fogvatartottak társadalomba történő visszailleszkedésének elősegítésére az elmúlt években számtalan program indult újtára a büntetés-végrehajtási intézetekben, amelyek közül több komoly eredményt ért el a fogvatartottak nevelésében, fejlesztésében. Ezek alkalmasak lennének arra, hogy ne csak egy, hanem az ország valamennyi intézetében alkalmazzák őket. Ennek érdekében össze kell gyűjteni a büntetés-végrehajtási intézetben zajló programok (legjobb gyakorlatok) listáját, és meg kell vizsgálni országos kiterjesztésük lehetőségét. A legjobb gyakorlatok megismerését, az alkalmazásukkal kapcsolatos kompetenciák fejlesztését az érintett személyi állomány körében oktatással és képzéssel kell támogatni. Az új képzési módszerek elősegíthetik azt a szemléletváltást, amelyet a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (új Bv. Kódex) alkalmazása – különös tekintettel az újonnan bevezetett jogintézményekre – megkövetel, hangsúlyozva a reintegráció folyamatában érintett szakterületek társadalomba való visszailleszkedést segítő, támogató funkciójának szerepét.
Felelős:	Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága
Partner:	NBT, Nemzeti Közszerológati Egyetem
Forrás:	nem igényel többletforrást
Eszköz:	felmérés, képzés
Határidő:	2017. december 31.
Indikátor	összegyűjtött gyakorlatok, módszerek száma, bevont személyi állomány létszáma
NBS kapcsolódás:	8.4. Bűnismétlés megelőzése, 8.4.1. Fogvatartottak munkaerő-piaci és társadalmi reintegrációjának elősegítése

5. Horizontális intézkedések

- 5.1. Bűnmegelőzési pályázatok kiírása

Intézkedés:	Az NBS bizonyos célkitűzései és az egyes bűnmegelőzési programok akkor nyernek értelmet, ha azok a helyi problémákra reagálva, az adott terület sajátosságait figyelembe véve kerülnek megvalósításra. Ennek leghatékonyabb módszere bűnmegelőzési pályázatok kiírása, amelyek keretében a meghatározott témakörökben benyújtott pályázatok képesek közvetlenül kezelni az adott térségre jellemző problémákat. A forrás biztosításával megvalósulhatnak olyan remek ötletek, tervek, programok, amelyek központi szinten történő megszervezése nem volna lehetséges. Erre tekintettel szükséges az NBS meghatározott prioritásai mentén pályázati felhívások folyamatos közzététele, az egyes szervek, szervezetek munkájának állandó támogatása.
Felelős:	NBT
Partner:	Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal
Forrás:	évente 130 millió forint, NBT költségvetés
Eszköz:	pályázati kiírás
Határidő:	2016-tól folyamatos
Indikátor:	nyertes pályázatok száma, támogatás összege
NBS kapcsolódás:	8.5. Horizontális intézkedések

5.2. A gyermek- és ifjúságvédelem problémáinak és fejlesztési lehetőségeinek feltérképezése

Intézkedés:	Az NBS 7. pontjában a bűnmegelőzés résztvevőjeként jelöli meg a gyermekvédelmi intézményrendszert, amelynek hatékony és összehangolt működése nélkülözhetetlen a bűnmegelőzési munka eredményessége szempontjából. Ahhoz, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékonyságát növeljük, esetleges hibáit kijavítsuk, fel kell tárni a gyermekek, a családok, a gyermekvédelmi intézmények, a gyámhatóságok, a nevelési-oktatási intézmények és a gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb szereplői megszólítása révén azokat az anomáliákat, amelyek negatív irányba befolyásolhatják annak működését. Tisztázni kell, hogy mely okok vezetnek leggyakrabban egy gyermek vagy egy fiatal bűnelkövetővé vagy áldozattá válásához, milyen nevelési hiányosságok állapíthatók meg a család vagy a gyermekkel foglalkozó intézmények oldaláról, kérnek-e, illetve kitől kérnek a gyermekek és a családok segítséget, észlelik-e az iskolák a tanulók problémáit, és ha igen, igénybe tudják-e venni a gyermekvédelmi jelzőrendszert, értesítik-e a szükséges szerveket. Mindennél fontosabb azonban annak feltérképezése, hogy a mai kor fiataljai kihez fordulnak segítségért, honnan szerzik információikat.
Felelős:	NBT
Partner:	Emberi Erőforrások Minisztériuma, Eötvös Loránd Tudományegyetem
Forrás:	42 millió forint, NBT költségvetés
Eszköz:	feltérképezés lebonyolítása
Határidő:	2016. december 31.
Indikátor:	a feltérképezés eredményeinek publikálása
NBS kapcsolódás:	8.5. Horizontális intézkedések

5.3. Bűnmegelőzési mobil applikációk fejlesztése

Intézkedés:	A bűnmegelőzési információk célba juttatásának hatékonysága akkor növelhető, ha a kornak és a technikai fejlettségnek megfelel. A mai világban szinte már mindenki rendelkezik olyan mobiltelefonnal, amely alkalmas arra, hogy az internet közvetlen elérése által különböző programokat és applikációkat használhasson a nap szinte bármelyik pillanatában. E lehetőséget kihasználva szükséges olyan bűnmegelőzési mobil applikáció(k) kidolgozása, amely(ek) révén lehetségessé válik prevenció ismeretek közvetlen átadása.
Felelős:	NBT
Partner:	–
Forrás:	2016-ban 20 millió forint, NBT költségvetés
Eszköz:	mobil applikáció
Határidő:	első alkalommal 2016, ezt követően igény szerint
Indikátor:	mobil applikáció és letöltések száma
NBS kapcsolódás:	8.5. Horizontális intézkedések

A Kormány 1167/2016. (IV. 6.) Korm. határozata a szolnoki vasúti járműipar fejlesztéséről és a MÁV-START Zrt. IC+ vasúti személykocsi gyártásának támogatásáról

A Kormány támogatja a MÁV-START Zrt. 100 darab, személyszállítási közszolgáltatásban részt vevő IC+ vasúti személykocsi saját gyártására vonatkozó programjának megvalósítását annak érdekében, hogy az európai uniós forrásokból megvalósított vasúti infrastruktúra fejlesztésekhez kapcsolódóan megfelelő minőségű, jelentős hazai gyártói hozzáadott értékkel bíró vasúti személykocsi állomány álljon rendelkezésre, amely egyben hozzájárul a vasúti közösségi közlekedés szolgáltatási színvonalának további emelkedéséhez is. E célok megvalósítása érdekében a Kormány

1. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert és a nemzetgazdasági minisztert, hogy a MÁV-START Zrt. 2012–2013. évekből elmaradt, az állam, mint közszolgáltatást megrendelő által elismert és kifizetendő 15 227,3 millió forint személyszállítási költségterítési elszámolása érdekében
 - a) 2016. évben – az e célra már szereplő 2263,8 millió forinton felül – további 1736,2 millió forintot biztosítson;
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
nemzetgazdasági miniszter
Határidő: 2016. május 31.
 - b) a Magyarország 2017. évi és 2018. évi központi költségvetéséről szóló törvényre úgy tegyen javaslatot, hogy az e célra a 2017. évben 6000,0 millió forint, a 2018. évben 5227,3 millió forint forrást tartalmazzon;
Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Határidő: az adott évi központi költségvetés tervezése során
2. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy a MÁV-START Zrt. által, a belföldi vasúti személyszállítási közszolgáltatás színvonalas ellátásához szükséges 100 darab IC+ vasúti személykocsi gyártás érdekében, e célra a Magyarország 2018. évi és 2019. évi központi költségvetéséről szóló törvényekre úgy tegyen javaslatot, hogy az a 2018. évben 4772,7 millió forint, a 2019. évben 10 000,0 millió forint forrást tartalmazzon;
Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Határidő: az adott évi központi költségvetés tervezése során
3. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a magyar vasúti személyszállítási járműállományának korszerűsítése és színvonalának emelése érdekében az 1–2. pontban meghatározott források terhére a 2016–2019. közötti időszakban a MÁV Zrt. feletti tulajdonosi joggyakorlóként biztosítsa a közszolgáltatásban részt vevő 100 darab IC+ távolsági vasúti személykocsi MÁV-START Zrt. saját gyártásában történő kivitelezésének végrehajtását;
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: folyamatos
4. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a 2. pontban meghatározott forrásokra vonatkozóan kössön támogatási szerződést a MÁV-START Zrt.-vel.
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: ütemezés szerint, de legkésőbb 2019. december 31-éig

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1168/2016. (IV. 6.) Korm. határozata az Európai Bizottság ICT 2017 konferencia és kiállítás budapesti megrendezéséhez szükséges intézkedésekről

A Kormány

1. egyetért az Európai Bizottság ICT 2017 konferencia és kiállítás (a továbbiakban: Konferencia) 2017 őszén, budapesti helyszínnel történő megrendezésével;
2. egyetért a Konferencia megrendezésére vonatkozó pályázat benyújtásával és felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert a pályázat elkészítésére és benyújtására;
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: azonnal

3. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a pályázat sikeressége esetén készítsen előterjesztést a Konferencia megrendezésének részletes költségtervéről, amely tartalmazza a Konferencia megrendezéséhez szükséges további kormányzati intézkedéseket és terjessze azt a Kormány elé.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: 2016. május 31.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1169/2016. (IV. 6.) Korm. határozata
a 2017-ben Budapesten és Balatonfüreden megrendezendő XVII. Úszó-, Vízilabda-, Műugró, Műúszó
és Nyíltvízi Világbajnokság megrendezésével kapcsolatos összkormányzati feladatok koordinációjának
ellátásáért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1726/2015. (X. 7.) Korm. határozat
módosításáról**

1. A 2017-ben Budapesten és Balatonfüreden megrendezendő XVII. Úszó-, Vízilabda-, Műugró, Műúszó és Nyíltvízi Világbajnokság megrendezésével kapcsolatos összkormányzati feladatok koordinációjának ellátásáért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1726/2015. (X. 7.) Korm. határozat 2. pontja a következő i) ponttal egészül ki:
(A kormánybiztos az 1. pont szerinti feladatkörében:)
„i) koordinálja a 2017-ben Győrben megrendezésre kerülő XIV. Nyári Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál szervezésével összefüggő feladatok végrehajtását.”
2. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1170/2016. (IV. 6.) Korm. határozata
az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményben Részes Feleinek 21. Konferenciáján létrehozott Párizsi
Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról**

A Kormány

1. egyetért az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményben Részes Feleinek 21. Konferenciáján létrehozott Párizsi Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) bemutatott szövegével;
2. felkéri a köztársasági elnököt, vagy az általa kijelölt személyt a Megállapodás bemutatott szövegének – a megerősítés fenntartásával történő – végleges megállapítására;
3. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy – ha szükségessé válik – a Megállapodás szövegének végleges megállapításához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
4. elfogadja a Megállapodás kihirdetéséről szóló törvénytervezetet, és elrendeli a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően annak az Országgyűléshez történő benyújtását. A törvényjavaslat előadójának a Kormány a nemzeti fejlesztési minisztert jelöli ki.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1171/2016. (IV. 6.) Korm. határozata
a Magyarország Kormánya és a Ghánai Köztársaság Kormánya között a diplomata és szolgálati útlevéllel
rendelkező állampolgáraik vízummentességéről szóló megállapodás szövegének végleges megállapítására
adott felhatalmazásról**

A Kormány

1. egyetért a Magyarország Kormánya és a Ghánai Köztársaság Kormánya között a diplomata és szolgálati útlevéllel rendelkező állampolgáraik vízummentességéről szóló megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) bemutatott szövegével;
2. felhatalmazza a külgazdasági és külügyminisztert vagy az általa kijelölt személyt a Megállapodás bemutatott szövegének – a megerősítés fenntartásával történő – végleges megállapítására;
3. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy a Megállapodás szövege végleges megállapításához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
4. elfogadja a Megállapodás kihirdetéséről szóló törvénytervezetet, és elrendeli a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően annak az Országgyűléshez történő benyújtását. A törvényjavaslat előadójának a Kormány a külgazdasági és külügyminisztert jelöli ki.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1172/2016. (IV. 6.) Korm. határozata
a Magyarország Kormánya és Montenegró Kormánya közötti oktatási, kulturális, sport- és ifjúsági
együttműködési egyezmény szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról**

A Kormány

1. egyetért a Magyarország Kormánya és Montenegró Kormánya közötti oktatási, kulturális, sport- és ifjúsági együttműködési egyezmény (a továbbiakban: Szerződés) bemutatott szövegével;
2. felhatalmazza az emberi erőforrások miniszterét vagy az általa kijelölt személyt a Szerződés bemutatott szövegének – a jóváhagyás fenntartásával történő – végleges megállapítására;
3. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy a Szerződés szövege végleges megállapításához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
4. elfogadja a Szerződés kihirdetéséről szóló kormányrendelet tervezetét, és elrendeli a Szerződés szövegének végleges megállapítását követően annak a Magyar Közlönyben történő kihirdetését.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 37/2016. (IV. 6.) ME határozata
a Magyarország Kormánya és az Egyesült Arab Emírségek Kormánya közötti oktatási, tudományos
és kulturális egyezmény létrehozására adott felhatalmazásról**

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 5. § (1) bekezdése szerinti hatáskörömben eljárva, az emberi erőforrások minisztere, valamint a külgazdasági és külügyminiszter előterjesztése alapján

1. egyetértek a Magyarország Kormánya és az Egyesült Arab Emírségek Kormánya közötti oktatási, tudományos és kulturális egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) létrehozásával;
2. felhatalmazom az emberi erőforrások miniszterét, hogy – az érintett miniszterekkel egyetértésben – a tárgyalásokon részt vevő személyeket kijelölje;

3. felhatalmazom az emberi erőforrások miniszterét vagy az általa kijelölt személyt, hogy a tárgyalások eredményeként előálló szövegtervezetet a kézjeggyével lássa el;
4. felhívom a külgazdasági és külügyminisztert, hogy az Egyezmény létrehozásához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
5. felhívom az emberi erőforrások miniszterét, a külgazdasági és külügyminisztert, valamint az igazságügyi minisztert, hogy az Egyezmény létrehozását követően az Egyezmény szövegének végleges megállapítására való felhatalmazásról szóló határozat tervezetét haladéktalanul terjesszék a Kormány elé.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A miniszterelnök 38/2016. (IV. 6.) ME határozata a Magyarország Kormánya és az Ománi Szultánság Kormánya közötti oktatási egyezmény létrehozására adott felhatalmazásról

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 5. § (1) bekezdése szerinti hatáskörömben eljárva, az emberi erőforrások minisztere, valamint a külgazdasági és külügyminiszter előterjesztése alapján

1. egyetértek a Magyarország Kormánya és az Ománi Szultánság Kormánya közötti oktatási egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) létrehozásával;
2. felhatalmazom az emberi erőforrások miniszterét, hogy – az érintett miniszterekkel egyetértésben – a tárgyalásokon részt vevő személyeket kijelölje;
3. felhatalmazom az emberi erőforrások miniszterét vagy az általa kijelölt személyt, hogy a tárgyalások eredményeként előálló szövegtervezetet a kézjeggyével lássa el;
4. felhívom a külgazdasági és külügyminisztert, hogy az Egyezmény létrehozásához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
5. felhívom az emberi erőforrások miniszterét, a külgazdasági és külügyminisztert, valamint az igazságügyi minisztert, hogy az Egyezmény létrehozását követően az Egyezmény szövegének végleges megállapítására való felhatalmazásról szóló határozat tervezetét haladéktalanul terjesszék a Kormány elé.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A miniszterelnök 39/2016. (IV. 6.) ME határozata a Magyarország és Ukrajna között a minősített adatok cseréjéről és kölcsönös védelméről szóló egyezmény létrehozására adott felhatalmazásról

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 5. § (1) bekezdése szerinti hatáskörömben eljárva, a belügyminiszter, valamint a külgazdasági és külügyminiszter előterjesztése alapján

1. egyetértek a Magyarország és Ukrajna között a minősített adatok cseréjéről és kölcsönös védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) létrehozásával;
2. felhatalmazom a belügyminisztert, hogy – az érintett miniszterekkel egyetértésben – a tárgyalásokon részt vevő személyeket kijelölje;
3. felhatalmazom a belügyminisztert vagy az általa kijelölt személyt, hogy a tárgyalások eredményeként előálló szövegtervezetet a kézjeggyével lássa el;

4. felhívom a külgazdasági és külügyminisztert, hogy a Megállapodás létrehozásához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
5. felhívom a belügyminisztert, a külgazdasági és külügyminisztert, valamint az igazságügyi minisztert, hogy az Egyezmény létrehozását követően az Egyezmény szövegének végleges megállapítására való felhatalmazásról szóló határozat tervezetét haladéktalanul terjesszék a Kormány elé.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 40/2016. (IV. 6.) ME határozata
helyettes államtitkár kinevezéséről**

A közzolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 220. § (2) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva, a nemzetgazdasági miniszter javaslatára

Nikoletti Antalt

a Nemzetgazdasági Minisztérium helyettes államtitkárává

– 2016. május 1-jei hatállyal –

kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 41/2016. (IV. 6.) ME határozata
főiskolai tanár kinevezéséről**

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 27. § (3) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva – az oktatásért felelős miniszter előterjesztésére –

Kaszásné dr. Leveleki Magdolnát

– 2016. április 1-jei hatállyal –

főiskolai tanárrá kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 42/2016. (IV. 6.) ME határozata
állami felsőoktatási intézmény kancellárja megbízásának visszavonásáról**

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 37. § (4a) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva – az oktatásért felelős miniszter előterjesztésére –

az Eszterházy Károly Főiskolán *Csathó Csaba József* kancellári megbízását – lemondására tekintettel, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 23. § (4) bekezdése alapján –

2016. március 27. napjával

visszavonom.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.